

Boštjan Rezar, vodja Oddelka za okolje, prostor, kmetijstvo in gospodarstvo v Upravi enoti Celje

Bodo Spodnje Struge še obstajale ali ne? Str. 8

Priloga

novi tednik 78

let

Tednik za Savinjsko regijo / št. 40 / Leto 78 / 5. oktober 2023 / Cena 3,50 EUR / www.novitednik.si

Navedbe iz anonimnega pisma prizadele vse

Ministrstvo za solidarno prihodnost je prejelo anonimno pismo nekaterih zaposlenih v Centru za varstvo in delo (CVD) Golovec, ki opozarjajo na domnevne nepravilnosti v enoti Ljubecna. Navedbe v anonimnem pismu so šokirale vse, tudi direktorico Mojco Murko, ki je na tem delovnem mestu šele nekaj mesecev. V teh dneh je že opravila številne razgovore z zaposlenimi in varovanci, sklicala je tudi svet zavoda, ki je bil v ponedeljek. Po naših podatkih naj bi navedbe v pismu močno prizadele večino zaposlenih v CVD Golovec. Str. 3

Foto: Andraž Purg

Zamenjava v vodstvu družbe ZPO Str. 6

Gotovine ne damo Str. 12-13

TV SPORED

FEJMICI!
Gašper Bergant
in Žan Papič
Sama sta najboljša

Bine Volčič
Kdo ga bo nasledil?

ZADETKI

»V nekaterih domovih kljub prostim mestom ne sprejemajo stanovalcev, saj nimajo na voljo dovolj ustreznega kadra. Zaradi pomanjkanja zaposlenih je v domovih po državi nezasedenih približno tisoč postelj.«

Marinka Hrnčič, direktorica Doma Lipa v Štorah

»Lahko rečem, da smo Slovenci še kar dobri sosedje. Pri dvesto in več izdanih gradbenih dovoljenjih so dva ali trije primeri, kjer se zadeva vleče pri soglasjih zaradi sosedskih sporov. V resnici v Sloveniji ni toliko tega, kot se morda zdi.«

Boštjan Rezar, vodja Oddelka za okolje, prostor, kmetijstvo in gospodarstvo v UE Celje

»Po duši sem ekonomistka in prepričana sem, da se bo dalo marsikje optimizirati procese. Ker sem dolgo delala v marketingu, vidim priložnosti tudi v navezavi s strategijo športa in turizma v mestni občini.«

Breda Obrez Preskar, nova direktorica celjske družbe ZPO

»Napake so del ustvarjanja. Včasih se mi zdi, da kamna še nisem dovolj izklesal, in naredim še kakšno potezo, nato je naenkrat lahko poseg prevelik. A koraka nazaj ne morem narediti.«

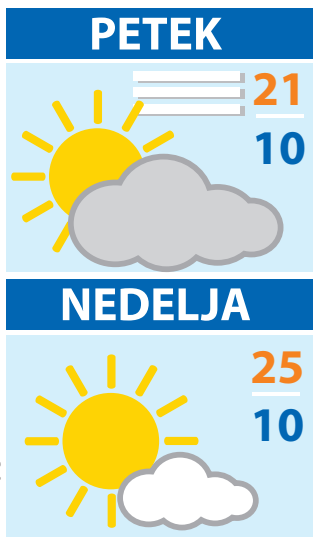
Franci Černelč, oblikovalec stekla in kamna

»Ne gre za to, da smo proti digitalizaciji. Smo pa za to, da ohranimo izbiro. Torej ali gotovinsko ali brezgotovinsko poslovanje. Prav je, da imamo izbiro.«

Vlasta Čufer, prostovoljka pri zbiranju podpisov za vpis gotovine v ustavo

Vir: ARSO

Trinajst let robotske kirurgije v Splošni bolnišnici Celje

Celjski preboj z robotom dosega uspeh za uspehom

Maja letos je minilo trinajst let od prve robotsko asistiranе operacije prostate v Splošni bolnišnici Celje in tudi v Sloveniji. To operacijo je takrat opravil celjski specialist urologije Sandi Poteko, dr. med. Od takrat do danes se je zvrstilo več kot tri tisoč robotskih operacij tudi na področjih zdravljenja ledvic, sečevodov, mehurja, nadledvičnih žlez. Operativne posege z robotom v Celju opravljajo tudi na področju kolorektalnega raka. V Celju naj bi z robotom opravili več posegov od evropskega in svetovnega povprečja.

SIMONA ŠOLINIČ

»Na področju urologije so za delo s konzolo robotskega sistema v celjski bolnišnici izurjeni trije urološki kirurgi, vsi mlajši specialisti urologije znajo asistirati. Poleg njih je za delo z robotskim sistemom usposobljenih več ekip instrumentark in anesteziotov, saj je anestezija za robotsko asistiranje operacije specifična. Po opravljeni operaciji v postopku zdravljenja sodelujejo tudi patologi, ki opravijo patohistološki pregled odstranjenega tkiva. Z robotskim sistemom namreč večinoma operiramo bolnike z rakavim obolenjem,« pravijo v celjski bolnišnici.

Kupili bodo novega

Število robotskih operacij se je nekoliko zmanjšalo le med letoma 2019 in 2021, predvsem zaradi epidemije. A že lani se je spet povečalo. »V tem in prihodnjih letih načrtujemo približno 250 robotsko asistiranih uroloških posegov na leto,« še dodajajo v bolnišnici. Kot pravi predsednik sveta zavoda celjske bolnišnice Tomaž Subotič, bolnišnica razmišlja tudi o nakupu novega robota za operativne posege. Cena naj bi znašala približno 1,8 milijona evrov. Že vrsto let se govori tudi, da bi lahko celjska bolnišnica postala učni center za druge zdravnike na področju robotske kirurgije. Ob tem se ves čas omenja tudi, da do tega ne pride zaradi denarja in lobiiranja v prestolnici, čeprav so kirurgi, ki v celjski bolnišnici upravljajo robota, vrhunskega kova in tudi priznani v tujini, kjer so tovrstna izobraževanja že opravljali.

Na področju urologije celjska bolnišnica zelo dobro sodeluje tudi z urološkim onkološkim konzilijem na onkološkem inštitutu v Ljubljani. »Funkcionalno zdravljenje oziroma rehabilitacijo po operaciji, ki pomeni predvsem zagotavljanje kontinence, spremljamo sami. Tudi na tem področju imamo dobre rezultate, saj imamo vedno manj operacij, s katerimi bi reševali inkontinenco. Operativne, pooperativne, onkološke in funkcionalne rezultate tega programa predstavljamo na številnih strokovnih srečanjih doma in v tujini. Ko smo pred trinajstimi leti v svoje delo uvedli robotsko asistiranje ki-

rurgijo, smo s tem razburili kar nekaj duhov. Zaradi prepričanja, da lahko novo tehnologijo in drage tehnološke rešitve v dejavnost prva uvajata le klinična centra, smo si dolga leta morali prizadevati, da nam je uvedbo nove in dražje tehnologije glede na ceno opravljene storitve priznala tudi zavarovalnica. Najprej le za radikalne odstranitve prostate, po devetih letih obstoja te tehnologije v Sloveniji tudi za druge operacije na področju urologije in abdominalne kirurgije,« še poudarjajo v bolnišnici. Na začetku uvedbe robotske kirurgije je bolnišnica višje stroške nove tehnologije pokrivala celo z donacijami, kratek čas tudi z doplačili bolnikov.

Preboj tudi v abdominalni kirurgiji

Eden od priznanih celjskih kirurgov, ki že od leta 2015 robota uspešno uporablja za operacije debelega črevesa in danke, je asist. mag. Igor Čerini, ki se je s kolegom Oliverjem Stefanovskim izobraževal v največjih evropskih centrih za robotsko kirurgijo. S tem je celjska bolnišnica postavila temelje za razvoj in postala pionirka robotske kolorektalne kirurgije ne le v Sloveniji, ampak tudi na območju vzhodnega Balkana.

Izziv tudi za anesteziologe ...

Oranje ledine na področju robotsko asistiranе kirurgije je pomenilo velik izziv tudi za anesteziologe in anestezijske medicinske sestre, ki so v tem procesu ves čas sodelovale. Glavne neznanke, s katerimi so se anesteziologi na začetku morali soočiti na področju vpliva na bolnike, so se nanašale predvsem na ekstremen položaj telesa bolnika med operacijo, z vzglavjem navzdol za kar 30 stopinj, na s plinom napolnjeno trebušno votlino, na potrebo po intenzivni živčno-mišični blokadi, na možnost nastanka preležanin in ohromitev živcev, možnost nastanka možganskega edema, pooperacijsko bolečino ... Poseben izziv je bilo tudi precej dolgo trajanje operacije. S prilagajanjem novim načinom dela so tudi anesteziologi dvignili svoje standarde dela in pomembno razširili svojo dejavnost. Znanje in izkušnje so nekaj let kasneje delili tudi kolegom iz Kliničnega centra Ljubljana.

... in patologe

V postopku zdravljenja sodelujejo tudi patologi, ki v svojih laboratorijih pregledajo odstranjena tkiva. Prostata s tumorjem lahko tehta od 40 do 120 gramov. Odstranjeni prostati najprej obarvajo robove, da lahko natančno opredelijo, ali je tumor odstranjen v celoti, nato s posebnimi postopki iz tkiva izdelajo od 40 do 60 histoloških preparatov. Tkivo prostate s tumorjem v celoti vzorčijo. Rezultat tega dela je izvid, ki obsega številne informacije o tipu karcinoma in radikalnosti odstranitve tumorja, pomembne za načrtovanje nadaljnjega zdravljenja ali opazovanja bolnika. Čas od prevzema prostate do izdaje izvida je pri 90 odstotkih bolnikov krajši od petih delovnih dni.

Patologi ne sodelujejo le v postopkih zdravljenja, ampak tudi diagnostike. Pregledajo namreč vse debeloigelnе biopsije prostate, ki jih opravljajo urologi in radiologi. Tudi te zahtevajo natančno obdelavo v laboratoriju ter pregled z izdajo izvida.

V prihodnosti v celjski bolnišnici načrtujejo tudi robotske operacije na želodcu.

»Rak debelega črevesa in danke ali kolorektalni rak je ena najpogostejših rakavih bolezni. Zaradi njega letno zboli več kot 1.200 ljudi, približno 700 jih umre. Mnogi, ki imajo zgodnjo obliko raka, se tega sploh ne zavedajo, ker se dolgo razvija brez očitnih bolezenskih znakov. Osnovno zdravljenje zgodnjih stadijev raka debelega črevesa in danke je operativna odstranitev tumorja ali zasevkov,« pravijo v celjski bolnišnici. Tovrstne operacije v Celju sicer lahko opravljajo tudi na klasičen način, pri katerem je treba z dolgim rezom široko odpreti trebušno steno od sramne kosti do začetka prsnice. Rez mora biti dovolj velik, da kirurgu omogoči dostop z rokami v trebušno votlino, da lahko odmakne druge organe in črevo ter pride do mesta tumorja na črevesu. Zaradi tako obsežnega posega je okrevanje po operaciji daljše, obstaja tudi tveganje, da pride do pooperacijske kile in vnetja v predelu

operacijske rane. Drugi način je laparoskopska operacija, pri kateri kirurg dostopa v trebušno votlino skozi več manjših rezov, v katere namesti vodila s prijemalkami. Poseg opravi s pomočjo kamere, svoje delo spremlja na zaslonu, njegovi gibi so zelo natančni.

Operacije debelega črevesa in danke veljajo za tehnično najbolj zahtevne. Robotski sistem zaradi tehnološke dovršenosti prinaša v kirurško delo dodatne prednosti, ki omogočajo, da so ti zahtevni posegi opravljeni čim bolj natančno. Robotsko asistiranje operacije debelega črevesa in danke so primerne predvsem za bolnike, ki niso imeli večkratnih predhodnih operacij v trebuhu, ki nimajo težjih srčnih ali pljučnih bolezni, ter za tiste, ki nimajo lokalno napredovale oblike raka. Do zdaj so v Celju s sistemom da Vinci uspešno in varno operirali več kot sto bolnikov z rakom debelega črevesa in danke.

Foto: SBC

Anonimno pismo romalo na ministrstvo

Navedbe o domnevnih nepravilnostih prizadele vse

Ministrstvo za solidarno prihodnost je prejelo anonimno pismo nekaterih zaposlenih v Centru za varstvo in delo (CVD) Golovec, ki opozarjajo na domnevne nepravilnosti v enoti Ljubečna. Navedbe v anonimnem pismu so šokirale vse, tudi direktorico Mojco Murko, ki je na tem delovnem mestu šele nekaj mesecev. V teh dneh je že opravila številne razgovore z zaposlenimi, pa tudi z varovanci, sklicala je tudi svet zavoda, ki je bil v ponedeljek. Po naših podatkih naj bi navedbe v pismu močno prizadele večino zaposlenih v CVD Golovec. Nekateri pravijo, da se je o teh stvareh treba nujno pogovarjati, saj morajo biti uporabniki vedno na prvem mestu. Neuradno naj bi v centru razmišljali celo o prijavi na policijo, da bi raziskala, kaj v anonimki drži in kaj ne, predvsem v povezavi z navedbami o domnevnem fizičnem nasilju. »Če navedbe v anonimki ne držijo, je skrajno nepravilno, da slaba luč zajame enega največjih centrov za varstvo in delo v Sloveniji. A če navedbe držijo, je prav, da se zoper krivce ukrepa,« so dejali nekateri, ki delo v tem centru poznajo, a se javno ne želijo izpostavljati.

SIMONA ŠOLINIČ

Avtorji anonimnega pisma, bilo naj bi jih več, med njimi naj bi bili nekateri zaposleni v CVD Golovec in nekdanji zaposleni, opozarjajo tudi na domnevno šikaniranje nekaterih sodelavcev ter predvsem na to, da naj bi bilo v enoti Ljubečna premalo zaposlenih glede na število varovancev. Predvsem premalo kadra naj bi vplivalo tudi na zaposlene, saj naj bi bili preobremenjeni. Zato naj bi prihajalo tudi do primerov, kjer naj bi bili varovanci »nejevoljni zaradi obravnave njihovih potreb«.

V bivalni enoti Ljubečna so nastanjeni varovanci, ki imajo večje težave. Po neuradnih podatkih, ki smo jih pridobili, naj bi ta enota postala celo negovalna enota. Avtorji pisma, ki je bilo poslano na ministrstvo, se ne želijo izpostavljati, pravijo, da so na domnevne nepravilnosti opozarjali pre-

teklo vodstvo, ki naj bi bilo seznanjeno tudi s tem, da naj bi nekateri zaposleni nad varovanci povzdigovali glas, neuradno naj bi prišlo tudi do fizičnega nasilja.

»Sistem, da opozoriš na nepravilnosti, zapostavljanje dela z varovanci, fizično nasilje nad varovanci, na vpitje zaposlenih kot znak moči, je z nepodaljšanjem pogodb in nepodaljšanjem javnega dela skrajno neprimeren in nepošten,« je zapisano v pismu. Zaposleni, ki naj bi bili avtorji pisma, naj bi se o tem bali spregovoriti javno, ker se bojijo morebitnih povračilnih ukrepov.

»Nihče ne omenja nasilja!«

O anonimnem pismu je ministrstvo obvestilo vodstvo CVD Golovec. Direktorica Mojca Murko, ki je na tem

Navedbe v anonimnem pismu so prizadele vse v CVD Golovec. V centru nudijo vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji, institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, mobilno pomoč in zdravstveno nego ter rehabilitacijo osebam z motnjo v duševnem in telesnem razvoju ter po pridobljenih poškodbah možganov. (Foto: Andraž Purg)

Murkova omenja, da zaposleni skrbijo dobro za uporabnike, ki potrebujejo tudi osebno nego, ki naj bi bila na visoki ravni: »Naš cilj je zagotoviti, da se vsak uporabnik počuti udobno, čisto in spoštovano, saj verjamemo, da je to temeljni korak k njihovem boljšemu počutju in kakovosti življenja.«

delovnem mestu od letošnje pomladi, ne skriva razočaranja nad prebranim: »V dopisu, ki ga je poslalo ministrstvo, je omenjeno nasilje, a ne konkreten primer. Od nikogar od zaposlenih niti od tistih, ki so odšli iz našega zavoda, ali od uporabnikov nisem bila seznanjena o kakršnokoli obliki nasilja, ki naj bi se v zadnjem času zgodilo v našem zavodu. Če bi bila seznanjena, bi se takoj odzvala, saj imamo v zavodu ničelno toleranco do nasilja.«

Murkova se je po našem poizvedovanju takoj odzvala tudi s pogovori z zaposlenimi in uporabniki: »Uporabniki so mi povedali, da zaposleni niso izvajali nasilja nad njimi, tudi zaposleni ne vedo za noben primer nasilja. Vsem zaposlenim CVD Golovec Celje sem poslala obvestilo o seznanitvi z anonimno prijavo ter jih pozvala, naj se opredelijo do navedb v anonimni prijavi. Hkrati sem jih prosila, naj mi sporočijo, če vedo za kakršnokoli obliko nasilja ali so bili priča kakršnemukoli nasilju nad našimi uporabniki. Preverila sem, ali je kdorkoli obvestil predstavnika delavcev v svetu zavoda, predsednico sindikata in predsednico staršev, skrbnikov in zakonitih zastopnikov. Nihče od navedenih ni bil obveščen o kakršnokoli kršitvi ali nasilju,« pravi Murkova.

Dodaja, da imajo v zavodu vzpostavljene mehanizme za sprejemanje pritožb in predlogov ter da aktivno spodbujajo uporabnike, naj se obrnejo na vodilne, če imajo kakršnekoli težave, pomisleke in pripombe glede storitev. »Prav tako me o domnevnih nepravilnostih ni obvestil nihče od svojcev uporabnikov. Zavedam se, da sta transparentnost in komunikacija ključna pri zagotavljanju kakovostnih storitev in pri skrbi za uporabnike. Dosledno smo se trudili in se še vedno trudimo za vzpostavitev in ohranjanje odprte ter redne komunikacije s svojci, skrbniki in sorodniki uporabnikov. Če bi se kdorkoli od uporabnikov ali svojcev odločil povedati o domnevnih nepravilnostih, se lahko vedno obrne na vodjo enote in name. Vse informacije bomo obravnavali z vso resnostjo in zagotovili ustrezne ukrepe za izboljšanje svojega delovanja. Naš cilj je, da svojci naših uporabnikov vedo, da smo vedno na voljo za sodelovanje in reševanje morebitnih težav. Želim poudariti, da svojci pokličejo ali pridejo k vodji enote Ljubečna, se zahvalijo za vso skrb in pozornost, ki ju zaposleni vsakodnevno namenjajo njihovim svojcem, uporabnikom ter pohvalijo delo zaposlenih,

vzdušje in smeh, ki vladata v enoti, ter se zahvalijo za vse dodatne dejavnosti, v katere vključujemo uporabnike,« dodaja Murkova.

»Šikaniranje ni sprejemljivo!«

Murkova zanika, da vodstvo komu od zaposlenih ne bi podaljšalo pogodbe o zaposlitvi, če bi opozoril na nepravilnosti: »Od začetka mojega mandata ni bilo prijav glede kakršnihkoli nepravilnosti. Od zaposlenih nismo prejeli niti nobene prijave glede šikaniranja. Tudi na tem področju imamo učinkovite mehanizme za prijavo takšnih primerov, ki so namenjeni zaščiti zaposlenih in preprečevanju neprimerne vedenja. Naše politike in postopki jasno določajo, da nikakršna povračila dejanja in šikaniranja niso sprejemljiva. Zaposleni imajo možnost glede na notranji protokol, tudi anonimno, prijaviti nepravilnosti in šikaniranje. Zavod redno organizira izobraževanje in usposabljanja, ki poudarjajo pomen spoštovanja raznolikosti, vključenosti in spoštljivega ravnanja na delovnem mestu,« še dodaja.

Glede nekaterih opozoranj avtorjev anonimke o povzdigovanju glasu nad uporabniki Murkova pravi, da je to mogoče pripisati različnim dejavnikom: »Center za varstvo in delo Golovec je prostor, kjer bivajo osebe z različnimi potrebami in zmoglostmi, tako da je razumljivo, da se lahko pojavijo trenutki napetosti in frustracij. Vzroki so lahko različni, od čustvenih izbruhov, težav pri komunikaciji do napačnih pričakovanj. Pomembno je, da se zaposleni zavedajo teh

Na anonimno pismo so se odzvali tudi zaposleni, ki so nad navedbami ogorčeni in zgroženi. »Navedbe so lažne, zlonamerne in očitno plod maščevalnosti,« so zapisali in dodali »da jih ne presenečajo, saj naj bi nekateri nekdanji zaposleni to tudi napovedali.«

V odzivu pravijo, da so na svoje delo ponosni, da imajo radi varovance in da so vrata enote vedno odprta za obiskovalce, ki bi jih želeli spoznati. Podpisani so zanikali, da bi doživljali mobing. »Še naprej bomo 24 ur na dan, vse dni v letu, skrbeli za uporabnike po najboljših močeh,« so zapisali v odzivu.

situacij in da so usposobljeni za upravljanje s konflikti ter za nudenje potrebne podpore uporabnikom. V enoti imamo tudi uporabnike, ki so naglušni ali skoraj gluhi, in komunikacija z njimi poteka drugače kot z uporabniki, ki nimajo težav s sluhom. Pošiljanje uporabnikov iz sobe, kjer izvajamo skupne dejavnosti z več uporabniki hkrati, uporabljamo za zagotavljanje varnosti in zaščite drugih uporabnikov v primeru agresivnega vedenja. Kadar uporabnik zapusti skupni prostor, ga navadno spremlja nekdo od zaposlenih, razen če uporabnik tega ne želi. Se pa kmalu vrnejo v skupni prostor in k izvajanju dejavnosti. Trudim se veliko pogovarjati z vsemi uporabniki, tudi v enoti Ljubečna, kjer mi doslej še nihče ni omenil, da bi kdo od zaposlenih nanje kričal ali da bi zaposleni med seboj glasno obračunavali,« še dodaja.

Glede kadrovskih težav Murkova omenja, da je kadrovska zasedba skladna s standardi in z normativi in da je v enoti dovolj zaposlenih: »Za 30 uporabnikov skrbi 13 zaposlenih (vodja enote, varuhi, bolničarke, strežnica ...) ter delovna terapevtka, 3 medicinske sestre oziroma tehniki in diplomirana medicinska sestra, 3 delavke iz projekta javnih del, hišnik-voznik, 4 zaposlene v oskrbi ter kuharica ali pomočnica kuharja. Od 3- do 4-krat na teden se v delo vključi tudi fizioterapevt. Zaposleni imajo ustrezno izobrazbo za opravljanje dela na svojem delovnem mestu, tudi dodatno se izobražujejo in usposabljujejo, da bi se pri svojem delu še bolj izpopolnili in prilagodili potrebam uporabnikov.«

Kaj pravi ministrstvo?

Na ministrstvu za solidarno prihodnost so za Novi tednik potrdili prejem anonimnega pisma: »Zavod smo pozvali, naj navedbe iz pisma obravnava Svet zavoda CVD Golovec in se do njih opredeli ter ministrstvo v enem mesecu obvesti o ugotovitvah. Zavod smo zaprosili, naj pojasni tudi, kako ima CVD Golovec urejene pritožbene poti v primeru nezadovoljstva uporabnikov in kako so seznanjeni z možnostmi za pritožbo ter kakšne so pritožbene poti v primeru šikaniranja zaposlenih in kako so ti seznanjeni z možnostmi za pritožbo.« Na ministrstvu dodajajo, da do zdaj o podobnih zadevah v katerikoli enoti CVD Golovec niso bili seznanjeni. Po prejemu odgovora CVD Golovec bo ministrstvo ukrepalo, po presoji bo k nadzoru pozvalo pristojne ustanove. »Zavedamo se, da je nasilje zapleten problem in da ga ni mogoče reševati z všečnimi in hitrimi potezami. Zato bomo še naprej delali tako, da bomo v središče postavljali žrtve nasilja in najprej izboljšali mehanizme ter hkrati iskali nove poti. Menimo, da je dobro, da ljudje nasilje v kakršnikoli obliki prijavijo. Zagotovo so pogostejše prijave posledice tega, da o nasilju govorimo odkrito, ga prepoznamo in se nanj odzovemo. Ne nazadnje to daje moč žrtvam, da se opogumijo in o nasilju spregovorijo, saj vedo, da ne bodo ostale same ali postale žrtve sekundarne viktimizacije. Žal se to včasih še zgodi,« pravijo na ministrstvu.

Celjski izdelovalec varnostnih tiskovin tudi letos raste

Cetis napovedal 40-milijonsko naložbo

Zaradi dobrega poslovanja v zadnjih letih, še zlasti lani, ter dobrih napovedi za prihodnja leta so se v Cetisu odločili za povečanje proizvodnih zmogljivosti. Nove prostore bodo začeli graditi še letos in jih dokončali do prihodnjega leta, celotna naložba, ki jo ocenjujejo na 40 milijonov evrov, naj bi bila končana v treh letih. V lanskem poslovnem poročilu so v Cetisu zapisali, da do leta 2027 načrtujejo naložbe v skupni višini 58 milijonov evrov.

JANJA INTIHAR

Lani je Cetis zabeležil izjemno rast poslovanja, saj je v primerjavi z letom 2021 podvojil čiste prihodke od prodaje, čisti dobiček je povečal za kar petkrat. Prihodki so

znašali 62,7 milijona evrov, dobička je bilo za 18,7 milijona evrov. Tako kot matična družba je lani visoko rast zabeležila tudi celotna Skupina Cetis, v kateri je že

devet podjetij, ki delujejo na trgu rešitev varnostnih in komercialnih tiskovin ter embalaže. Tri od teh podjetij so v Celju. Skupina je imela malo več kot 119 milijonov evrov prihodkov od prodaje, kar je 40 milijonov evrov več kot v letu 2021. Leto je sklenila z 19 milijoni evrov čistega dobička.

Letos v podjetju pričakujejo podobne, morda celo nekoliko višje prihodke, povečal naj bi se tudi delež izvoza, čisti dobiček bo v primerjavi z lanskim nižji. Da se bodo takšne napovedi najverjetneje uresničile, pričajo rezulta-

ti, ki jih je doseglo v prvem polletju.

Več prihodkov, manj dobička

V prvih šestih mesecih je namreč Cetis v primerjavi z enakim lanskim obdobjem spet zabeležil rast prodaje. Ustvaril je 32,6 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je štiri odstotke več kot lani. Delež izvoza se je z lanskimi 57 odstotkov povečal na 68 odstotkov. Glavni izvozni trg je Afrika, na drugem mestu je Mehika. Sicer je celjsko podjetje prisotno že v 22 državah, letos naj bi na

Roman Žnidarič, izvršni direktor: »Naše zmogljivosti so v celoti zasedene in ker si glede na trenutna povpraševanja ometamo intenzivno rast tudi v prihodnje, jih bomo povečali. Načrtujemo, da bomo v Celju prihodnje leto ob naši tovarni odprli novo proizvodno-poslovno stavbo.« (Foto: arhiv NT/SHERPA)

Iz Braslovč na Polzelo

Podjetje Edit bo jutri popoldne na Polzeli, kamor je letos iz Braslovč preselilo vso svojo dejavnost, tudi uradno odprlo novo poslovno stavbo in skladiščne prostore, ki jih ima na območju nekdanje tovarne Garant. Tri hektarje velik kompleks s proizvodno halo in skladiščem je kupilo leta 2017 in zanj plačalo 1,2 milijona evrov. Najprej je leta 2020 začelo obnavljati 10 tisoč kvadratnih metrov velike skladiščne prostore, leto kasneje je začelo graditi še novo poslovno stavbo.

Edit je družinsko podjetje, ki ga je leta 1990 ustanovil Dušan Lesjak. Najprej je prodajalo industrijski alkohol, od leta 1995 se ukvarja z veleprodajo pakirnega materiala za varovanje izdelkov ter v manjšem obsegu tudi s prodajo pakirnih strojev. Posluje zelo dobro in je v svoji dejavnosti eno najbolj specializiranih podjetij v Sloveniji.

V svoji ponudbi ima več kot 700 izdelkov, število stalnih kupcev se je že približalo številki 1.500. Enaindvajset zaposlenih je lani ustvarilo 14,3 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, večinoma na domačem trgu, in skoraj 1,2 milijona evrov čistega dobička. Edit se je večkrat uvrstil med petdeset najboljših malih podjetij v državi, je tudi

član evropskega interesnega združenja Pack Synergy, v katerem je 25 vodilnih ponudnikov pakirnih materialov in embalaže.

Za selitev na Polzelo so se v Editu odločili predvsem zato, ker jim je v Podvrhu pri Braslovčah, kjer je bil vsa leta njihov sedež, primanjkovala prostora, ki ga potrebujejo za poslovanje. V podjetju si tudi

že nekaj časa želijo, da bi imeli lastno proizvodnjo za pakirne materiale. Kot je povedala prokuristka **Vlasta Lesjak**, prostorov v Braslovčah ne bodo prodali. Trenutno skladiščne prostore ponujajo v brezplačen najem podjetnikom, ki jih je prizadela poplava, kasneje jih bodo oddajali za ekonomsko najemnino.

JI

Cuprablau Z 35 WP

ŠKROPLJENJE SADOVNJAKOV PO OBIRANJU

Opravimo s pripravkom **CUPRABLAU Z 35 WP**, ki zmanjšuje potencial okužb jablanovega škrlupa (*Venturia inaequalis*), ki prezimi v obliki askospor v odpadnem listju. Z jesensko uporabo **CUPRABLAU-a Z 35 WP** lahko bistveno zmanjšamo potencial okužb v naslednjem letu.

CUPRABLAU Z 35 WP uporabljamo tudi za učinkovito varstvo koščičastega sadja pred okužbami glive breskove kodravosti (*Taphrina deformans*). Breskve poškopimo jeseni in spomladi in tako pravočasno zatremo brstiče glive, ki prezimijo pod lubjem.

Na lupinarjih (oreh, leska) uporabimo **CUPRABLAU Z 35 WP** za zatiranje orehove (lešnikove) črne listne pegavosti (*Xanthomonas campestris*) v odmerku 2 kg/ha. Tretiranje se opravi jeseni po spravilu pridelka in odpadanju listja.

CUPRABLAU Z 35 WP uspešno zatira tudi listno luknjičavost koščičarjev, češnjevo listno pegavost in črno pegavost jablan, ki jo je vse več opaziti v ekoloških sadovnjakih.

www.cinkarna.si

svoj seznam uvrstilo še dve. Čisti dobiček Cetisa je v prvi polovici leta znašal 7,2 milijona evrov, kar je 27 odstotkov manj kot v enakem času lani. V podjetju kot razlog za nižji dobiček navajajo visoko rast stroškov.

Z manj dobička kot lani je prvo polletje končala tudi celotna Cetisova skupina. Znašal je 10 milijonov evrov, kar je dva milijona evrov manj kot ob lanskem prvem polletju. Tako kot matično podjetje je zabeležila rast prihodkov. Prodala je za 64,5 milijona evrov izdelkov in storitev, kar je štiri milijone evrov ali 7 odstotkov več kot lani. Delež prihodkov, ustvarjenih z izvozom, se je z lanskih 52 odstotkov povišal na 58 odstotkov.

Z znanjem in inovativnostjo do novih poslov

Po obsegu znanja in inovativnosti je Cetis med vodilnimi evropskimi podjetji na trgu varnostnih tiskovin, kar je tudi razlog za pridobi-

vanje poslov v vedno več državah ter posledično za rast prihodkov. Prejšnji mesec je za svojo biometrično osebno izkaznico, ki jo je razvil v sodelovanju z ministrstvom za notranje zadeve in za javno upravo, dobil zlato državno priznanje, nove možnosti na globalnem trgu mu odpira tudi priznanje, ki ga je marca letos dobil na konferenci v Abu Dabiju. Strokovna komisija mednarodnih strokovnjakov s področja varnostnih tiskovin in identifikacijskih dokumentov je namreč slovenski osebni izkaznici podelila nagrado najboljša nove nacionalne osebne izkaznice za območje Evrope, Afrike in Bližnjega vzhoda.

Iščejo več operaterjev

Cetis, ki zaposluje 275 ljudi, v celotni skupini je 739 zaposlenih, je v zadnjih desetih letih za naložbe namenil 34 milijonov evrov, največ za nakup nove programske opreme. V lanskem poslovnem poročilu je vodstvo podjetja

do leta 2027 napovedalo še za 58 milijonov evrov naložb. Največja med njimi bo gradnja nove poslovno-proizvodne stavbe. »Naše zmogljivosti so v celoti zasedene in ker si glede na trenutna povpraševanja obetamo intenzivno rast tudi v prihodnje, jih bomo povečali. Načrtujemo, da bomo v Celju prihodnje leto ob naši tovarni odprli novo proizvodno-poslovno stavbo. Naložba je ocenjena na 40 milijonov evrov in jo nameravamo v celoti izvesti v naslednjih treh letih.« je povedal izvršni direktor **Roman Žnidarič**.

V Cetisu pravijo, da bodo, ko bo naložba končana, dodatno zaposlovali. Zaradi rasti obsega poslovanja, novih naložb, posodobitve in avtomatizacije proizvodnje že zdaj iščejo več operaterjev. V svojo ekipo vabijo tiste, ki imajo izkušnje z upravljanjem zahtevnejših strojev, a tudi začetnike, ki so pridobili izobrazbo na področju elektrotehnike, strojništva in mehatronike.

V Rogatcu se je na tradicionalnem srečanju letos zbralo dva tisoč prevoznikov in njihovih družinskih članov. (Foto: arhiv OZS)

Prevozniki letos v Rogatcu

Ključni problemi prevozniške dejavnosti v Sloveniji so pomanjkanje delovne sile in predolgi postopki pri pridobivanju delovnih dovoljenj, je na tradicionalnem srečanju prevoznikov opozoril Peter Pišek, predsednik sekcije za promet pri OZS. Srečanja, ki ga je obrtna zbornica z gospodarsko zbornico tokrat pripravila v Rogatcu, se je udeležilo dva tisoč prevoznikov in njihovih družinskih članov, so sporočili iz OZS.

Peter Pišek je še opozoril, da prevozniki potrebujejo tudi ustrezno infrastrukturo, tretjo razvojno os in na avtocestah četrti voznik pas. Zato zahtevajo takojšnjo umestitev logistične infrastrukture ob avtoceste, ob tem pa še digitalizacijo Luke Koper. »Gospo-

darska rast v Sloveniji bi bila višja, če bi znali bolje izkoristiti geostrateško lego, ki jo ima država,« je še poudaril **Peter Pišek**. Da je promet ključnega pomena za gospodarstvo in družbo ter pomemben dejavnik razvoja, je opozoril tudi predsednik OZS **Blaž Cvar**. Zato mu je treba dati mesto, ki mu pripada.

Srečanja se je udeležila tudi ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek**, ki je dejala, da se pomena prevoznikstva zavemo šele, ko na policah ni izdelkov, ki jih potrebujemo za naše življenje. »Na našem ministrstvu se trudimo zmanjšati nelojalno konkurenco in povečati vašo konkurenčnost. Vem, da z vsemi odločitvami niste zadovoljni, a je ključno, da iščemo primerno rešitev,« je prevoznikom povedala Bratuškova. JI

Nov lastnik, nepremičninsko podjetje Pro-Real Estate, je v sodelovanju z najemniki prostorov, med katerimi je od prejšnjega tedna tudi Spar, obnovil zunanost in notranjost stavbe. (Foto: Nik Jarh)

Tudi v Celju Sparova mestna prodajalna

Po Ljubljani in Mariboru je družba Spar Slovenija mestno prodajalno odprla še v Celju. Uredila jo je v pritličju najbolj znane celjske blagovnice na križišču Prešernove in Stanetove ulice. Prodajalna, ki ponuja nov koncept nakupovanja, meri 580 kvadratnih metrov, v njej je zaposlenih 17 ljudi.

Spar je v prenovi prostora, ki jih ima v najemu, in v opremo vložil malo več kot 900 tisoč evrov. Hkrati s prenovljenim pritličjem je lepšo zunanost dobila celotna stavba, ki jo je pred drugo svetovno vojno zgradil veletrgovec Rudolf Stermecki. Stavba je v minulih desetletjih večkrat spreme-

nila lastnika in ime, dolgo je bila v lasti celjske družbe Metro. Lani jo je kupilo nepremičninsko podjetje Pro-Real Estate v lasti Alexandra Tonka, ki se je, vsaj po javno dostopnih podatkih, v preteklih letih uveljavljal kot svetovalec ruskim in ukrajinskim kupcem nepremičnin na slovenskem trgu.

Andreja Trofela iz nepremičninske agencije Century 21, ki oglašuje oddajanje prostorov v celjski blagovnici, je povedala, da je bila zaradi starosti in spomeniške zaščite prenova zunanosti in notranjosti stavbe zelo zahtevna. Prenovo pročelja je v celoti financiral lastnik podjetja Pro-Real Estate, stroške za prenovi notranjih prostorov v štirih nadstropjih pa si je delil z najemniki. Poleg Spara v pritličju, kjer je tudi prodajalna sladoleda, sta v blagovnici še trgovini Mana in NKD, ki si delita drugo nadstropje, tretje in četrto nadstropje sta za svojo dejavnost najela televizijska postaja TV Arena in podjetje TV Nakupi. Prazno je le še prvo nadstropje, za katerega agencija Century 21 išče najemnika za 354 kvadratnih metrov velik prostor.

Najbolj znana blagovnica na križišču Prešernove in Stanetove ulice je dolgo časa sodila med zgradbe, ki s svojo zunanostjo kazijo podobo mestnega središča v Celju. (Foto: arhiv NT/SHERPA)

Kdo je letos najboljši med hitrimi?

Najboljše hitro rastoče podjetje v savinjsko-zasavski regiji je letos Metalia iz Dobovca, ki se že tri desetletja ukvarja s prevozom razsutih in sipkih tovorov. Med nominiranci sta bili še družbi Vodotehnik iz Žalca in Skitti iz Izlake. Konec oktobra se bo Metalia, ki je od leta 2017 do 2022 potrojila prihodke od prodaje in lani ustvarila kar 92.492 evrov dodane vrednosti na zaposlenega, potegovala še za naziv najboljšega hitro rastočega podjetja v državi.

V zadnjih petih letih je bilo uspešno tudi podjetje Vodotehnik, ki je specialist na področju vodooskrbe, namakalnih sistemov in kanalizacije. Na trgu je že od leta 1989, ko se je Maks Kač kot samostojni podjetnik začel ukvarjati s proizvodnjo armatur za zunanji vodovod. Osem let kasneje je ustanovil podjetje ter leta 2003 v Vrbju zgradil skladiščne in proizvodne prostore. Od leta 2010 družbo vodi in je tudi njen solastnik Matija Jager. Vodotehnik odlikujejo inovativnost, prilagodljivost ter avtomatizacija in robotizacija. V podjetju visoko vrednotijo predvsem razvoj, v katerega vlagajo več kot polovico dobička. Ponašajo se z več patenti, ki so nastali kot plod izboljšav izdelkov. Leto 2022 so zaključili s 3,7 milijona evrov prihodkov, kar je skoraj trikrat več kot pred petimi leti.

Gazela med regijami

Po dolgem času je v savinjsko-zasavski regiji naziv najboljša gazele dobilo podjetje iz Zasavja. Doslej so namreč večinoma zmagovale hitro rastoče družbe iz savinjske regije, ki so bile zelo uspešne tudi na državnih izborih. Lani je bilo za najboljšo gazelo v savinjsko-zasavski regiji izbrano podjetje Pišek – Vitli Krpan iz Šmarja pri Jelšah, ki je bilo najboljša tudi na državnem izboru.

V dosedanji več kot dve desetletji dolgi zgodovini izbora najboljših slovenskih gazel, ki velja za največji poslovni dogodek pri nas, se je kar deset zmagovalcev v savinjsko-zasavski regiji uvrstilo med najboljše tri v državi. Nekateri celo večkrat. Zlate gazele so že bili Engrotuš, Dat-Con s Polzele, KLS z Ljubnega, Dewesoft iz Trbovelj, Skaza iz Velenja, Tehnos iz Žalca ter Pišek – Vitli Krpan. Zaradi takšnega uspeha so organizatorice izbora – časopisna hiša Dnevnik in regionalne gospodarske zbornice – savinjsko regijo poimenovala »gazela med regijami.« JI

V KLS začeli delati

Nekaj manj kot dva meseca po uničujoči poplavi je podjetju KLS Ljubno uspelo zagnati manjši del proizvodnje. KLS je med najbolj prizadetimi podjetji v Sloveniji. Škodo zaradi uničenih stavb, strojev in surovin ter izgubljenega prihodka ocenjuje na nekaj več kot 100 milijonov evrov.

»Prejšnji teden smo začeli zaganjati prve proizvodne linije in dobavljati izdelke. Trenutno proizvajamo osem odstotkov količin, ki smo jih izdelovali pred poplavo,« je povedala **Nataša Strašek**, pomočnica generalnega direktorja, ter poudarila, da začne vsak dan spet delati nov stroj in s tem tudi nova linija.

Za ponovno vzpostavitev vseh proizvodnih procesov bodo v KLS potrebovali veliko časa. V prvih dneh po poplavi so dejali, da lahko obnova traja tudi leto ali dve. Nataša Strašek pravi, da bodo začetek zagona celotne proizvodnje lažje opredelili konec meseca, ko bodo bolje vedeli, kako je z delovanjem opreme in strojev. Zaradi težav KLS imajo težave nekateri proizvajalci avtomobilov. Podjetje, ki ima v Sloveniji največ robotov na število zaposlenih, je namreč vodilni svetovni proizvajalec zobatih obrobočev za vztrajnike avtomobilskih motorjev.

CELJE – Zamenjava v vodstvu družbe ZPO

Direktorico čakajo trdi orehi

Vodenje celjske družbe ZPO bo februarja prevzela Breda Obrez Preskar, ki je bila vrsto let izvršna direktorica družbe Celjski sejem, zadnjih nekaj let pa v Slovenskih Konjicah vodi občinsko upravo. Nadzorni svet družbe ZPO je na svoji nedavni redni seji sprejel sklep o prenehanju mandata direktorja Ivana Pfeiferja.

TATJANA CVIRN

Družba, ki je imela lani konec leta 29 zaposlenih, izvaja številne dejavnosti v občini, pomembne za življenje, delo in prosti čas občanov. Ureja javna parkirišča, gospodari s stavbami in površinami, namenjenimi športnim dejavnostim, kot so letni in zimski bazen, drsališče, nogometni stadion in igrišči Olimp ter Skalna klet, dvorani Golovec in Zlatorog, kegljišče ... Skrbi tudi za naprave za rekreativne dejavnosti ob Šmartinskem jezeru in na Celjski koči, z letošnjo uvedbo enotne mestne kartice Cenralka pa je ZPO prevzela tudi njeno upravljanje. Ena zadnjih zgodb, povezanih z delovanjem družbe, je bilo neuspešno iskanje najemnika hotela na Celjski koči, ki v vseh letih delovanja ni posloval pozitivno. Izgubo je ZPO pokrivala iz drugih dejavnosti. Zdaj je hotel že nekaj časa zaprt, ob njem je kiosk, kjer lahko obiskovalci dobijo pijačo.

To ni edina težava, ki se je bo morala lotiti nova direktorica. Ob poročilu o

lanskem poslovanju ZPO, ki so ga junija obravnavali svetniki na seji mestnega sveta MOC kot edine družbenice, je Revizijska družba Abece da opozorila na pomembne zneske terjatev, ki jih ima ZPO do nekaterih športnih klubov v Celju. Ti dolgujejo ZPO za uporabo dvoran in igrišč, od teh največ NK Celje, in sicer naj bi bil do konca lanskega leta dolžan 170 tisoč evrov in 200 tisoč evrov do sredine letošnjega maja.

Še do konca januarja

Ivan Pfeifer, ki bo družbo vodil še do konca januarja, je s svojimi 74 leti zagotovo med najstarejšimi direktorji v Sloveniji in tudi zato so mnogi že prej pričakovali menjavo. Univerzitetni diplomirani komunalni inženir je družbo vodil od leta 2009, pred tem je vodil Zavod za urejanje javnih parkirišč in gospodarjenje z javnimi objekti Celje. Kot so ob novici o prenehanju mandata zapisali v MOC, je Pfeifer sodeloval pri gradnji

Breda Obrez Preskar: »Po duši sem ekonomistka in prepričana sem, da se bo dalo marsikje optimizirati procese. Ker sem dolgo delala v marketingu, vidim priložnosti tudi v navezavi s strategijo športa in turizma v mestni občini.«

najpomembnejših športnih objektov v zadnjih dveh desetletjih v Celju, njegov doprinos je pomembno vplival tudi na razvoj nekaterih športnih panog v mestu, na primer drsanja, saj je bil vrsto let predsednik celjskega kluba.

Ob tej spremembi smo ga zaprosili za komentar, a se ni odzval.

Številni izzivi

»Sem človek izzivov in tako sem sprejela tudi to povabilo,« je povedala Breda Obrez Preskar, ki bo 1. februarja prevzela vodenje ZPO. Verjame, da ji bodo

Celjska koč čaka na boljše čase.

pomagale bogate dosedanje izkušnje iz gospodarstva in delovanja občinske uprave. A se zaveda, da jo na novem delovnem mestu čaka veliko zahtevnih nalog.

V službo se bo iz Vojnika tako spet vozila v Celje in ne več v Slovenske Konjice, kjer zadnjih osem leta dela kot vodja občinske uprave. Svojo poklicno pot je namreč kot pripravnica začela v družbi Celjski sejem, ki ji je bila zvesta več kot 20 let, zadnja leta jo je vodila kot izvršna direktorica. To sodelovanje, ki se je končalo z njenim sporazumnim odhodom, danes ocenjuje kot

dobro popotnico za delo. »Pri delu z razstavljalci sem se naučila iskanja dogovorov in enako pričakujem tudi na novem delovnem mestu.«

In katere so po njenem mnenju naloge, ki se jih bo morala kar hitro lotiti? »Med prednostnimi nalogami vidim ureditev vprašanja Celjske koč, ki nima najemnika, a tudi urejanje Šmartinskega jezera, ki je biser in bi se ga dalo bolje izkoristiti. Predvsem se mi zdi, da bo treba nadgraditi Centralko in urediti digitalizacijo poslovanja pri nudenju drugih storitev v okviru ZPO. Računam, da bi iz nove finančne perspektive

Ivan Pfeifer vodi družbo ZPO od leta 2009, že prej je vodil občinski zavod za urejanje parkirišč in gospodarjenje z javnimi objekti.

lahko pridobili sredstva za posodobitev stavb, a pri tem bo treba zagotoviti tudi delež občine,« so prvi namigi sogovornice.

Foto: arhiv NT/SHERPA

Za mladostnike, ki potrebujejo podporo

CELJE – Skupnostni vrt na Hudinji, ki so ga skupaj z lokalno skupnostjo pred dvema letoma zasnovali udeleženci programa Projektno učenje mlajših odraslih (Pum-o), lepo uspeva. Pred dnevi je bil prizorišče predstavitve dela omenjenega programa, ki ga več kot dve desetletji izvaja Zavod Za vas živim.

Mladi so predstavili svoje slike iz odpadnega materiala, saj veliko časa namenjajo tematiki ponovne uporabe, in izdelke, ki so nastali tudi iz pridelkov na vrtu. Kot je dejal direktor Zavoda Za vas živim Viktor Ganc, vrt ni le priložnost za pobiranje sadov, ampak je tudi terapevtsko okolje, ki omogoča stik

z naravo, druženje, daje priložnosti za pridobivanje življenjskih veščin, kot sta vztrajnost in potrpežljivost.

Program Pum-o+, kot se imenuje po novem, je namenjen mladim med 15. in 29. letom (prej do 26. leta). V njem so deležni različnih oblik podpore, svetovanja, usposabljanj in praktičnih delavnic, da lažje končajo šolo ali najdejo zaposlitev ter se spopadejo s svojimi stiskami. Mnogi namreč izhajajo iz nespodbudnega domačega okolja in se težko spoprijemajo z življenjem. S pomočjo programa se je letos sedem mladih ponovno vključilo v izobraževanje, trije so našli zaposlitev.

Spomladi je grozila ustavitve izvajanja programa, saj je

prišlo do prekinitve evropskega sofinanciranja. Težavo je za dva meseca premostila Mestna občina Celje in program je bil izpeljan skoraj nemoteno. Udeleženci so med drugim izvedli tri projekte: Od vrta do krožnika, Urbano omizje in Premisli, uporabi, marljivo obnovi.

Njihove dosežke si je ogledala tudi podžupanja MOC Saša Kundih, ki je ob tem dejala: »Nimamo vsi enakih možnosti za učenje in rast in vsak se lahko znajde na razpotju. Zato je delovanje takšnih organizacij, ki pomagajo posameznikom, dragoceno. Program, ki ga izvaja zavod, je inovativen in družbeno koristen, zato ga z veseljem podpira tudi MOC.« TC

Raziskovalni vrvež

Dan raziskovalcev v Celju je tudi priložnost, da mladi spoznajo sodobno tehnologijo. (Foto: Andraž Purg)

CELJE – Vsak zadnji petek v septembru je v številnih evropskih državah posvečen raziskovanju in spodbujanju mladih za to dejavnost. V Celju je dogodek že enajstič pripravilo Regijsko študijsko središče.

Različni partnerji, od šol do raziskovalnih ustanov, omogočijo vpogled v raziskovalni del svojega delovanja ter obiskovalcem ponudijo možnost sodelovanja pri različnih poskusih, na delavnicah in pri spoznavanju najnovejših tehnologij.

Kot je povedala direktorica Regijskega študijskega središča Katja Esih, imajo kot organizatorji Dneva raziskovalcev vsako leto več

partnerjev, letos jih je bilo že 22. Novinca sta bila Pokrajinski muzej Celje, ki je pripravil arheološko delavnico, in Zgodovinski arhiv Celje, ki je vabil na razstavo v svojih prostorih.

Kot pravi Katja Esih, so veseli, da si dogajanje ogleda tudi do dva tisoč obiskovalcev. »Nepori za promocijo raziskovalnega dela se kažejo tudi v številu raziskovalnih nalog v osnovnih in srednjih šolah. Zadnja leta jih ni nič manj, njihova kakovost pa se vidi v tem, da se je lani 76 nalog od 120 uvrstilo na državno srečanje, kjer jih je dvanajst osvojilo zlato priznanje.«

V okviru Dneva raziskovalcev je tradicionalen tudi

posvet, ki pomeni odprtje novega raziskovalnega leta v Celju, letos bo že 46. »Vsako leto odpiramo nove teme v sodelovanju s šolami, ki so uspešne na tem področju. Letos smo posvet pripravili s Srednjo šolo za strojništvo, mehatroniko in medije Šolskega centra Celje in razpravljali o tem, kako spodbujati inovativnosti pri mladih raziskovalcih.«

Na panojih na ploščadi bo še v prihodnjih dneh na ogled razstava Zlati mladi celjski raziskovalci 2023, kjer so predstavljene najboljše raziskovalne naloge iz projekta Mladi za Celje iz minulega šolskega leta.

TC

Udeleženci programa in mentorji na skupnostnem vrtu na Hudinji (Foto: arhiv Pum-o+)

ROGAŠKA SLATINA – Predstavili natečajno rešitev za kopališče

Kje se bodo hladili Slatinčani?

Občina je občinskim svetnikom predstavila izbrano natečajno rešitev za kopališče, ki je predvideno zahodno od Športnega centra Rogaška Slatina. Komisijo je prepričala okroglo zasnovana zamisel, ki zaokrožuje raznolike bazenske vsebine. Po njenem prepričanju ideja, pod katero se je podpisal arhitekt Denis Rován, obiskovalcu nudi intimo, hkrati pa v prostoru deluje kot nekaj prijetno presenetljivega.

TINA STRMČNIK

V Občini Rogaška Slatina, ki je sredi letošnjega leta objavila natečaj za izbiro natečajne rešitve kopališča, meni, da bo njegova umestitev v bližino športnega centra dobrodošla dopolnitev tamkajšnjih vsebin, umeščenost se jim zdi primerna tudi zaradi dobre dostopnosti za pešce in kolesarje. Predsednik komisije, ki je ocenjevala prejele rešitve, Peter Gabrijelčič, je na zadnji seji občinskega sveta dejal, da so vsi javni objekti, ki so bili v občini zgrajeni v zadnjih tridesetih letih, »nekaj več«. To je po njegovem prepričanju tudi odlika ideje kopališča, ki je na natečaju prejela najvišje število točk.

Slatinski župan mag. Branko Kidrič je pojasnil, da je zmagovalna rešitev zasnovana

v obliki kroga. Na središču zemljišča, kjer je največja osončenost, so predvidene vodne površine, in sicer osrednji bazen, velik 20-krat 25 metrov, in dva manjša bazena za otroke in najmlajše. Na obodnem krožnem delu bodo nanizane spremljevalne vsebine – prostor za garderobe, za osebje, reševalce in podobno.

Bo 2,5 milijona evrov dovolj?

Projekt je zasnovan tako, da ga je možno graditi po delih. Po besedah Kidriča je najprej predvidena gradnja bistvenih sestavin za delovanje kopališča v poletnem času. Kasneje bo možna dograditev stavbe za gostinski del, medtem ko bo najprej gostinsko ponudbo možno zagotoviti drugače, na primer s

Tako je videti zmagovalna idejna rešitev kopališča, ki naj bi sprejelo do 500 obiskovalcev. (Foto: arhiv občine Rogaška Slatina)

postavitvijo kakšnega kioska. Če se bo občina odločila, da bi bilo kopališče odprto vse leto, bo lahko vso območje pokrila z balonom.

Občina si želi, da bi naložbo uresničila za 2,5 milijona evrov. Za uresničitev projekta bo 1,4 milijona evrov namenila od prihodka, ki ga je v

proračun prejela kot del davka od dobitka igre na srečo Evrojackpot. Dodaten denar bo skušala pridobiti s prijavo na razpis katerega od ministr-

stev. »Je pa vprašanje, kako se bodo cene gibale v letih 2025 in 2026, torej v obdobju, ko predvidevamo gradnjo kopališča. Do takrat moramo izdelati občinski podroben prostorski načrt, pridobiti projektno dokumentacijo in gradbeno dovoljenje,« je še pojasnil župan Rogaške Slatine.

»Vprašanje je, kako se bodo cene gibale v letih 2025 in 2026, torej v obdobju, ko predvidevamo gradnjo kopališča,« pravi župan Rogaške Slatine Branko Kidrič.

V Kanadi nagrajeni za trajnost in urejenost

PODČETRTEK – »Priznanja ne bomo le obesili na zid, ampak ga bomo skušali unovčiti.« Tako je dejal župan Občine Podčetrtek Peter Misja, ko je lokalna skupnost, ki jo vodi, na mednarodnem ocenjevanju Communities in bloom v Kanadi prejela dve nagradi. V kategoriji urejenosti majhnih mest je prejela oceno pet zvezdic in srebrno priznanje, izbrana je bila tudi za mednarodno zmagovalko na področju trajnostnega turizma.

Podčetrtek in Olimje sta v preteklosti že prejela zlato priznanje v sklopu izbora Entente florale. Organizator tega izbora za urejenost krajev, ki ima svojo izpostavo tudi v Sloveniji, je Občino Podčetrtek predlagal za sodelovanje na mednarodnem ocenjevanju urejenosti v Kanadi. »Nekateri mednarodni sodniki, ki

Ob županu Petru Misji so se podelitve udeležili še (od leve) predsednik KS Olimje Janez Žagar, direktor Turizma Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje Boštjan Misja in predsednik KS Podčetrtek Urban Videtič. (Foto: arhiv občine)

so v preteklosti sodelovali pri izboru Entente florale, zdaj sodelujejo na tem mednarodnem ocenjevanju, tako da nas poznajo že od prej. Naša občina za udeležbo na tekmovanju ni potrebovala posebnih priprav, saj so naši kraji urejeni ves čas,« je dejal župan Pod-

četrtek. Zelo ponosen je, da je občina postala mednarodna zmagovalka na področju trajnostnega turizma. »Prevladalo je to, da smo v približno šestih desetletjih skoraj iz nič ustvarili ogromno ter da smo ob tem poskrbeli za naravo in urejenost na vseh področjih.

Ocenjevalna komisija je kot izstopajočo izpostavila še izredno dobro povezanost vseh ponudnikov v naši destinaciji,« je dejal. Dodal je, da priznanja za trajnost na mednarodni ravni doslej ni prejela še nobena druga slovenska občina.

TS

Nov zagon za majhen kraj

ROGAŠKA SLATINA – Na začetku novega šolskega leta so se zaposleni in učenci Podružnične osnovne šole Sv. Florijan ter enote vrtca Kapljica vrnili v energetske obnove prostore. Uspešno uresničeno naložbo so namenu predali pred dnevi.

Energetske obnove POŠ Sv. Florijan ima novo toplotno izolacijo, stavbno pohištvo in obnovljeno kotlovnico, kjer je nameščena toplotna črpalka. Urejene so nove elektronapeljave, sveži so notranji ometi. Naložba je bila s stroški projektne dokumentacije, nadzora in varnosti vredna malo več kot 300 tisoč evrov, Občina Rogaška Slatina je prejela sofinanciranje evropskega Kohezijskega sklada in infrastrukturnega ministrstva v vrednosti 111 tisoč evrov. Po besedah župana mag. Branka Kidriča je tovrstna naložba dokaz, da si občinska uprava prizadeva za enakomeren razvoj na področju celotne občine. Lani je Občina Rogaška Slatina ob POŠ Sv. Florijan zgradila novo telovadnico, ki je pomembna pridobitev za otroke iz vrtca in šole, hkrati je za uporabo veliko zanimanja med krajanji, tako da so v njej dejavnosti vse dni v tednu. »Ko smo si prizadevali za ohranitev te podružnice in enote vrtca, smo vsem staršem zagotovili, da bodo njihovi otroci v Sv. Florijanu imeli enake pogoje, kot jih imajo v matični šoli in vrtcu. Svojo obljubo uresničujemo. Letos smo med drugim posodobili še zunanje otroško igrišče, za podružnico smo kupili novo opremo,« je dejal Kidrič.

TS

Dokončanje se spet odmika

ŠTORE – Zakaj še vedno ni končana obnova odseka ceste med Štorami in Svetino, čeprav je bil konec del predviden za konec septembra? »Želimo biti seznanjeni, kdaj bo obnova končana, saj je obvoz čez Kompole in Opoko s prečkanjem mostu, železnice in z vključevanjem na regionalno cesto utrujajoč in načenja naše zdravje,« pravi eden od občanov. Dodaja, da je vožnja po obvoznici cesti še posebej naporna in nevarna ob jutranji in popoldanski prometni konici.

V začetku avgusta so iz Občine Štore sporočili, da je obnova ceste Štore-Svetina zelo obsežen in zahteven projekt, kjer gradbena dela zajemajo tudi gradnjo novih opornih zidov, obnovo mostu čez Topliški potok, ureditev

javne razsvetljave, odvodnjavanja in gradnjo hodnika za pešce. Dodali so, da obsežnih in zahtevnih gradbenih del ni mogoče izvesti drugače kot s popolno zaporo ceste, Direkcija RS za infrastrukturo je kot predviden datum konca del navedla 30. september.

Župan Občine Štore Miran Jurkovšek je povedal, da je nov predviden rok za dokončanje obnove odseka ceste med Štorami in Svetino konec oktobra. Vzrok za to, da dela še niso končana, čeprav je bil njihov konec predviden za konec septembra, so avgustovske poplave, zaradi česar so bile gradbene ekipe izvajalca del preusmerjene na območja, ki so jih prizadele poplave.

TS

Uporabniki, ki se že več mesecev vozijo po obvoznih cestah, niso navdušeni nad ponovnim prestavljanjem roka za dokončanje del. (Foto: Metka Majcen)

LUČE – Bodo Spodnje Struge še obstajale ali ne?

Družine iz Spodnjih Strug ostajajo v negotovosti

Družine iz Spodnjih Strug so nezadovoljne. V petek bo devet tednov od poplav, a jim še do danes ni nihče povedal, ali bodo lahko poplavljene hiše uredile ali ne. Družine zahtevajo tovrstne informacije čim prej, saj želijo izvedeti, ali bodo Spodnje Struge obstajale še naprej ali ne. Če jih ne bodo dobile, grozijo celo z zaprtjem ceste proti Logarski dolini.

ŠPELA OŽIR, STA

Župan Luč Klavdij Strmčnik je pojasnil, da se trudijo,

da bi omenjene družine dobile ustrezne informacije. 21.

septembra so se sestali predstavniki tehnične pisarne in družin. Pogovarjali so se o sanaciji velikega usada, ki je po avgustovski ujmi nastal nad naseljem. Dogovorili so se, da bo tehnična pisarna izdelala projektno nalogo, na podlagi katere bo geolog opravil geološke raziskave območja usada. »Ni osebe, ki bi si upala odločiti in reči, da bo zadeva takšna in takšna, možno bo

narediti protipoplavno zaščito ali ne. Pogovarjal sem se s posamezniki in vsak s svojega področja pojasnjuje, da se bo zadeva dala urediti,« pravi Strmčnik.

Grozijo z zaprtjem ceste

Predstavniki družin so medtem sporočili, da so doslej prejeli le informacijo, da bodo odgovor o svoji usodi

»Če strokovne službe nimajo jasnega namena z našim naseljem, naj nam to jasno povedo in preselili se bomo na druga, varnejša mesta.«

dobili do decembra. Menijo, da bi bilo bolje, da bi tudi njihove hiše odneslo, ker bi potem vsaj vedeli, pri čem so. Napovedali so, da bodo, če odgovorni njihovim zahtevam ne bodo ugodili, zaprli cesto do Luč, Solčave in Logarske doline. »Hiše so zaradi vode spodkopane, razžrte, življenjsko nevarne, živeti v njih je nevarno, torej nemogoče. Živimo na sedmih različnih mestih, težko delujemo kot družine, imamo težave z mobilnostjo, saj nam je odneslo oz. uničilo 13 avtomobilov,« navajajo predstavniki družin in dodajo, da tehnična pisarna nima učinka, medtem pa njihovi domovi propadajo, ker v njih ni življenja.

Bodo Spodnje Struge še naprej obstajale ali ne?

Negotovost je zarezala v vse pore njihovega življenja. Predstavniki družin iz Spodnjih Strug so dejali, da želijo izvedeti od pristojnih, ali bodo Struge še naprej obstajale ali ne. »Če strokovne službe nimajo jasnega namena z našim naseljem, naj nam to jasno povedo in preselili se bomo na druga, varnejša mesta. V tem času moramo zaposleni zagotavljati svojim družinam primerne življenjske pogoje s svojimi službami, sami se ukvarjamo z obnovo, a opažamo, da smo pri tem pozabljeni in nemočni, saj ves svoj prosti čas namenimo ohranitvi svojih domov,« so navedli.

Strokovne službe na terenu

V službi za obnovo po poplavih in plazovih so pojasnili, da je naselje Struge njihova prednostna naloga. Njihove strokovne ekipe so bile že dvakrat na terenu, največji problem je že omenjeni veliki usad. Geologi morajo sprejeti še dodatne strokovne rešitve oziroma ugotoviti, ali je ta škodljiv ali ne, in se tako izogniti preuranjenim, a škodljivim rešitvam za prizadete tamkajšnje družine. Po prvih ogledih in ocenah naj bi ugotovili, da bo obnova hiš možna.

Foto: Andraž Purg

Hudourniška poplava je poškodovala temelje zgradb, ki jih je treba obnoviti oziroma zaliti z betonom še pred zimo.

Predstavniki družin iz Spodnjih Strug so dejali, da želijo izvedeti od pristojnih, ali bodo Struge še naprej obstajale ali ne.

Gluhota je nevidna invalidnost

VELENJE – Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje že šest desetletij deluje na območju desetih občin Šaleške in Zgornje Savinjske doline. Povezuje približno 460 članov z okvaro sluha, njihove svojce in podporne člane. Skupaj si prizadevajo za enakopraven položaj in pravice gluhih ter za čim bolj kakovostno življenje naglušnih in gluho-slepih ter oseb s polževim vsadkom.

Člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje pogosto pravijo, da je društvo nekako njihov drugi dom, saj jim omogoča razvijanje pozitivne identitete, ki je ključna za samozavestno in zadovoljno življenje vsakogar. »Temeljni cilj združevanja oseb z okvaro sluha je ustvarjanje možnosti za enakopravno in čim bolj popolno vključevanje v življenjsko in delovno okolje ter posredovanje pravičnih in pravočasnih informacij s področja zakonodaje, izobraževanja, pravic in dolžnosti,« navaja strokovna delavka društva Urška Jakop

in dodaja, da je gluhota nevidna invalidnost, saj jo okolica zazna šele ob komunikaciji s posameznikom.

Kako pomagajo?

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje med drugim izvajajo posebne socialne programe, v sklopu katerih družinam oziroma svojcem oseb z okvaro sluha nudijo pomoč pri soočanju s stiskami in težavami ter pri uveljavljanju njihovih pravic. Izvajajo predavanja, delavnice in izobraževanja na različne teme. Za člane so zelo pomembni tudi družabna srečanja in skupno preživljanje prostega časa.

Kot še pravi Urška Jakop, člane društva in širšo javnost obveščajo o vseh novostih, ki so povezane z njihovo problematiko. »Vsako leto izdamo glasilo, v katerem z besedo in s fotografijami predstavimo društvene dejavnosti. Ob letošnji 60. obletnici smo podrobneje predstavili pestro zgodovino društva. Pomembne vsebine redno objavljamo tudi na

družbenih omrežjih. Veliko pozornosti namenjamo osveščanju javnosti, zato predstavniki društva obiskujemo vrtce in šole ter predavamo v različnih ustanovah.«

Okrogla miza

Pred dnevi so v Velenju organizirali okroglo mizo, ki so jo naslovili Problematika okvare sluha in na kateri so sodelovali predstavniki in strokovnjaki z različnih področij. Profesorica dr. Saba Battelino, specialistka otorinolaringologinja, in Anita Kastelic, specialistka klinične logopedije, sta razložili, kaj je okvara sluha, kaj je gluhota

in kaj naglušnost. Govorili sta tudi o rehabilitaciji s slušnimi aparati in polževim vsadkom. Darja Fišer, tolmačica slovenskega znakovnega jezika, je izpostavila Zakon o slovenskem znakovnem jeziku in pravico do tolmača.

Predsednik Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje Franc Forštner, strokovna delavka Urška Jakop in članica društva Jana Maier so podrobneje predstavili prizadevanja društva. Izpostavili so dobro sodelovanje z Mestno občino Velenje.

Diskriminacija

Udeleženci okrogle mize so med drugim poudarili, da so gluhi in naglušni zaradi svoje nevidne invalidnosti še vedno

V leto 1963 segajo začetki organiziranega dela gluhih in Šaleški in Zgornji Savinjski dolini. Začetki v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje so bili skromni, saj ni imelo niti finančnih sredstev niti prostorov, kjer bi se člani lahko družili. Najprej so prostore društva zagotovili v Šoštanj, leta 1986 je sedež društva v Velenju.

nemalokrat v diskriminatornem položaju. Zaradi komunikacijske oviranosti imajo težave na vseh ravneh življenja. »Še posebej velike stiske so doživljali v času pandemije covida-19. Ker je bilo obvezno nošenje zaščitnih mask, pri komunikaciji niso videli sogovornikovih ustnic, s katerih razbirajo besede. Tudi na področju izobraževanja imajo še vedno pogosto težave z zagotavljanjem pravice do tolmača. Zato smo v društvu

prepričani, da nam dela tudi v naslednjih letih ne bo zmanjkalo. Vedno znova se soočamo z izzivi. Vsekakor si bomo tudi v prihodnje prizadevali delati dobro v korist oseb z okvaro sluha. Trudili se bomo za njihove pravice in za njihovo čim bolj enakopravno vključenost v družbo. Programe in vsebine bomo zato nadgrajevali in jih prilagajali potrebam naših članov,« še zagotavlja Urška Jakop.

BF

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje je približno 460 članov. (Foto: MDGN Velenje)

»Še posebej velike stiske so gluhi in naglušni doživljali v času pandemije covida-19, ko je bilo nošenje zaščitnih mask obvezno. Na področju izobraževanja imajo pogosto težave z zagotavljanjem pravice do tolmača,« poudarja strokovna delavka društva Urška Jakop.

Dogodka sta se udeležila tudi aktualni par – hmeljarski starešina Ciril Tergrav iz Zgornjih Grušovelj in hmeljarska princesa Špela Razboršek iz Arje vasi.

ŽALEC – Šest občin povezanih za eno znamko

Župan Občine Žalec (drugi z desne) je povedal, da verjame v uspeh nove turistične destinacije: »Eni imajo mogoče lepšo kulturno, sakralno ali naravno dediščino, mi imamo pa zeleno zlato – na tem bomo gradili zgodbo in verjamem, da nam bo uspelo.«

Združuje jih zeleno zlato

Šest občin Spodnje Savinjske doline se je, kot so to poskušale že pred leti, tokrat ponovno povezalo in ustvarilo eno turistično blagovno znamko Spodnja Savinjska dolina s sloganom Dolina zelenega zlata. Za povezovanje, ki je že obrodilo prve rezultate, so se v občinah odločili zato, da bodo lahko pripravili boljšo in bolj enotno turistično ponudbo.

EVA RUDMAN

Župani Janko Kos (Žalec), Tomaž Žohar (Braslovče), Marko Repnik (Prebold) in Marko Semprimožnik (Tabor) so bili na predstavitvi nove turistične destinacije Spodnja Savinjska dolina, dolina zelenega zlata, ki so jo pripravili na svetovni dan turizma v Ekomuzeju hmeljarstva in pivovarstva Slovenije, enotni, da turista ne zanima, kje se konča Žalec

in začne Polzela, da ga ne zanimajo meje in da so občine skupaj močnejše in tako bolj privlačne za obiskovalce.

Tokrat verjamejo v uspeh

Podoben poskus povezovanja so sicer v občinah poskušali izvesti že pred desetimi leti, a neuspešno. Tokrat so prepričani v svoj uspeh, kot je povedala Jolanda Ivanuša

iz Zavoda za kulturo, šport in turizem (ZKŠT) Žalec, saj je projekt dobro zastavljen: »V letu od začetka projekta smo se odločili, da se bomo predstavljali s tem, kar je identiteta Spodnje Savinjske doline, to sta hmeljarstvo in pivovarstvo. Iz tega so se razvila številna doživetja, ki jih bomo ponudili turistom, prva fontana piva na svetu pa ostaja središče našega dogajanja. Temu smo pridružili še dejavnosti v naravi, posebej kolesarstvo, saj imamo enega najboljših kolesarskih hotelov ter izjemno dobro razvito kolesarsko omrežje.«

Destinacija združuje številne raznovrstne ponudnike lokalnih doživetij in izdelkov. Ustvarjalci pozivajo, naj se tej

turistični shemi pridružijo vsi zainteresirani s področja športnih dejavnosti, gastronomije in nastanitvenih zmogljivosti. Po besedah Ivanuše si v ZKŠT Žalec in tudi v sodelujočih občinah želijo postati prepoznavna točka na turističnem zemljevidu, tudi na zemljevidu Slovenske turistične organizacije, seveda pa želijo pritegniti tudi tuje goste.

Turizem je pomemben za lokalno skupnost in državo

Predstavitve nove turistične destinacije se je minulo sredo udeležila tudi vodja sektorja za razvoj turizma na ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport Doris Zupančič Vin-

diš, ki je povedala, da turizem v Sloveniji predstavlja devet odstotkov bruto BDP. Projekti, ki povezujejo turistične ponudnike, so zelo pomembni.

Direktor Razvojne agencije Savinja Stojan Praprotnik je poudaril, da gre za enega pomembnejših projektov v tej regiji. Poimenoval ga je celo krovní projekt, ki bo združil vse ponudnike in s tem ponesel glas o dolini zelenega zlata zunaj meja občin ali celo države.

Direktor ZKŠT Žalec mag. Boštjan Štrajhar je namignil, da bi v prihodnosti bilo smiselno podobno povezati celotno Savinjsko dolino. Prisotni so dodali, da bi bilo v projekt smiselno vključiti tudi Celje, ki je kulturno in zgodovinsko,

kot na primer z grofi Žvonškimi, neposredno povezano z dolino zelenega zlata.

S pomočjo evropskega denarja

Projekt, ki se je začel julija lani, je vreden skoraj 200 tisoč evrov, od tega bodo pristojni 136 tisoč evrov pridobili iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Vsi prisotni, vključno z nekaterimi lokalnimi ponudniki, ki so se udeležili predstavitve, so izrazili željo, da projekt ne bi ostal le ideja na papirju. Kot ključen korak prepoznavajo dobro promocijo, za kar že skrbijo z izdanim fizičnim katalogom, a tudi s spletnim, kjer lahko turist preveri vse, kar ponuja Spodnja Savinjska dolina.

Kolesce se širi po občini

LAŠKO – V občini je že osem postaj za javno izposojanje koles v sistemu Kolesce. Odslej sta postaji na voljo tudi v krajevnih skupnostih Jurklošter in Šentrupert.

V sklopu Evropskega tedna mobilnosti so v Jurkloštru uradno predali namenu že osmo postajo. Župan Laške-

ga Marko Šantej je ob tem poudaril pomen trajnostne mobilnosti, predstavnik Nomaga (ki upravlja Kolesce) Matej Sušec pa je dejal, da so v podjetju ponosni, da se v občini Laško izposoja koles iz leta v leto povečuje.

Prvo postajo za javno izposojanje koles Kolesce so v La-

škem odprli pred petimi leti, danes so postavljene že v več krajevnih skupnostih, in sicer na Trubarjevem nabrežju v Laškem, pri Thermani, dvorani Tri lilije, nad policijsko postajo v Laškem, v Hudi Jami, Rimskih Toplicah ter Šentrupertu in Jurkloštru.

BA

Ob odprtju nove postaje za izposojanje koles v Jurkloštru so nastopili učenci tamkajšnje podružnične šole, ki bodo zagotovo tudi sami postali uporabniki koles. (Foto: Občina Laško)

Zahvala v imenu Nizozemske

REČICA OB SAVINJI – Prejšnji teden je občino, ki je v poplavah avgusta utrpela veliko škodo, obiskal veleposlanik Kraljevine Nizozemske Johan O. Verboom.

Zahvalil se je prebivalcem Rečice ob Savinji za nese-

bično pomoč, ki so jo nudili številnim nizozemskim državljanom, ki so v času uničujočih poplav v Savinjski dolini ostali ujeti v Sloveniji. Dogodka so se udeležili tudi županja Občine Rečica ob Savinji Majda Potočnik, rav-

natelj Osnovne šole Rečica ob Savinji Peter Podgoršek ter Jure Kolenc, lastnik Kampa Menina, kjer je bilo ob ujmi ujetih več nizozemskih turistov. Sicer je veleposlanik avgusta že obiskal tamkajšnje osnovno šolo.

ER

Cesta spet urejena

LAŠKO – Eden od številnih plazov, ki so se v zadnjem obdobju sprožili v občini, je ogrožal tudi lokalno cesto Svetina-Kanjuce-Selo-Šentrupert. Plaz se je sprožil pod cesto in se zaradi razmočene povrhnjice spremenil v blatni tok. Cesta je bila zaradi obsežnih poškodb neprevozna. Zdaj je obnovljena in spet varna za promet.

»Na celotnem poškodovanem odseku v dolžini 100 metrov je obnovljeno cestišče ter urejeno površinsko odvodnjevanje in dreniranje voziščne konstrukcije,« so pojasnili v Občini Laško. Ob tem je izvajalec Gradbeništvo in storitve Blaža Švelca pod cesto uredil 34 metrov dolgo podporno kamnito zložbo, ki preprečuje plazenje.

Naložba s pripravo projektne dokumentacije, z izvedbo in

Cesta Svetina-Kanjuce-Selo-Šentrupert, ki jo je ogrožal plaz, je obnovljena in spet varna za promet. (Foto: Občina Laško)

nadzorom znaša približno 79 tisoč evrov in jo sofinancira ministrstvo za naravne

vire in prostor v višini približno 53 tisoč evrov.

BA

Fotografija z avgustovskega obiska veleposlanika Johana O. Verbooma v osnovni šoli, kjer se je srečal s številnimi nizozemskimi turisti in slovenskimi prostovoljci. (Foto: arhiv veleposlaništva)

Izšla je nova knjiga Marije Plemenitaš iz Dobja

O časih, ko so coprnice hodile mleko krast

Kako je včasih strašilo pri kostanju, kaj so imele krastače skupnega z izginotjem mleka in zakaj so ponekod v Dobju svetile drobne lučke? V vseh primerih gre za zgodbe ljudskega verovanja v coprnice, ki se jih iz svoje mladosti spominja Marija Plemenitaš. Da pripovedi, ki jim je prislunila v otroštvu ali so se ohranile v spominu drugih domačinov, ne bi utonile v pozabo, jih je zbrala v svoji peti knjigi z naslovom *Z očetom sva šla coprnice gledat*.

TINA STRMČNIK

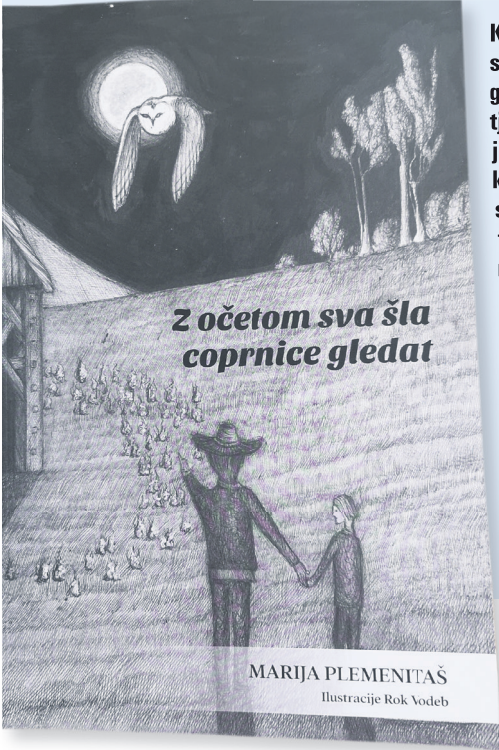
Navdih za raziskovanje tematike in pisanje knjige je

Marija Plemenitaš se zdi pomembno, da v kraju ostane to, kar ga je zaznamovalo, zato v svojih delih ohranja spomin na preteklost.

našla v spominu na svojega očeta. Večkrat ji je namreč pripovedoval, kako sta z njegovim očetom ob večerih hodila opazovat svetlikanje v okolici hleva na njihovi domačiji pod Handilom. Večina domačinov je takrat tovrstne pojave pripisovala coprnicam. Slednje so dojemali kot nadlogo, kot nekaj hudega. Bali so se jih, saj so verjeli, da lahko človeka uročijo in mu škodijo.

Bolj izobraženi ljudje so vedeli, da za vsak odklon ni kriva čarovnija. »Moji predniki so bili zelo razgledani in napredni. Brat mojega starega očeta, ki je študiral teologijo, je izobraževal družino. Družinskim članom je povedal, da je bilo na našem območju nekoč morje, v zemlji pa so

Knjigo *Z očetom sva šla coprnice gledat* je izdala šentjurska izpostava javnega sklada za kulturne dejavnosti v sodelovanju s tamkajšnjim literarnim društvom in s podporo Občine Dobje ter donatorjev. Ilustracije je prispeval Rok Vodeb, ki je zaslužen tudi za likovno podobo nekaterih drugih knjig Marije Plemenitaš.

se ohranili različni plini, ki so ob prodiranju na površje povzročali zanimive pojave.« Ko je Marija Plemenitaš o tovrstnih pojavih govorila s svojimi otroki in vnuki, so odkrili, da gre za tako imenovano navidezno svetlikanje, ki se pojavlja marsikje po Evropi.

Mleko – čudežna tekočina

Avtorica je v knjigi strnila pripovedovanja različnih domačinov in tudi zgodbe, ki so jih pripovedovali delavci, ki so nekoč pomagali na kmetiji njenih staršev. Dejala je,

da včasih ni bilo težko dobiti ljudi za delo, samo od hiše do hiše je bilo treba iti in so prišli. »Ti ljudje so bili žive zgodbe, ogromno so pripovedovali. Če bi jih poslušala kot odrasla, bi si verjetno mislila svoje. Ker sem bila otrok, sem njegovemu pripovedovanju verjela in se mi je še posebej vtisnilo v spomin. Tudi zato, ker otroci verjamejo starejšim, je tako zelo pomembno, kako jih vzgajamo v otroštvu,« je dejala.

»Zemlja in mleko sta včasih predstavljala blagostanje,« je opomnila.

V obdobju, ko je le redko kdo imel denar za nakup knjig in je malokdo znal brati, ter v času, ko ni bilo električne energije in ko ljudje do informacij niso mogli s pomočjo medijev, je bilo med ljudmi veliko vraževerja. Ob tem so svoje dodali še revščina, pomanjkanje in stiske. »V naših hribih se je vse vrtelo okrog mleka. Danes, ko ga lahko kupimo v trgovini, se nam to morda zdi smešno. V starih časih pa je bilo mleko ključno za preživetje ljudi,« je poudarila sogovornica. Opisala je, da so bile kočice, kjer morda niso imeli niti krave niti zemlje, včasih polne majhnih lačnih otrok. Mame so bile zanje pripravljene premagati

vse ovire, zato so ponoči hodile krast mleko tja, kjer so ga imeli. Ljudje so izginotje mleka povezovali z nadnaravnimi pojavi, verjeli so, da so se coprnice spremenile v krastače, neopazno prišle v hlev in pomolzle kravo.

Osovražene krastače

Ljudje čudežne moči niso pripisovali le naravnim pojavom, ampak tudi živalim. Tako so bile med drugim osovražene črne mačke, v katerih naj bi bil vražiček. Ker so coprništvo velikokrat pripisovali ženskam, so verjeli celo, da so se slednje lahko spremenile v krastače. Izživljanje nad krastačami naj bi tako pomagalo odkriti njihove dvojnice v človeški obliki. »Uboge živali! Ljudje so jih uničevali na vse mogoče načine, žive so jih metali v peč ali pa so jih zaprli v glinene posode in jih prazili, natikali so jih na vile, jih mečkali z motikami ... Odnos do teh bitij je bil zelo krut,« je opisala 76-letna avtorica, ki je pripovedovanjem o coprnicah prislunila ob koncu številnih kmečkih opravil, kot so bili na primer nabiranje in luščenje fižola, ličkanje koruze ali koline. Ustvarjalka, ki se je podpisala tudi pod dela z naslovi *Ko spregovorijo ptice*, *Zgodbe s Handila*, *Legenda o nastanku Dobja* in *Ljuba moja Mici*, že zbira gradivo za novo knjigo z naslovom *Dobjanska fara*.

Foto: arhiv NT/SHERPA

»Včasih so bile življenjske razmere zelo težke, a so ljudje kljub temu preživeli. Ta boj za obstanek bi morale pred očmi imeti tudi mlajše generacije. Iz izkušenj prednikov bi morali bolje vedeti, da ne smemo kar obupati,« pravi Marija Plemenitaš.

Koncertni abonma letos s trojicami

Če je bila lanska koncertna sezona Zavoda Celeia Celje v znamenju umetnic, izvajalk klasične glasbe, ponuja letošnji koncertni abonma program, v katerem se bodo predstavile različne zasedbe treh izvajalcev. Prvi koncert nove sezone bo v sredo, 11. oktobra, ko se bo predstavil trio violistov na čelu s Celjanko Majo Rome, profesorico na Akademiji za glasbo UL. Za koncert v domačem mestu je k sodelovanju povabila kolega iz Nizozemske in Hrvaške. Tako kot ta bodo tudi vsi naslednji koncerti ob sredah ob 19.30 v Narodnem domu.

»Dogodke koncertnega abonmaja povezuje ideja, ki jo opiše znan latinski pregovor: *Tres faciunt collegium*. Običajno ga prevajamo kot »trije tvorijo zvezo« ali »trije so že družba«. Glasbeniki so se že nekoč radi

ter pogosto povezovali v trojice, o čemer pričajo tudi številne pomembne skladbe, nastale za tovrstne ansamble. Doma in po svetu uveljavljeni umetnice in umetniki se bodo tako v Celju predstavili v različnih zasedbah trojic. Od najpogostejših, kot sta klavirski in pihalni trio, do tria viol, ki ga na koncertnih odrih redko slišimo,« je o vsebinski zasnovi koncertnega abonmaja v sezoni 2023/24 povedal Nenad Firšt, umetniški vodja glasbene dejavnosti Zavoda Celeia Celje.

Novembra bo nastopil Zagrebški pihalni trio, januarja se obeta nastop violinista

Trio violistov na čelu z Majo Rome bo začel letošnji koncertno sezono klasične glasbe Zavoda Celeia Celje. (Foto: osebni arhiv)

Janeza Podleska, violončelistke Karmen Pečar Koritnik in pianista Aleksandra Serdarja. Prav poseben dogodek se obeta ob nastopu trobentača Franca Kosma in tolkalista Jožeta Bogolina. Umetnika, ki skupaj uspešno nastopata na domačih in tujih odrih, sta k sodelovanju povabila skladateljce Brino Jež Brezavšček, Blaženko Arnič Lemež in Brino Zupančič, ki že ustvarjajo skladbe, ki bodo 20. marca zazvenele prvič v Narodnem domu.

Maja se obeta nastop še ene manj običajne zasedbe, saj gre za Trio Ardor, ki ga sestavljajo saksofonist Andrej Omejc, harmonikarka Teja Udovič Kovačič in pianist Blaž Pavlakovič. Predstavili se bodo s skladbami Astorja Piazzolle, Gerryja Mulligana in Andreja Omejca. TC

Občinstvo bo tudi letos lahko prislunilo mladim glasbenikom, ki so strokovno žirijo Glasbene mladine Slovenije prepričali z doseženimi uspehi in izvirnimi sporedi. Na petih brezplačnih koncertih GM odra bodo nastopili: Duo Accordipiano, Godalni kvartet C'est la vie, Zala Vidic in Anže Rupnik, Trio Plamen ter kitarist Samo Novak.

Srednjeveška glasba pod Celjskim stropom

V sklopu koncertov po Sloveniji in v Italiji, na katerih se s programom slovenskih srednjeveških balad, ljubezenskih pesmi in zgodnje glasbe za lutnjo predstavljata Ljuba Jenče in Erazem Izidor Grafenauer, bosta nocoj (četrtek) ob 18. uri nastopila tudi v Celju.

Nastop pod Celjskim stropom v Stari grofiji sta naslovlila »Buge waz primi, gralva Venus! (Bog vas sprejmi, kraljica Venera!)«.

Gre za pozdrav koroškega vojvode Bernarda Spanheimskega, ko je v Zilji leta 1255 v slovenskem jeziku sprejel zmagovitega viteza pesnika Ulrika Lichtensteinskega.

S tem želita ustvarjalca opozoriti na stare pripovedne pesmi, ki so se med ljudmi oblikovale skozi stoletja in jih skoraj ne poznamo več. »Prav čas zgodnje glasbe in ljudskega izročila ohranja našo povezavo s širšo evropsko kulturno dediščino

in priča o njenem prehajanju med družbenimi sloji ter med kulturnimi pokrajinami,« ugotavlja zbirateljica in izvajalka pesmi Ljuba Jenče, ki je izbor slovenskih srednjeveških ljudskih balad in pesmi minezengerjev (to so bili pesniki in pevci ljubezenskih pesmi, ki so nastopali na dvorcih) pripravila ob improvizacijah, ki jih bo Erazem Izidor Grafenauer izvedel na lutnji. TC

Risbe s humorno in erotično noto

V prostorih Celjskega mladinskega centra bo do konca oktobra na ogled razstava *Ko pade mrak*. Predstavlja se celjska umetnica Sara Žičkar, ki svoja dela podpisuje kot SaraWired.

Njene risbe so mešanica skrivnostnih nočnih bitij, žensk s privlačnimi oblina, humorja in čarobnosti. Svoj prepoznaven slog je razvila v letih ustvarjanja, najbolj je znana po ženskih in živalskih likih z ogromnimi stiliziranimi očmi in s humorno tematiko, ki ima pogosto erotično podlago. Izhaja iz ilustracije, pri kateri kot glavno likovno orodje uporablja marker, ki ga je v koraku s časom združila z digitalno tehniko. TC

Prepoznavna risba Sare Žičkar, ki je tako upodobila sebe. Avtorica je v Mariboru diplomirala iz likovne umetnosti. (Foto: osebni arhiv)

Mesto kot navdih za likovno ustvarjanje

V prostoru na Glavnem trgu 8 v Celju, kjer je bila pred časom trgovina, zdaj pa je pod okriljem Zavoda Celeia Celje na voljo ustvarjalcem, je na ogled likovna razstava Celje nekoč in danes.

Svoja likovna dela in izdelke iz gline predstavlja 22 članov likovne sekcije in pet oblikovalcev gline KPD Svoboda Celje. Dela so nastala na likovni koloniji na Starem gradu oziroma so del zbirke članov sekcije. Ljubiteljske ustvarjalce je navdihnili mesto z bogato zgodovino in s številnimi zgodbami. Razstava, ki je uvod v obeleževanje 50-letnice skupine celjskih likovnikov v okviru društva Svoboda, bo na ogled do 13. oktobra, in sicer vsak dan med 16. in 19. uro, v soboto med 10. in 12. uro. TC

Pomembna prizadevanja za vpis pravice do gotovine v ustavo

Svoj glas podpore lahko oddate z digitalnim podpisom na spletni strani e-uprave ali osebno z izpolnitvijo obrazca podpore (dobi se ga v UE in/ali krajevnih uradih).

lahko upravičeno skrb, kaj je končni cilj bančne industrije v povezavi s politiko oziroma z vladami,« pravi **Ivan Jurgec**, ki ga vznemirja, da se vedno bolj odkrito govori o uvedbi digitalnega denarja CDBC oziroma digitalnega evra, kar bi počasi privedlo do ukinitve gotovine.

Nevarnost popolne sledljivosti in nadzora

Če ne bi vedeli, da je film *Država nadzora* (ang. *State of Control*) dokumentarni, bi ga zlahka uvrstili v žanr shriljvk. V njem strokovnjaki različnih področij – nekdanji agent NSA Edward Snowden, bankirka Catherine Austin Fitts, raziskovalni novinar James Corbet, poslanec Evropskega parlamenta Christian Tehres, nekdanji direktor Nizozemske centralne banke Lex Hoogduin, finančni novinar Arno Wellens in mnogi drugi – razložijo nevarnosti uvedbe digitalnega denarja v povezavi s popolno digitalizacijo. Razlagajo tudi, da banke in vlade ljudem digitalni denar (CBDC) predstavljajo kot prednost, češ da bodo transakcije hitrejšje, lažje in cenejše. Ob tem ne povedo, da CBDC programirajo vlade oziroma centralne banke, kar pomeni možnost povečanega nadzora in sledenja finančnemu delovanju posameznikov. Ker so transakcije CBDC zabeležene v centraliziranem sistemu, oblast lahko zelo preprosto sledi vsaki transakciji posameznikov, kar ogroža njihovo finančno zasebnost. V primerjavi s fizičnim denarjem transakcije s CBDC ne zagotavljajo anonimnosti. V vsaki takšni transakciji je mogoče poiskati vpleteno osebo. CBDC omogoča centralnim bankam in vladam nadzor

Uprimo se suženjstvu digitalnega denarja

Zadnjih nekaj let v svetu in tudi pri nas na vseh ravneh napreduje uvajanje digitalizacije, v uporabo prihajajo najrazličnejše metode digitalnega plačevanja in digitalni denar, s katerim postajamo brezgotovinska družba. V Evropi se vedno bolj odkrito govori o uvedbi digitalnega denarja CDBC oziroma digitalnega evra, s katerim naj bi bile transakcije hitrejšje, lažje in cenejše. Vendar v ozadju preži velika nevarnost popolnega nadzora državljanov. Ivan Jurgec je temeljito raziskal, da izginjanje gotovine pomeni konec svobode ljudi. 12. julija letos je v državni zbor poslal pobudo za spremembo naše ustave, da bi vanjo vpisali pravico do gotovine. To se bo zgodilo, če bomo v 60 dneh od prvega septembra zbrali 30 tisoč podpisov. Zganim se, preden bo prepozno!

ANDREJA COMINO

»Med pandemijo covida sem opazil, kako načrtno izvajajo dejavnosti zoper gotovino, da bi je ljudje čim manj uporabljali. Prepričevali so nas, da naj bi se virus širil z gotovino, obenem je bilo vedno več pozivov, naj ljudje za plačevanje uporabljajo bančne kartice. Leta 2020 sem zasledil še zelo skrb vzbujajočo izjavo generalnega direktorja Banke za mednarodne poravnave v Baslu (BIS) Augustina Carstensa, ki je 19. oktobra dejal: 'Trenutno ne vemo, kdo danes uporablja bankovec za sto dolarjev ali tisoč pezet. Glavna razlika

med gotovino in digitalnim denarjem centralne banke je, da bo imela centralna banka popoln nadzor nad regulacijo in pogoji, ki bodo določali uporabo te oblike izražanja obveznosti do centralne banke, hkrati bomo imeli tehnologijo, ki nam bo to zagotovila. To dvoje je skrajno pomembno in prav v tem je največja razlika v primerjavi s tem, kar je danes gotovina.« Iz navedene izjave je razvidno, da želi centralna banka z uvedbo digitalnega denarja pridobiti popoln nadzor nad denarjem, regulacijo in pogoji, ki bi določali uporabo. Na-

vedena izjava ne zagotavlja več zasebnosti, svobode in avtonomije ljudi pri uporabi denarja, ampak je usmerjena

v popoln nadzor nad uporabo denarja vsakega človeka na svetu. Če bi takšno izjavo podal navaden državljani, ne

bi bila tako skrb vzbujajoča, a ker jo je podal generalni direktor Banke za mednarodne poravnave (BIS), nas

»Če bi gotovina zamrla in bi namesto nje uvedli digitalno denarnico, bi centralne banke in vlade v vsakem trenutku imele popoln nadzor nad tem, kje smo, in nad našimi nakupi,« pravi Ivan Jurgec.

Foto: ER

Ivan Jurgec je raziskal, da izginjanje gotovine pomeni konec svobode.

nad porabo posameznikov. Uvedejo lahko tudi omejitve glede načina porabe denarja, omejijo nekatere transakcije ali uvedejo provizije.

Pasti digitalne denarnice

»Če bi gotovina zamrla oziroma bi jo v popolnosti odpravili ter namesto nje uvedli digitalno denarnico oziroma digitalne dokumente, bi centralne banke in vlade v vsakem trenutku imele popoln nadzor nad tem, kje smo, in

nad našimi nakupi. Tako bi nam še bolj sledili kot danes. V vsakem trenutku bi upravljalci elektronskih dokumentov in digitalnega denarja (CBDC) lahko vedeli, kje smo in za kaj zapravljamo svoj denar. Če se bi upravljavec zazdelo, da se na primer z nakupi ne vedemo okolju prijazno, da živimo nezdravo in potrošniško nesprejemljivo ali da nismo dovolj poslušni državljanji, nam bi zlahka omejili nakup blaga in storitev oziroma nas kaznovali podobno kot kitajski sistem socialnega kreditiranja. Brez težav lahko rečemo, da se tako uveljavlja digitalno suženjstvo, česar ljudje nikakor ne smemo sprejeti,« je prepričan Ivan Jurgec.

Nič več zobne miške in nagrajevanja vnukovih spriceval

Če ukinejo gotovino, ne bo več zobne miške, žepnice, prašičkov za varčevanje, pomoči brezdomcu, uličnemu umetniku, kupovanja na garažnih razprodajah, otroci in mladostniki ne bodo več

prejemali denarja od starih staršev, ne bo rojstnodnevnih daril v obliki denarja. Jih boste nakazovali? In seveda za vsak cent sporočali državi?

Zakaj bi morala banka vedeti za vse to?

Jurgec tudi meni, da bi popolna ukinitve gotovine v prihodnosti zelo ogrozila skupine z nizkimi dohodki, državljska združenja, ki svoje dobrodelno delo financirajo s sredstvi, ki jih prejmejo z dobrodelnimi akcijami in prireditvami. Ohranjanje pravice do gotovine je ne nazadnje pomemben korak pri gradnji finančne pismenosti za mlajšo generacijo. S postopnim ukinjanjem bankovcev in kovancev ter z izključnim obstojem kriptovalut ali digitalnega denarja mlajša generacija zagotovo ne bo bolj finančno pismena. Zato je treba pravico do plačila v gotovini opredeliti kot izraz svobodne izbire, da lahko plačamo z gotovino; ne zato, ker ne moremo plačati elektronsko, temveč zato, ker ne želimo iz kateregakoli ra-

zloga, morda kot odgovor na stanje v družbi ali zaradi svoje osebnosti.

Ohranimo pravico do gotovine

S pravico do gotovine lahko državljani uveljavljajo svobodno in zasebnost v trgovinskih in pravnih odnosih. V zadnjem času smo bili priča tudi različnim proaktivnim korakom za njeno ohranitev. Znana sta dva primera, ko je bila gotovina vpisana v ustavo države oziroma so prepovedali uporabo digitalnega denarja. To je v Evropski uniji storila Slovaška in v ZDA Florida. Avstrijski zvezni kancler Karel Nehammer se zavzema za vpis gotovine v ustavo Avstrije. Podobno se v Sloveniji zavzema Ivan Jurgec, ki je sredi julija državnemu zboru podal pobudo za spremembo ustave, da bi vanjo vpisali pravico do gotovine. »Gre za izjemno resno temo, s katero želimo obvarovati pravico do zasebnosti, ne smemo ostati brezbržni,« sklene Jurgec in državljane spodbuja k zbiranju podpisov.

OB ROBU

Gotovina ali kartica?

V vrtcu uporabljamo spletni referat za obveščanje. In ko mi je hči zadnjič rekla, da je edina, ki v vrtec ni prinesla fotografije svoje družine za nek projekt, vzgojiteljica pa je pojasnila, da je obvestilo o nalogi napisala in nalepila na vrata, sem bila kar malo jezna. Pri današnjih sistemih obveščanja, ki jih plačujemo prav s tem namenom, se mi ni zdelo prav, da obvestila na spletni referat nismo dobili.

EVA RUDMAN

Pred časom smo se dobile prijateljice, ki smo otroke pustile z očeti in se ob kozarcu ali dveh zagovorile dolgo v noč. In ko smo zbirale denar za taksi, ker plačilo s kartico ni bilo možno, sem bila spet malo jezna. Malo nase, ker v denarnici nikoli nimam gotovine, malo na nemožnost brezgotovinskega plačevanja.

To, da sem sina pred časom peljala na cepljenje in nisem imela kovancev za plačilo parkirnine pred zdravstvenim domom, je le še en primer nepraktičnosti gotovine.

Ampak ...

Ideja o tem, da nimaš izbire, da je vsako tvoje plačilo zabeleženo krajevno in časovno ter da ima nekdo dostop in s tem možnost omejitve porabe tvojega lastnega denarja, je strašljiva. Čeprav danes ne moreš prejemati plače ali socialnih transferjev brez odprtega bančnega računa, ideja o popolni ukinitvi gotovine odpira nova polja razmišljanja. Bi takšna poteza olajšala naše življenje ali olajšala nadzor nad njim? Najverjetneje oboje, konec dneva pa vsak svoboden posameznik najbolj ceni možnost izbire ... Ali je ta le navidezna, naj bo tema za drugič.

ANKETA

Z mimoidočimi na celjskih ulicah sem se pogovarjala o morebitni prihodnosti brez gotovine. Večina za zbiranje podpisov za vpis pravice do gotovine v ustavo ni vedela. Njihovi odgovori so bili po kratkem razmisleku precej podobni – čeprav jih precej gotovine skoraj ne uporablja, si vendarle težko predstavljajo, da bi ta izginila.

(Foto: ER)

Edita Golob: Težko si predstavljam življenje brez gotovine. Nekako pride prav. Ne vem, kako bi bilo to videti v praksi – na tržnici, pri zasebnikih, obrtnikih, serviserju, ki mi popravi pralni stroj. Bi bilo mogoče manj dela na črno, to je res. Glede nadzora pa ... No, ta, bi rekla, da je že danes! Vidim pluse in minuse.

Valentin Kubale: Življenje brez gotovine vidim kot skrajnost, ki za moje pojme nikoli ni posebej dobra. Naj bo neka stvar, ki je že utečena, takšna, kot je. Imamo kartice, imamo gotovino, kje je torej težava? Vedno nekaj spreminjajo na področjih, kjer težko ocenimo, kaj bi ta sprememba v celoti prinesla in pomenila za družbo.

Andreja Jakopanec: Mi-slim, da je rokovanje z gotovino boljše. Se mi zdi čudno, da bi vsak vedel, kje in kdaj sem nekaj kupila, plačala, kje sem torej bila. A tudi na ulici daš kakšen evro umetniku ali komu, ki prosi za denar. Težko si predstavljam, kako bi bilo v praksi videti življenje brez gotovine. Naj gotovina ostane, to je moje mnenje.

Bi ukinitve gotovine prinesla popoln nadzor?

Od prvega septembra nas v vseh večjih mestih, tudi v Celju, s stojnic pozdravljajo prostovoljci, ki zbirajo podpise za vpis pravice do gotovine v Ustavo Republike Slovenije. 30 tisoč podpisov morajo zbrati v 60 dneh. Kakšen je odziv na pobudo v Celju, smo preverili pri prostovoljkih Vlasti Čufer in Darinki Lakner Bevc, ki podpise zbirata pred celjsko upravno enoto.

EVA RUDMAN

Pridobljenih podpisov prostovoljki sicer ne štejeta, a ocenjujeta, da sta jih do 20. septembra zbrali od 500 do tisoč: »To je le »grob« ocena tistih, ki smo jih zbrali na naši stojnici. Ljudje se organizirajo tudi po vaseh, zberejo podpise, nato jih nekdo prinese neposredno v upravno enoto v imenu vseh,« pripoveduje Vlasta Čufer in pravi, da o pobudi kdaj mimoidočim govori tudi v kakšnem nakupovalnem središču, kjer je gneča: »Najlažje je tukaj pred upravno enoto, ker je treba podpis overiti, a vest o tem se trudim širiti povsod, ljudje pa tako ali tako lahko digitalno podpišejo, torej na daljavo.« Nekoliko ironično, saj bi na prvo žogo lahko rekli, da je prav digitalizacija tisto, proti čemur se prosto-

voljci bojujejo. A Čuferjeva in Lakner Bevcova opozarjata, da ni tako: »Ne gre za to, da smo proti digitalizaciji. Smo pa za to, da ohranimo izbiro. Torej ali gotovinsko ali brezgotovinsko poslovanje. Prav je, da imamo izbiro.«

Manj gotovine, manj težav?

Na prvo žogo je brezgotovinsko plačevanje, še posebej za mlajše generacije, zelo privlačno. Način digi-

stnega avtobusa in izposajo koles brez gotovine. A nujno je izpostaviti različne vidike, kot je na primer finančna pismenost mlajših ali celo otrok, kjer lahko cena in vrednost postaneta še bolj imaginarni, učinkovito učenje racionalnega ravnanja z denarjem pa še težje. »Mlade ustavim, jih vprašam, ali gredo kdaj na kavo. Nato jim povem, da bo to, kje in kdaj jo bodo spili, popolnoma sledljivo, če računa ne bodo poravnali z gotovino. Saj to verjetno ni težava, ampak odvzem možnosti, da o tem izbirajo sami, pa je!« je pristop do mladih opisala Čuferjeva.

Ulični glasbeniki s QR-kodo?

Nekdanji sodelavec Novega tednika Peter Zupanc,

»Nisem koda, sem človek in svojim vnukom želim dati pet evrov za sladoled. Ali jim bom nakazala ali kako?«

talizacije v Celju je tudi kartica Centralka, ki omogoča plačevanje parkirnine, me-

avtor številnih knjig, ki že vrsto let živi na Kitajskem, pripoveduje o tem, da ima-

novi tednik

www.novitednik.si

Vedno z menoj!

radio celje

www.radiocelje.si

Preverjali usposobljenost

Več kot petdeset gasilcev posredovalo v Kompolah

Čeprav je bila vaja, je pokazala tudi na to, kako pomembno je hitro priti do večje količine vode. Tokrat so jo črpali iz Voglajne, ki je oddaljena kar 400 metrov. A je gasilec uspel.

Požar v večjem gospodarskem poslopiju je zahteval obsežno posredovanje več kot 50 gasilcev. Ker nesreča nikoli ne počiva, so morali gasilci reševati še ponesrečenca v nesreči s traktorjem, ki se je zgodila v neposredni bližini prizorišča požara. K sreči je tokrat šlo samo za vajo. Ob dnevu gasilca in ob vstopu v oktober, mesec požarne varnosti, jo je na območju Kompol pripravila Gasilska zveza Celje.

SIMONA ŠOLINIČ

»Predpostavka taktične gasilske vaje je bil požar večjega gospodarskega poslopija, kjer so se prostovoljne gasilske enote srečale tudi s pomanjkanjem požarne vode. To so morali gasilci črpati iz Voglajne, ki je od kraja požara oddaljena približno 400 metrov. Sočasno so morali poklicni gasilci reševati moškega, ki se je hudo poškodoval v nesreči s traktorjem,« je o vaji dejal poveljnik Gasilske zveze Celje **Janez Senica**.

Dodal je, da je bistveni namen tovrstnih vaj preveriti operativno usposobljenost

enote in vodenje večjih posredovanj, hkrati gasilci na terenu vidijo pomembne stvari v povezavi s protipožarno varnostjo stavb in prostorov, pri čemer preverijo, kako enote sodelujejo. Gasilci po vsaki takšni vaji opravijo njeno analizo in kot dodaja Senica, pregled pokaže tudi dobre in slabe stvari: »Učinki takšnih vaj so tudi, da nekatere postopke v posredovanju izboljšamo, tudi pri vodenju posredovanj lahko kaj spremenimo še na boljše,« pravi Senica.

Foto: Andraž Purg

Kot bi šlo zares.

Gasilci so v vaji morali reševati tudi nekaj ponesrečenih.

V vaji je bilo tudi ključno upoštevanje vseh navodil, saj je temeljila tudi na preverjanju vodenja posredovanja.

Mesec požarne varnosti

Oktober je mesec požarne varnosti. Tokrat je poudarek na preprečevanju požarov v naravi. Uprava za zaščito in reševanje je pripravila raznovrstna promocijska gradiva, predvideni so tudi posveti za lokalne skupnosti in strokovno javnost. Gasilska zveza Slovenije se bo osredotočila na širjenje informacij o preventivnih ukrepih ter organizirala dneve odprtih vrat in predstavitve za šole in vrtce. Združenje slovenskih poklicnih gasilcev bo organiziralo dneve odprtih vrat v poklicnih gasilskih enotah, svoje dejavnosti bodo gasilci predstavili tudi na posvetih za občane. V strokovnih krogih in med svojimi člani bo širilo zavedanje o požarih v naravi tudi Slovensko združenje za požarno varstvo. Letos v projektu prvič sodeluje tudi Zavod za gozdove Slovenije, ki bo med drugim osveščal obiskovalce jesenskega kmetijskega obrtnega sejma v Komendi, so še sporočili z obrambnega ministrstva.

Storilca prijeli na heliportu

Posebno vajo z udeležbo specialne enote policije in vodnikov službenih psov so pretekli teden izvedli tudi na območju Splošne bolnišnice Celje. Policisti so pri tem opravili vajo v tako imenovani amok situaciji, kar pomeni izjemno nevaren in nepredvidljiv ter za ljudi ogrožajoč dogodek.

Znano je, da je bolnišnica precej pogosto prizorišče tako besednega kot fizičnega nasilja, ki se zgodi nepredvideno. Predpostavka vaje je bil nasilen napad moškega z no-

žem na zdravstveno osebje. Moški je po napadu zbežal. Policisti so tako izvedli vajo iskanja in prijete storilca. Vaja je potekala na širšem območju bolnišničnih stavb, storilca so prijeli na območju heliporta. Namen vaje je bilo tudi, da se policisti seznanijo z bolnišničnimi prostori in načinom delovanja bolnišnice v izrednih situacijah. V vaji je sodelovalo deset pripadnikov specialne policijske enote in osem službenih psov.

Foto: Nik Jarh

Šlo je za vajo, ki ni daleč od resničnih dogodkov, ko pride do nevarne situacije.

Pri prijemu storilca so pomagali tudi službeni policijski psi.

Tesna zmaga celjskih rokometašev na gostovanju v Ribnici

Mitja Janc je sedemkrat prelisičil domačo obrambo.

Skozi šivankino uho v boljše čase?

Še ena tekma, ki ne gre v čast rokometašem Celja Pivovarne Laško. Na srečo so uspeli zmagati v Ribnici. Prejeli so 37 golov, a dosegli enega več. Zadnji napad so imeli gostitelji, a so ga nespretno izpeljali. Uresničila se je napoved, da bodo celjski navijači v tej sezoni trepetali na večini gostovanj v 1. slovenski ligi.

DEAN ŠUSTER

Tim Cokan je dosegel osem golov, po sedem sta jih dala Mitja Janc in Ante Ivanković. Odločilne so bile obrambe Gala Gaberška v ključnih trenutkih.

40 golov v prvem polčasu

Državni prvaki so po klavrnem začetku v domačem prvenstvu zmagali dvakrat zapovrstjo. Najprej so v svoji dvorani zlahka ugnali ekipo Ljubljane, v nedeljo so s »celo glavo« zapustili vročo ribniško dvorano. Zadnjo tekmo četrtega kroga so bolje začeli domači rokometaši iz dežele suhe robe. Po približno petih minutah so vodili s 5 : 2 in že tedaj je trener Celja Alem Toskić zahteval minuto odmora. Po njej so njegovi

varovanci zaigrali veliko bolje in v 12. minuti po голу Vida Kačičnika izenačili na 7 : 7. Do konca polčasa se je nadaljeval izenačen boj. Obe ekipi sta več pozornosti namenili igri v napadu, o čemer zgovorno priča število golov na obeh straneh (20 : 20).

Druga točka visela v zraku

Sredi drugega polčasa je bil rezultat izenačen (29 : 29), nato je gostom med 45. in 50. minuto uspel delni izid 5 : 1 za vodstvo s 34 : 30. Toda Ribničani se niso predali, zmago Celja so ogrozili do zadnjega zvoka sirene. »Pivovarji« so v zadnji minuti izgubili žogo, ko je Stefan Žabić ni uspel uloviti po tvegani podaji Žige Mlakarja. Ribničani po

minuti odmora trenerja Boruta Mačka v zadnjem napadu niso dosegli izenačujočega gola; prav Žabić je vplival na slab met domačega levega zunanjega napadalca.

S kančkom sreče

»Za nami je zelo, zelo težko gostovanje v Ribnici. Vedeli smo, kaj lahko pričakujemo, sploh ker imamo kar nekaj poškodovanih igralcev. V napeti končnici smo imeli nekaj sreče, a mislim, da smo si jo zaslužili z bojovito igro. V Ribnico smo prišli po zmago in jo tudi dobili,« je najprej dejal trener Alem Toskić. Nato je poudaril: »To zmago smo resnično potrebovali. Nekaj stvari sicer tokrat ni šlo po načrtu, a fantje so z vztrajno in zavzeto igro prišli do dveh točk. Takšna mora biti naša usmeritev, to sem že velikokrat povedal. A treba se je zavedati, da imamo mlado ekipo, ki ji moramo kdaj tudi spregledati kakšno napako. Fantje resnično trdo trenirajo. Zdaj nam v tem natrpanem urniku nekaj preglavic pov-

zročajo še poškodbe in fantje se trudijo na vso moč.«

Korže Lesjak namesto Muhovića

Vratar Gal Gaberšek je z desetimi obrambami odločilno vplival na končni izid: »Vedeli smo, da bo naporno in da bomo morali dati vse od sebe, da bomo iz Ribnice odnesli obe točki. Garali smo do zadnjega atoma moči. Mislim, da smo si to zmago zaslužili. Na koncu smo imeli mogoče malo sreče, ki je v tej sezoni še nismo imeli, in vesel sem, da nam je uspelo.« 22-letni krožni napadalec iz Bosne in Hercegovine Amir Muhović je do konca sezone posojen Borcu iz Banja Luke. S Celjem ima veljavno pogodbo do konca sezone 2024/25. Klub in igralec sta se za ta korak odločila z željo, da bi Amir v Borcu dobil več igralnih minut in pridobil izkušnje. Njegovo mesto v članski ekipi bo zasedel nov up celjskega kluba, 18-letni Žan Korže Lesjak, ki je na treh tekmah 1. mladinske lige dosegel že 30 golov. Vse je dosegel iz igre in je v tem elementu igre

Hitronogi Vid Kačičnik je bil s štirimi goli (toliko sta jih dosegla tudi Ivanković in Perić) najboljši strelca celjskega moštva v Magdeburgu. V Ribnici je k zmagi prispeval pet zadetkov.

najboljši strelca lige. Gre za nov izdelek celjske rokometniške šole, ki bo dobil priložnost v članski ekipi. Jutri bodo celjski rokometaši pričakali Koprčane. V sredo bo sledila nova tekma v

ligi prvakov, gost Zlatoroga bo Montpellier. V 3. krogu so bili rumeno-zeleni nebolj pri aktualnem evropskem prvaku Magdeburgu (39 : 23).

Foto: Slavko Kolar

PREJELI SMO

Zaščiteni kot kočevski medvedi?

Na spletnem portalu Ekipa24. si je bil 21. septembra ob pritožbi Celjanov na registracijo tekme s Svišem v Ivančni Gorici objavljen članek Sporočilo Celjanom iz prvoligaškega kluba: »Tudi vam mora biti jasno, da niste zaščiteni kot kočevski medvedi.« Sporočilo je na Facebookovi strani Rokometnega kluba Slovenj Gradec objavil Ivan Praprotnik, sicer predsednik tega kluba med letoma 1981 in 1992, ki je bil pred osamosvojitvijo zadnji mandat tudi član predsedstva RZS. Ob tem se samo po sebi postavlja vprašanje, s katerimi dokazi lahko Praprotnik trdi, da so bili Celjani

»zaščiteni kot kočevski medvedi«, ter kdaj, na katerih tekmah in proti kateremu nasprotniku je »tudi kdo ostal kratkih rokavov ali ko so bile okoliščine v prid Celju, kdo drug pa oškodovan. Takrat seveda ni bilo pritožb, bila je le kakšna minuta jeze ali slabe volje, potem je bilo naprej vse spet v redu«. Kot dolgoletnemu rokometnemu delavcu in še novinarju za nameček je Praprotniku zagotovo jasno, da štejejo le stvarni dokazi, ne pa govoričenje in pisanje kar počez. In da je s tem, ko je bilo njegovo sporočilo javno objavljeno še na spletnem portalu, posegel v dobro ime kluba, ki je

ne glede na sedanje stanje dosegel daleč največ v slovenskem moškem rokometu.

Iz malo bolj natančnega vpogleda v zgodovino celjskega rokometnega kluba je razvidno, da so bili Celjani v nekdanji Jugoslaviji deležni nešteti sodniških krivic, ki so se po osamosvojitvi Slovenije nadaljevale tudi na mnogih tekmah v evropski ligi prvakov – vse do leta 2004, ko so celjski rokometaši po šestih neuspešnih polfinalih končno vendarle prišli na vrsto in osvojili naslov evropskih klubskih prvakov, edini doslej v vsej zgodovini slovenskega moškega športa. V državnem

prvenstvu samostojne Slovenije so bili Celjani suvereno najboljši do leta 2008 (17 sezon), ko je klub zapustila dotedanja uprava kluba s Tonetom Turnškom na čelu. Edini naslov državnih prvakov so v korist ljubljanskih Prul izgubili v sezoni 2001/02 – a še tega za zeleno mizo po sporni odločitvi takratnega predsednika RZS in predsedstva RZS.

Če bi bili Celjani »zaščiteni kot kočevski medvedi«, se kaj takšnega zagotovo ne bi zgodilo! In še bolj podrobno – rokometaši Slovenj Gradca so bili Celjanom v državnem prvenstvu »konkurenčni« le v petih sezonah (1996-99 in 2003-

05), ko so za Celjani sicer zasedli drugo mesto, a je bila takrat razlika med njima na končni lestvici osem (2003/04) do celo štirinajst (1996/97) točk. Kje so torej tista »oškodovanja«, ki jih v svojem sporočilu omenja Ivan Praprotnik?

Iz vsega tega lahko potegnemo sklep, da gre za »orkestriran« začetek napadov na celjski rokometa, ki že tako ali tako doživlja eno svojih najslabših sezon.

Andrej Šušterič, predsednik izvršnega odbora in upravnega odbora RK Celje (1984-2008)

Moštvo Alberta Riera dobilo bitko v Murski Soboti

LESTVICA 1. SNL					
CELJE	10	7	2	1	22:9 23
KOPER	10	6	3	1	16:8 21
OLIMPIJA	10	6	1	3	25:18 19
BRAVO	10	5	2	3	16:14 17
MARIBOR	10	4	2	4	14:11 14
MURA	10	4	1	5	12:17 13
DOMŽALE	10	4	1	6	14:16 10
KALČER	10	2	2	6	13:19 8
ROGAŠKA	10	2	2	6	9:16 8
ALUMINIJ	10	2	2	6	7:20 8

Jegor Prucev je pozorno prežal na napako domače obrambe in jo dočakal v 67. minuti, ko je blokiral strel vratarja, žoga pa se je odbila v mrežo.

Nemudoma popravili slab vtis s tekme z Aluminijem

Nogometaši Celja so v prejšnjem krogu kljub prvemu porazu ostali na vrhu lestvice 1. slovenske lige, v soboto pa so vpisali novo, sedmo zmago, in sicer na deseti tekmi. V gosteh so bili boljši od Mure z 2 : 0. V prvem polčasu je moštvo Alberta Riera reševal, kot je že v navadi, izvrsten vratar Matjaž Rozman.

DEAN ŠUSTER

V 54. minuti je Celje povedlo. Aljoša Matko je podal v osrčje kazenskega prostora, kjer je najvišje skočil Mark Zabukovnik. 13 minut kasneje je Jegor Prucev kaznoval poigravanje branilca Prolete in vratarja Mihelaka.

Zmaga rešuje vse težave

Drugi najboljši strelec lige Aljoša Matko je dejal: »V prvem delu je bila tekma »mrtva«. V nadaljevanju smo vzeli žogo v noge in prevladovali na igrišču. Zmagali smo zaslužen. Kot smo rekli že večkrat, po porazu je najbolje zmagati. Dokazali smo, da nas prvi neuspeh ni

iztiril.« Kaj je botrovalo slabši predstavi v prvem delu tekme? »Morda smo prehitro in na silo želeli zaključevati akcije, morda smo bili tudi slabo postavljeni. Vse smo popravili v drugem polčasu, kar se nam je obrestovalo,« je dodal najboljši strelec Celja Matko. Žiga Kous je čestital za zmago svojemu nekdanjemu klubu: »Zaslužen so slavili, saj so bili boljši v drugem polčasu. Mi svojih priložnosti nismo izkoristili.«

»Imam izvrstno ekipo«

Trener Celja Albert Riera je po prvem porazu dejal: »Če že moram komu oddati vse tri

točke, potem to najraje storim Aluminiju.« V Murski Soboti je poudaril, da s soigralci ni imel veliko časa razmišljati o sredinem spodrsrlaju: »Nisem jim pustil žalovati. Rekel sem jim, da je najpomembneje ponovno zmagati in tekmo končati z žogo v nogah. Imam izvrstno ekipo. Državno prvenstvo je desetmesečni maraton, v njem se bo zvrstilo še veliko podvigov in padcev.« Novi strateg Mure Vladimir Vermezović je bil objektivni: »Dokler smo imeli dovolj moči, smo se dobro zoperstavliali tekmece. Ko nam je v drugem delu zmanjkalo energije, so bili Celjani močnejši. Mi več nismo zmogli.« V naslednjem krogu bo Celje gostilo Bravo. Ekipi se v tej sezoni še nista pomerili, kajti tekme tretjega kroga so bile preložene zaradi poplav.

Izbruh nezadovoljstva

Preostali izidi 11. kroga 1. slovenske nogometne lige so

bili: Bravo – Domžale 3 : 2 (odločilni gol je dosegel Lan Štravs, in sicer prav proti ekipi, ki jo vodi trener Dušan Kosić, s katerim sta Celju prinesla naslov državnega prvača), Rogaška – Olimpija 0 : 2 (Ljubljancani so zadeli v 92. in 99. minuti), Kalcer Radomlje – Koper 1 : 1 (Radomljani so zadeli v 87., Koprčani v 89. minuti) in Aluminij – Maribor 1 : 0 (trener Robert Pevnik je bil še skoraj odstavljen, potem je zbral skalpa Celja in Maribora). Rogaška je na zadnjem mestu, a po osem točk imata tudi ekipi Kalcerja in Domžal. Ogorčen je bil trener Slatinčanov Oskar Drobne: »Vedenje Olimpijinih igralcev med odhodom z igrišča je bilo neprijemljivo. Za njihovo zmago je zaslužna sodniška odločitev.« O sporni enajstmetrovki v 90. minuti je Drobne dodal: »Vsi trenerji vemo, kako se je sodilo Olimpiji, kako se ji sodi in kako se ji bo sodilo. Če potrebuje enajstmetrovko v 90. ali 95. minuti, jo bo dobila.« Trener gostov je tarnal nad zelo slabo pripravljenim igriščem. Člani gostujoče zasedbe so prizorišče zaradi varnostnih ukrepov zapustili v spremstvu policije. Po dosojeni enajstmetrovki je do obračunavanja prišlo na delu tribune, namenjene posebnim gostom. Ker sektorji med seboj niso dovolj ograjeni, so se v dogajanje vključili celo preostali gledalci. Navijači NK

»To je bil slab dan. Vsi smo ga imeli, vključno z mano. A kar je, je, ničesar ne moremo spremeniti. Prav tako se ne bom preveč spuščal v podrobnosti tekme, saj imamo že čez tri dni novo. Vedno je treba gledati naprej, ne nazaj. Če že moramo oddati nekomu tri točke, potem jih najraje dam Aluminiju, saj jih bo potreboval,« se je Albert Riera odlično odzval po prvem porazu. Posledice so bile učinkovite.

Rogaška so napadli športnega direktorja Gorana Boromiso, ki je tekmo spremljal v družbi direktorja Igorja Barišiča, strokovnjaka za telesno pripravo Nikole Vidovića ter mlajšega

sina. Tako so navedli predstavniki Olimpije. Slatinčani se po drugi strani čutijo oškodovane, a bodo – zaradi lastne koristi – morali brzdati čustva.

Foto: Andraž Purg

NA KRATKO

Uspešne športnice celjskih klubov

Celje: Celjske rokometnice so v gosteh premagale ekipo Ptuja z 32 : 27. Košarkarice Cinkarne so v uvodnem krogu domače lige gostovale v Slovenskih Konjicah in zmagale z razliko 35 točk. Izstopala je Maja Uranker s 25 točkami. Celjanke so včeraj odigrale prvo tekmo v Jadranski ligi, in sicer doma proti hrvaški Požegi. Jutri bodo pričakale ekipo Triglava. Atletinja Kladivarja Klara Lukan je na svetovnem prvenstvu v cestnih tekih v latvijski Rigi v teku na pet kilometrov z državnim rekordom 15 minut in 25 sekund osvojila deseto mesto in bila tretja najboljša Evropejka.

DŠ

CELJE

PRVA LIGA TELEMACH

BRAVO

Sobota, 7. oktober

ob 17:30, Stadion Z' dežele

NARODNIK OGLASA NKCE D.O.O.

Celjski hokejisti uspeli v petem poskusu

Po prvi zmagi v Alpski ligi se jim je odvalil kamen od srca

Po štirih neuspešnih poskusih v Alpski ligi so igralci Hokejskega kluba RST Pellet Celje v petem krogu premagali Lustenau s 4 : 3. Prva gola sta dosegla Nik Grahut in Mikus Mintautiškis, nakar je dvakrat zadel Jure Sotlar za vodstvo s 4 : 1.

DEAN ŠUSTER

Potem so gostje pritisnili na plin in celjsko moštvo je pošteno trpelo.

Zmage ne bodo samoumevne

»Res je, odvalil se nam je kamen od srca. V uvodu Alpske lige je naša mlada ekipa dokazala, da se lahko uspešno upira italijanskim in avstrijskim ekipam, toda vedno ji je zmanjkalo kanček izkušenj v prelomnih trenutkih ali športne sreče, da bi se izognila porazu. Končno se je vse sestavilo v naš prid.

Prepričan sem, da to ni bilo zadnjič,« je bil zmage zelo vesel predsednik kluba Vid Valenčak. Že jutri bo v celjskem mestnem parku nova tekma v mednarodni regionalni ligi. Po zadnji zmagi in odmevni igralski okrepitvi Valenčak pričakuje množičnejši obisk tekme z Bregenzerwaldom: »Po vsaki naši zmagi se ljubitelji športa začnejo pogovarjati o hokeju. Toda gledalci se morajo zavedati, da podarjenih točk ne bo in da bomo morali za vsako zmago trdo garati. Fantje se bodo morali

Luka Kalan je doslej poznal malo celjskih hokejistov.

bojevati za vsak plošček, za vsak centimeter na ledeni ploskvi. Mislim, da smo na dobri poti in da bomo še naprej trd oreh vsakomur v naši dvorani.«

Kalan v prvem napadu

V ponedeljek zjutraj je Valenčak sporočil, da je nova okrepitev celjskega moštva Luka Kalan, 30-letni Kranjčan, ki bo povečal kakovost v celjskem napadu. V zadnjih dveh sezonah je nosil dres Olimpije in z njo igral na višji tekmovalni ravni, v ligi IceHL. Kalan bo po sezoni 2018/19 ponovno igral v Alpski ligi, takrat je branil barve Jesenic. Pred štirimi leti se je iz Gorenjske za dve sezoni preselil v Poljsko. »Vesel sem, da smo se s celjskim klubom dogovorili za sodelovanje. V nekaj dneh sem spoznal veliko novih mladih soigralcev. Le nekaj jih poznam od prej. Verjamem, da lahko v ekipo prinesem nekaj tistega, kar ji je mogoče do zdaj še manjkalo. Komaj čakam na prvo

Nagradi za najboljšega igralca ekip je podelil celjski župan Matija Kováč. Trener Celja Gal Koren je izbral mladega vratarja Jako Gajška.

tekmo.« Ta je bila že v torek, prav v Kranju, kjer je reprezentančni napadalec začel svojo športno pot. Tako kot na prvem dvoboju so znova odločali dodatni streli. Tokrat

so bili uspešnejši Celjani, edini je zadel Jaša Jenko. V rednem delu (2 : 2) sta bila strelca Maks Bukovec in Jure Sotlar.

Foto: Peter Ocvirk

Komerički hiter in drzen

Medtem ko je moški del ekipe celjskih hitrostnih drsalcev odpotoval v Budimpešto na tekmovanje Olympic Hopes, je ženski del ekipe pridno treniral na domačem ledu.

V svoji kategoriji (junior A men) je bil na 1.500, 1.000 in 500 metrov najhitrejši Tibor Komerički. Drsal je tako hitro in drzno, da je bil najhitrejši tudi v kategoriji men, in sicer na vseh treh progah ter tudi v skupni razvrstitvi. Njegov

klubski kolega Vid Gal je na 1.500 m zasedel 10. mesto, na 1.000 m je bil četrti in na 500 m osmi. V skupni razvrstitvi (kategorija men) je zasedel 7. mesto. Izboljšal je osebni rekord na 500 m. Filip Škof je izboljšal osebne rekorde na vseh treh razdaljah in je bil v kategoriji junior C boys 14. v skupni razvrstitvi. Novi trener Drsalnega kluba Celje Ersel Argun je sporočil: »Kljub zahtevnemu poletnemu dogajanju in odpovedanim treningom

zaradi poplavljenega drsališča se je prvo tekmovanje v sezoni začelo odlično. Osebni rekordi nam dajejo dobro usmeritev za preostanek tekmovalne sezone. Čestitam svojim tekmovalcem in upam, da bodo še bolj trdo delali in dosegali boljše rezultate.« Naslednje tekmovanje, ki čaka hitrostne drsalce, je tekma pokala Alpe - Jadran, ki bo v Zagrebu od 14. in 15. oktobra. Tam bo celjska ekipa nastopila v popolni zasedbi. DŠ

Z leve stojijo Vid Gal, trener Ersel Argun, Filip Škof in Tibor Komerički. (Foto: DK Celje)

Poplava jima je odvzela višji uvrstitvi

Od 21. septembra do 1. oktobra je bilo v italijanski Pescari evropsko prvenstvo veteranov v atletiki.

Med udeleženci sta bila tudi predstavnika Atletskega društva Kladivar Celje. »Nastopilo je več kot 5 tisoč atletov iz večine evropskih držav,« je povedal Marko Božiček, ki je osvojil srebrno medaljo. V kategoriji M 60+ je postal evropski podprvak v teku na 300 metrov z ovirami. Le za štiri stotinke sekunde je zaostal za zmagovalcem, Fincem Alatu. Odlični veteranski atlet Božiček se je uvrstil tudi v finalni tek na 100 metrov z ovirami, kjer je s svojim letos najboljšim rezultatom (16.08) osvojil peto mesto. Slovenska reprezentanca je v 59 nastopih osvojila deset kolajn. Edino zlato odličje je pripadlo nekdanji članici Kladivarja Stanki Prezelj, ki je zmagala v skoku v višino v kategoriji W 70+. 81-letni Celjan Alojz Snedič, ki je kot prvi Slovenec igral v nemški rokometni bundesligi, je teklen na 100 metrov. Bil je četrti. S časom 16,03 je krepko zaostal za svojim osebnim rekordom v kategoriji 80+ (15,72). Če bi ga ponovil, bi osvojil srebrno kolajno. »Medaljo mi je vzela poplava. Najbrž ne samo medaljo, morda tudi zmago. Mučila me je poškodba noge.

Alojz Snedič in Marko Božiček (Foto: osebni arhiv)

Pomagal mi je španski maser. Še 30 metrov pred ciljem sem vodil, potem mi je zmanjkalo moči. To je posledica poplave, kajti po njej nisem imel možnosti za vadbo. Tudi košarke in nogometa nisem igral. Z ženo sva morala zapustiti dom v Malih Braslovčah in sva se preselila v Celje, kjer naju je sprejela moja nečakinja.

Nato sem le garal pri obnovi hiše, v katero sva se z ženo vrnila pred kratkim,« je bil potr Snedič, ki ga v športnem Celju poznajo pod vzdevkom Čorba. Zaradi podobnih težav se je pridružil tudi Božiček, ki je potreboval dneve in tedne, da je v svoji hiši v Ločici pri Savinji odpravil posledice poplave. DŠ

Marko Božiček je bil pred leti na Danskem evropski prvak v teku na 400 m z ovirami v kategoriji 55+. (Foto: arhiv AD Kladivar)

Kulturne prireditve
ČETRTEK, 5. 10.
16.00 Ipavčev kulturni center Šentjur
V novo študijsko leto z Urošem Kuzmanom in LUŠ'nimi citrarkami <i>Predstava ob otvoritvi novega študijskega leta</i>
17.00 Cerkev sv. Janeza Krstnika, Žička kartuzija
Odprtje razstave
18.00 Pokrajinski muzej Celje, Knežji dvor
Bog vas sprejmi, kraljica Venera! <i>Koncert srednjeveških ljudskih balad</i>
18.00 Galerija Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah
Nazaj v mladostni kraj <i>Odprtje razstave Staneta Jagodiča</i>
18.00 Knjižnica Rogaška Slatina
Glasbena predstava za otroke in otvoritev Ježkovega nahrbtnika <i>Izvajalki: Inga Ulokina, violina ter Olga Ulokina, klavir</i>
18.00 Občinska knjižnica Polzela
Za dušo in srce <i>Predstavitev kuharske knjige Vite Vybihal</i>
PETEK, 6. 10.
18.00 Galerija Zgornji trg Šentjur
Ipavčeva paleta VI – Vedute Šentjurja <i>Odprtje razstave del IV. Ipavčeve palete z violinistko Ingo Ulokina</i>
19.30 Gledališče Celje
Vinko Möderndorfer: Druga preteklost <i>Premiera</i>
19.30 Kulturni center Laško
Vročica <i>Glasbena komedija Špas teatra</i>
19.30 Vrt Ipavčeve hiše
Na obisku pri Ipavcih (Valentina Fijačko Kobič, Tilen Udovič, Inga Ulokina in Aleksandar Kuzmanovski) <i>Koncert ob odprtju Ipavčevih kulturnih dnevo</i> 2023
20.00 Celjski mladinski center
Chaves, Wookie The Huge, Babooni, Chorus <i>Koncert</i>
SOBOTA, 7. 10.
10.00 Ipavčev kulturni center Šentjur
Otroški abonma Jurček: Packarije <i>Nastopajo učenci OŠ Dramlje pod vodstvom Anice Čede</i>
11.00 in 17.30 Dom kulture Velenje
Pika miga <i>Mini festival otroških plesnih skupin; v nedeljo ob 11.00 in 17.00</i>
18.00 Gledališče Celje
Vinko Möderndorfer: Druga preteklost <i>Predstava</i>
18.30 Aqua Roma Rimske Toplice
Oktober FejST <i>Otroški program z Dejanom Dogaja, ob 21.00 Dejan Dogaja band</i>

19.30 Gledališče Celje
Nava Semel: Večni otrok <i>Predstava</i>
NEDELJA, 8. 10.
19.30 Celjski dom
Nisem se omožila, tako kot sem pričakovala <i>Romantična komedija v srbskem jeziku</i>
PONEDELJEK, 9. 10.
19.30 Gledališče Celje
Avtorski projekt: Jurš <i>Po motivih življenja in dela Karla Destovnika Kajuha; premiera</i>
19.30 Dom II. slovenskega tabora Žalec
Pesem za Laro: Lara Jankovič in Zavod LibertArt <i>Za gledališki abonma Ponedeljek in izven</i>
TOREK, 10. 10
17.00 Pokrajinski muzej Celje
Celeia Cilli Celje <i>Predstavitev druge izdaje knjige mag. Damirja Žeriča</i>
18.00 Gledališče Celje
Vinko Möderndorfer: Druga preteklost <i>Abonma Torek večerni in izven</i>
18.00 Knjižnica Rogaška Slatina
Predstavitev biografije Dnevnik Mlinarjeve Tončke <i>Predstavitev knjige in pogovor z avtorico Vido Hustič</i>
19.00 Dom kulture Slovenske Konjice
Luka Juhart, Mauricio Valdés San Emeterio & Evgeny Drapiko <i>Koncertni cikel pri Didiju</i>
19.30 Dom II. slovenskega tabora Žalec
Pesem za Laro: Lara Jankovič in Zavod LibertArt <i>Za gledališki abonma Torek in izven</i>
SREDA, 11. 10.
13.00 Dom II. slovenskega tabora Žalec
Otvoritvena slovesnost ob 21. bienalu otroške grafike
18.00 Muzej novejše zgodovine Celje
Teater v muzeju: Druga preteklost <i>Pogovorni večer, vstop prost</i>
18.00 Savinov likovni salon Žalec
Oblični odtis <i>Odprtje razstave grafičnih del Arjana Pregla, častnega predsednika 21. bienala otroške grafike</i>
19.00 Občinska knjižnica Žalec
Utrip domoznanstva: Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, sekcija Savinjska dolina
19.00 Dvorana KZ Šempeter
Je kir ke reku? <i>Pohorska komedija</i>
19.30 Narodni dom Celje
Maja Rome, Emile Samama Cantor in Krešimir Petar Pustički <i>Koncertni abonma</i>

Praznik kozjanskega jabolka
ČETRTEK, 5. 10
19.00 Dom krajanov v Podsredi
Aškerčev večer v Podsredi <i>Večer bo posvečen Vladimirju Pavšiču – Mateju Boru in njegovi večplastni poeziji.</i>
SOBOTA, 7. 10.
10.00 Trg Podsreda
Slavnostno odprtje Praznika kozjanskega jabolka <i>Podelitev naziva Carjevič leta 2023 in blagovne znamke Sožitje – Kozjanski park</i>
11.00 Slovensko bavarska hiša v Podsredi
Odprtje razstave gob Gobarskega društva Kozjansko Kozje
12.00 Trg Podsreda
Tekmovanje v peki »štrudla«
16.00 Trg Podsreda
Tekmovanje v najdaljšem jabolčnem olupu
Od 18.00 dalje pod šotorom
Zabava z ansamblom Jug
NEDELJA, 8. 10.
Trg Podsreda
10.00 do 17.00 Sejem regionalnih produktov
Tržnica in bogat kulturni program, predstavitev društev in združenj, ustvarjalnice za otroke
10.30 do 13.00 Družabno kolesarjenje z jabolko na kolo
11.00 Rekreativni tek na Grad Podsreda
S kozjanskim jabolkom v Podsredi do bolj zdravega življenja <i>V času Praznika kozjanskega jabolka bo od 1. do 8. oktobra potekal fotografski Ex-tempore Kozjansko jabolko 2023</i>
Druge prireditve
ČETRTEK, 5. 10.
16.00 Avla Doma II. slovenskega tabora Žalec
Ko spregovori srce, zmore glava, zmorejo roke <i>Srečanje stanovalcev domov za ostarele v SSD, varovancev VDC Muc in članov Medobčinskega Društva Sožitje Žalec</i>
17.00 Muzej novejše zgodovine Celje
Bonton na kulturni prireditvi <i>Ustvarjalnica za otroke in družine</i>
17.30 Osrednja knjižnica Celje
Je vera v um odrešitev ali prekletstvo? <i>Cikel petih predavanj Tatjane Rozman</i>
18.00 Kavarna Lisjak Tabor
Gasilska ustvarjalnica za najmlajše z Gasilsko zvezo Žalec
Podatke za napovednik je zbrala Tea Podpečan.

19.19 Mestna knjižnica Velenje
Milojka B. Komprej: Pod milostjo neba <i>Z avtorico se bo pogovarjala Tatjana Vidmar.</i>
PETEK, 6. 10.
9.00 in 17.00 Muzej novejše zgodovine Celje
Krojač v muzeju <i>Predstavitev poklica krojača, ki ga bo predstavil Franc Turnšek.</i>
16.00 do 19.00 Pri domu kulture v Žičah
Veselo žiško popoldne
16.30 Dom II. slovenskega tabora Žalec
Odprtje XVIII: Kongresa gasilske zveze Slovenije
17.00 Kulturni center Rogaška Slatina
Pasti interneta in otvoritev ŠOK-a <i>Predaval bo kriminalistični inšpektor Boštjan Plankar.</i>
17.00 Mestna knjižnica Velenje
Z majhnimi koraki do boljšega počutja <i>Predavala bo Lucija Maglica Mastnak.</i>
18.00 Večnamenski dom Rimske Toplice
Ohranjanje in krepitev spomina brez demence <i>Predavanje in predstavitev knjige Slavice Biderman</i>
18.00 Sejna soba občine Tabor
Predavanje pranoterapevta Tomislava Brumca
19.30 do 24.00 Fontana piva Zeleno zlato Žalec
XVIII. Kongres Gasilske zveze Slovenije <i>Druženje gasilcev s skupino Chicas, koncert godb na pihala Liboje in Zabukovica</i>
SOBOTA, 7. 10.
8.00 do 12.00 Tržnica pri Fontani piv Zeleno zlato Žalec
Podeželska tržnica v Žalcu
8.00 do 12.00 Mestna tržnica Laško
Tržnica Laško
8.00 do 19.00 Dom II. slovenskega tabora Žalec, šotor na parkirišču
Razstava malih pasemskih živali
9.00 do 12.00 MC Šmartno ob Paki
Teden otroka 2023 <i>Izmenjevalnica igrač in oblačil, igralni in ustvarjalni kotiček.</i>
10.00 Knjižnica pri Mišku Knjižku
Pobarvanke z naših poti: 2868 km do Božička <i>Po mrzlih skandinavskih deželah boste potovali z družino Rojc</i>
10.00 do 11.00 Muzej novejše zgodovine Celje
Izmenjevalnica otroških igrač <i>Z igro do dediščine v Tednu otroka</i>
19.00 Špitalska kapela Celje
Slišno in neslišno mesto: Mini noise večer <i>Eksperimentalen in za občinstvo doživljajsko drugačen zvočni dogodek</i>

DOGODKI V OSREDNJI KNJIŽNICI CELJE	OSREDNJA Knjižnica Celje
SREDA, 4. oktober, ob 17.00	GLEDALIŠKA PREDSTAVA: ZVEZDICA ZASPANKA Primerno za otroke od 4. do 10. leta starosti. Knjižnica pri Mišku Knjižku
ČETRTEK, 5. oktober, ob 17.30	TATJANA ROZMAN: JE VERA V UM ODREŠITEV ALI PREKLETSTVO? Oddelek Glasba–film
SOBOTA, 7. oktober, ob 10.00	POBARVANKE Z NAŠIH POTI: 2868 KM DO BOŽIČKA Potopisno predavanje za otroke od 5. leta starosti dalje in starše. Knjižnica pri Mišku Knjižku

PONEDELJEK 9. oktober, ob 17.30	V OBJEMU POLARNEGA SIJA Potopisno predavanje Barbare Popit v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje Študijska čitalnica
---------------------------------	--

WWW.KNJIZNICA-CELJE.SI	
lokalnih in gostujočih ustvarjalcev.	Tečaj je brezplačen in namenjen širšemu krogu ljudi.
19.00 Ipavčev kulturni center Šentjur	18.00 Knjižnica Velenje
Jutranjice z Mimi Podkrižnik <i>Literarni večer, z ustvarjalko se bo pogovarjala Tatjana Oset.</i>	Mama hčerki in Hčerka mami <i>Predstavitev knjig s predavanjem o dinamiki toksičnih odnosov v družini</i>
NEDELJA, 8. 10.	SREDA, 11. 10.
8.00 do 15.00 Dom II. slovenskega tabora Žalec, šotor na parkirišču	9.00 Fotoatelj in galerija Pelikan Celje
Razstava malih pasemskih živali	Spoznajmo mesto Celje skozi objektiv Josipa Pelikana <i>Muzejska učna ura</i>
13.00 do 17.00 Evropska ploščad Rogaška Slatina	10.00 Planet generacij, Verčgeneracijski center Velenje
Dan gasilcev, policije in reševalcev <i>Ob 16.00 atraktivna reševalna vaja</i>	Filmi, posneti v Benetkah <i>Potopis Mira Brešarja</i>
PONEDELJEK, 9. 10.	11.00 Celjski dom
10.00 in 11.00 Dvorana Centra Nova Velenje	Revmatoidni artritis – bolezen predvsem malih sklepov <i>Predava: Andreja Kodrič Kamposh</i>
Velenje pleše <i>Plesna delavnica</i>	19.30 Celjski mladinski center
13.00 do 20.00 Mladinski center Velenje	Japonski dan <i>Gostja Chihoco Yanagi, ki bo predstavila japonsko kulturo</i>
Središče mladih in otrok <i>Pomoč pri učenju in šolskih dejavnostih, družabne in športne igre</i>	
17.30 Osrednja knjižnica Celje	
V objemu polarnega sija – Z jadrnico po fjordih severne Norveške <i>Potopisno predavanje Barbare Popit</i>	
TOREK, 10. 10.	
9.00 Muzej novejše zgodovine Celje	9.00 Guštova mestna plaža Celje
Obleka naredi lisjaka <i>Hermanova otroška ustvarjalnica ob razstavi Hermanov bonton; za skupine</i>	Tečem, da pomagam <i>Celoten izkupiček bo namenjen nakupu osnovnih pripomočkov za slepe in slabovidne.</i>
18.00 Škofijski dom Vrbje	12.00 Vista Velenje
Tečaj o negi in oskrbi bolnika ali starostnika v domačem okolju	Velenje pomaga <i>Veliki dobrodelni koncert s spremljajočimi dogodki za pomoč prizadetim v avgustovskih poplavih.</i>

Podjetje NT&RC, d.o.o. opravlja časopisno-založniško, radijsko in agencijsko-tržno dejavnost Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje, telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032. Direktor: Drago Slameršak Tisk: Salomon, d. o. o. Novi tednik sodi med proizvode, za katere se plačuje 5-% davek na dodano vrednost.	NOVI TEDNIK Odgovorna urednica: Manca Mirnik E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si RADIO CELJE Odgovorna urednica: Saša Pukl E-mail: radio@nt-rc.si, v studiu: info@radiocelje.com UREDNIŠTVO Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Barbara Furman, Janja Intihar, Špela Ožir, Eva Rudman, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šuster	AGENCIJA Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedniku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve. Telefon: (03) 42 25 100 Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511 Sprejem oglasov po elekt. pošti: agencija@nt-rc.si Vodja marketinga: Bojan Kunc NAROČNINE Telefon: (03) 4225 171 E-pošta: narocnine@nt-rc.si	Mesečna naročnina je 13,71 EUR (4 izvodi) oz. 17,16 EUR (5 izvodov). Za tujino je letna naročnina 363,96 EUR. Številka transakcijskega računa pri NOVA KBM: SI56 0400 1005 0141 617. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE Telefon: (03) 4225 144, e-pošta: oglasi@nt-rc.si Vsak obiskovalec gostinske verige Mediabar z nakupom pijače, ne pa hrane in cigaret, prejme določeno število točk, za katere lahko dobi brezplačen izvod revije, časopisa ali knjižank. Vsak tiskan izvod ima na naslovnici označeno vrednost v točkah. Za vsak porabljen evro stranka pridobi eno točko. Več informacij o gostinski verigi Mediabar na www.mediabar.si.
--	--	---	--

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

Zapustila nas je

TEREZIJA LUŽAR

(21. 9. 1944–20. 9. 2023)

Ob boleči izgubi drage mame, omice, prababice, tete in botre se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja ter darovano cvetje, svete maše in sveče.

Hvala gospodu župniku Janku Ivančiču za opravljen obred, pogrebni službi Raj, pevcema Ani in Jerneju ter trobentaču.

Vsi njeni domači

614

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame,
babice, tašče in sestre

ANICE FIDLER

rojene Gračner
iz Nove vasi pri Šentjurju
(26. 7. 1943–22. 9. 2023)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in denarne prispevke ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala za vso pomoč in oporo v teh težkih časih slovesa. Hvala vsem, ki ste jo v času njene bolezni bodrili in zanjo molili. Hvala pogrebni službi Zagajšek za organizacijo pogreba, gospodu župniku Niku Kranjcu za cerkveni obred, gospe Zdenki Orač za govor, pevcem skupine Eros in trobentaču.

Vsem še enkrat iskrena HVALA!

Žalujemo: vsi njeni, ki jo bomo zelo pogrešali

p

Je čas rojstva,
življenja in smrti.
Čas veselja, žalosti.
In je spomin.

ZAHVALA

Zapustil nas je

JANKO ŽLIČAR

iz Šentjurja, Pod vrbco 24
(6. 11. 1956–20. 9. 2023)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, sveče in svete maše. Zahvaljujemo se gospodu župniku, pevcem, trobentaču, pogrebni službi Zagajšek in osebju Doma Zimzelen za večletno oskrbo.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujemo: vsi njegovi

n

STROJI

PRODAM

»PANT žago«, za hlodovino, starejša, prodam.
Telefon 070 738-979. 595

REGULACIJSKI motor za mešalne ventile MV
120/09E, nabavljen 4. 10. 2018, prodam.
Telefon 031 802-891. 619

KUPIM

DEBELE, suhe krave in telice za zakol kupimo.
Plačilo takoj + davek. Telefon 041 653-286. p

PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajerski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

GROZDJE na brajdi (jurka), v Začretu, prodam.
Telefon 051 621-738. 602

JEČMEN prodam. Telefon 051 630-807. 620

KORUZO, ječmen, po 0,25 EUR/kg, prodam.
Telefon 041 291-053. 625

VINO jurka ugodno prodam. Telefon 041 518-421. 629

OSTALO

PRODAM

SUHA metrska drva prodam. Cena po dogovoru. Telefon 041 520-588. 621

AVTOGENI varilni aparat: dve jeklenki z metrometri, 10 m cevi, pištolo z nepovratnimi ventili, 3 kose gorilnikov, prodam za 350 EUR. Telefon 070 803-395. 622

SMREKOVO hlodovino, od 12 do 13 m³, prodam. Telefon 041 324-192. 623

SESALEC listja, na kolesih, z drobilnikom in s košem, nov, prodam za 65 EUR. Telefon 041 629-644. 624

VISOKO gredo, leseno, 200 x 100 cm, prodam. Telefon 041 951-092. 627

DRVA, hrastova in mešana, suha, 10 m³, prodam. Telefon 041 951-092. 627

Dragi ati,
za nas ne boš
nikoli umrl!

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi

MARIJAN MACUH

iz Nazorjeve ulice 25 v Celju
(30. 8. 1933–22. 9. 2023)

Vsem, ki ste ga pospremili na zadnjo pot, hvala!

Žalujemo: žena Jožica, hči Tatjana, sin Marjan, brat Tone z družino ter vnuki in pravnuki

626

ŽIVALI

PRODAM

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo, prodamo. Brezplačna dostava, prodaja tudi na Vranskem. Vzreja nesnic Tibaot, telefon (02) 582-1401. n

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave, grahaste in črne, pred nesnostjo, prodamo, pripeljejo na dom. Telefon 070 545-481. p

BIKCA, pasma šeka, starega 10 tednov, prodam. Telefon 070 190-558. 615

BIKCA simentalca, težkega 150 kg, odstavljenega od mleka, prodam. Telefon 031 840-282. 566

TRI bikke simentalce, težke od 180 do 200 kg, prodam. Telefon 040 715-731. 628

OTROCI POJEJO SLOVENSKE PESMI IN SE VESELIJO

“NAJBOLJŠI PEVCI SO DOMA TAM, KJER OTROCI
POJEJO SLOVENSKE PESMI IN SE VESELIJO”

10. SEZONA
PROJEKTA

ZAPOSILITEV

ZARADI povečanega obsega dela honorarno ali redno zaposlim pomočnika – slikopleskarja. Mohar, d. o. o., Šaranovičeva 11, Celje, telefon 041 648-121. p

RAZNO

KOŠNJA zelenic, strmin. Zvonka Korošec, s. p., Cesta kozjanskega odreda 49, Šentjur, telefon 070 711-680. p

Poroke

Laško
Poročili so se: Irina del ROSARIO BERNAL RODRIGUEZ iz Peruja in David GRAŠINAR iz Tabora, Kaja SVETINA iz Radelj ob Dravi in Matej VERDINEK iz Vuzenice, Hana STANTE in Luka HLIŠ, oba iz Paneč.

Šentjur
Poročila sta se: Marija UŽMAH in Igor ČEKON, oba iz Planine pri Sevnici.

Žalec

Poročili so se: Lucija PETERNEL in David JAGER, oba iz Letuša, Maja ODERLAP s Polzele in Andrej GROBELNIK iz Slovenj Gradca

Velenje

Poročili so se: Tina MOŠKON in David JURKO, oba iz Velenja, Nataša LEDINEK in Rok TAMŠE, oba iz Švice, Katarina UPLAZNIK iz Velenja in Anže SKAZA iz Vojnika, Milanda KOTNIK in Peter MEVC, oba iz Šoštanjana.

Smrti

Celje

Umrli so: Milena KIDRIČ iz Celja, 75 let, Roman PURNAT iz Laškega, 83 let, Stanislava MOGEL iz Podgorja

pri Letušu, 87 let, Alojz FRIC iz Dramelj, 65 let, Erika VIRANT iz Griž, 80 let, Anton KOROŠAK iz Maribora, 61 let, Sabina KAČIČNIK iz Celja, 93 let, Jožef DELAKORDA iz Arje vasi, 81 let, Vincenc ŠTORMAN iz Šempetra v Savinjski dolini, 77 let, Roman GOROPEVŠEK iz Prebolda, 66 let, Eduard OMLADIČ iz Žalca, 86 let, Kristina LUGARIČ z Dobrne, 74 let, Jožef SMERČNIK iz Celja, 91 let, Mijo MARCIUŠ iz Celja, 85 let, Milan VOVK iz Šmartnega v Rožni dolini, 79 let, Pavla ADRINEK iz Prebolda, 84 let, Terezija PLAVČAK iz Celja, 92 let.

Laško

Umrli je: Roman ZUPANC iz Celja, 74 let.

Šentjur

Umrli sta: Ana FIDLER iz Šentjurja, 80 let, Lev Mišo KOLAR iz Šentjurja, 17 let.

Žalec

Umrli so: Viktor JELEN iz Gomilkega, 64 let, Boštjan KRAJNC iz Šentjurja, 47 let, Franc ŠTIRN iz Petrovč, 95 let, Jožef DRAGAR iz Velenja, 92 let.

Velenje

Umrli so: Ana POMPE iz Velenja, 93 let, Ljubomir POLOVŠAK iz Šoštanjana, 85 let, Gorazd CERKOVNIK iz Velenja, 58 let.

V četrtek, 5. 10. 2023 ob 20.00 uri
ans. Jurčki

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

112
113

DAN GASILCEV,
POLICIJE in
REŠEVALCEV

nedelja, 8. 10. 2023

od 13.00 do 17.00
Evropska ploščad, Rogaška Slatina

- PREDSTAVITEV OPREME POLICIJE
- PREDSTAVITEV OPREME ZA GAŠENJE IN TEHNIČNO REŠEVANJE
- PRIKAZ TEMELJNIH POSTOPKOV OŽIVLJANJA
- GASILSKI POLIGON
- USTVARJALNI KOTIČEK ZA OTROKE
- DOBRODELNA AKCIJA ZA POMOČ PO POPLAVAH
- 16.00 ATRAKTIVNA REŠEVALNA VAJA
- mošt in kostonji / turistična tržnica
- Kuš Ni Me / Harmonikarski orkester Simona Plemenitaša

V primeru dežja dogodek odpade.

P+DOBA®

Medijski pokrovitelj: Novi tednik in Radio Celje

Med nastopajočimi je bila tudi Zara Kregar z Gimnazije Celje – Center, ki jo je na kitari spremljal Tadej Cizej s 1. gimnazija v Celju.

Številne delavnice na mestnih ulicah so že stalnica prireditve Pozdrav ptic miru. Tudi letos je bilo živahno, ustvarjalno in poučno.

Devetnajsti Pozdrav ptic miru

Za pristne odnose in manj zrenja v zaslone

»Pomagajmo graditi svet, ki ne bo ujet v ekran in bo zazrt v svetel dan.« To je bila tema letošnje prireditve Pozdrav ptic miru, ki jo je OŠ Lava v soboto že devetnajstič pripravila v središču Celja.

TATJANA CVIRN

Učenci in učitelji so na odru z gosti iz drugih šol pripravili glasbeni in plesni program, na trgih v mestu pa so otroci na delavnicah ustvarjali izdelke, povezane z letošnjo temo, ter opozarjali na pomen miru, prijateljstva, sodelovanja, strpnosti ... S temi sporočili so nas najmlajši na celjskih ulicah opominjali, da lahko le vsi skupaj ustvarjamo kakovostno družbo brez nasilja.

Ravnateljica OŠ Lava **Marijana Kolenko**, ki je pred skoraj dvema desetletjema zasnovala ta pozitiven in edinstven projekt, namenjen opozarjanju na pomen miru in sožitja, je vesela, da je njegovo sporočilnost prepoznalo tudi 80 javnih zavodov, šol in vrtcev po Sloveniji, ki širijo to

idejo. Vsako leto je v projektu izpostavljena ena od misli, ki se dotika pomembnega področja našega delovanja. Otroci oblikujejo s tem povezano sporočilo in pripravijo poslanico.

Letos so mladi razmišljali o življenju, v katerem ne bomo le zazrti v zaslone, ampak bomo znali prisluhniti sočloveku. Letošnja poslanica ptic miru, ki so jo sestavili učenci 9. razreda, pravi: »Ustvarimo svet za človeka prihodnosti, odprimo srce, prisluhnimo drug drugemu, bodimo prištni – umetna inteligenca tega ne zmore.«

Majhna dejanja štejejo

Častna gostja na prireditvi je bila mag. **Tatjana Bobnar**,

svetovalka predsednice Republike Slovenije za človekovo varnost, ki je zbranim prebrala poslanico predsednice Nataše Pirc Musar. Ta je med drugim zapisala, da nas digitalna tehnologija povezuje in hkrati oddaljuje od resničnega sveta, zato se moramo vsak dan opomniti, kako pomembne so na videz preproste stvari, kot so stisk roke, nasmeh na obrazu ali iskrene besede empatije. »Ne pozabimo pri tem na našo skupno odgovornost do planeta. Prav podnebne spremembe so tiste, kjer pride medgeneracijsko sodelovanje najbolj do izraza. Kar počnemo zdaj, bo imelo posledice za kasnejše generacije. Sobivanje z naravo mora postati način življenja,« je mladim sporočila predsednica republike in ob tem zapisala, da se moramo vsak dan truditi za mir in

razumevanje, za pravičnost, spoštovanje in življenje brez nasilja. »Z majhnimi dejanji lahko naredimo velike spremembe.« Pri tem je mlade opozorila, naj ne pozabijo na starejše, saj medgeneracijsko sodelovanje prinaša številne koristi vsem.

V mestu želijo strpnost

V imenu MOC je udeležence na prireditvi pozdravila podžupanja **Saša Kundih**, ki je dejala, da so ideje ptic miru tudi vodilo mesta. »Te smo zapisali tudi v strategijo za sodelovanje vseh generacij v MOC, saj si želimo strpno, sodelujoče, spodbudno okolje. Zavedati se moramo, da lahko vsak od nas s svojim vedenjem in delom prispeva k temu, da bomo živeli v nenasilni družbi, povezani v sožitju.«

Foto: Andraž Purg

S kredo izpisana sporočila o miru na Glavnem trgu

Poslanico letošnje akcije Pozdrav ptic miru je Marijana Kolenko (desno) izročila (z leve) Saši Kundih, Tatjani Bobnar in Tatjani Cvirn, ki jo je prejela v imenu naše medijske hiše NT&RC kot zahvalo za vsakoletno podporo pri izvedbi dogodka.

Tednikove zgodbe

Št. 40 / Leto 78 / Celje, 5. oktober 2023

Svoje spretnosti so prikazali tudi člani Konjeniškega društva Šmarje.

Stojnice s ponudbo domačih izdelkov so spominjale na čas, ko je bila v kraju razvita obrt in ko je cvetela trgovina.

Rožljanje mečev in oklepov je bilo mogoče slišati ob bojih, ki jih je uprizorilo Društvo vitezov najemnikov grofov Celjskih. Društvo ima v svojih vrstah v zadnjem času tudi neustrašno dekle.

Grajska gospoda je skrbno bdela nad živahnim vrvežem v trgu.

S srednjeveškim dnevom obudili pomemben trg

Gospoda se je vrnila v Lemberg

Srečati grajsko gospodo, spremljati dvoboje neustrašnih vitezov, trgovati na živahni tržnici ali celo izvedeti več o svoji prihodnosti ... To in še več je bilo mogoče na srednjeveškem dnevu v Lembergu pri Šmarju. Domačini, povezani v turistično-kulturno društvo, so ob podpori občine in tamkajšnjega javnega zavoda za turizem, šport in mladino poskrbeli, da je ta majhen kraj že šestič oživel v zgodovinskem blišču, kot ga je imel nekoč.

TINA STRMČMIK

Lemberg je bil stoletja najpomembnejši kraj Obsotelja, skozi katerega je vodila trgovska cesta. To je spodbudilo razvoj

domačih obrti in sejmov, ki so se ohranili do prve polovice 20. stoletja. Kot je pojasnila predsednica tamkajšnjega turistič-

no-kulturnega društva Slavica Lorenčak, je bila v Lembergu nekoč najmočnejša fevdalna posest Celjskih grofov. Kraj izstopa tudi po tem, da gre za edini trg v Obsotelju in širše, ki ima ohranjen rotovž z roko pravice, kjer je bilo prvo sodišče na Spodnjem Štajerskem. »Med drugim smo ponosni tudi na to, da je na leंबरškem trgu ohranjeno sejmišče iz leta 1506, da so v našem kraju ohranjene grobnica žvoneško-leंबरških vitezov, krita in cerkev sv. Pankracija,« je našla Lorenčakova.

Tudi o kulinarčni dediščini

Vsa bogata zgodovinska dediščina po njenih besedah Turistično-kulturnemu društvu Lemberg že 13 let narekuje, da ohranja spomin na pomen tega majhnega podeželskega kraja in se trudi za njegovo turistično in kulturno prepoznavnost. Med drugim osvešča o kulinarčni posebnosti tamkajšnjega okolja - velikonočni leंबरški mlinčni potici, ki je bila lani vpisana na seznam nesnovne kulturne

dediščine Slovenije. Znanje o pripravi omenjene potice se prenaša iz roda v rod, društvo ga na delavnicah in razstavah med drugim deli s širšo javnostjo. Kakšno skrivnost o tej sladici so lahko obiskovalci minulo soboto spoznali tudi na prikazu njene priprave na stojnicah pred rotovžem.

V slogi je moč

Direktor Javnega zavoda za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah Gregor Krajnc je povedal, da tisočletna zgodovina nekoč

slavnega srednjeveškega trga Lemberg kar kliče po dogodkih, kot je srednjeveški dan. »Naš cilj je obuditi spomine na to zgodovinsko obdobje in seveda pestro dogajanje razpršiti po različnih krajih občine. Tokrat je svoje moči strnilo približno 70 sodelujočih, gre za plesalce, lokostrelce, konjenike, gospodo ... Vsako leto smo veseli tudi dobrega odziva številnih obrtnikov in rokodelcev, ki so zaslužni za pester sejemski vrvež.«

Foto: Andraž Purg

Že 70 let predan ustvarjalnosti

Str. 24

»Marsikdo v domu bolje zaživi«

Str. 26-27

Žalec utripal v ritmu Oktoberfesta

Str. 32-33

Vodja Oddelka za okolje, prostor, kmetijstvo in gospodarstvo v Upravi enoti Celje Boštjan Rezar

Upravne enote pogosto neupravičeno tarča kritik

Avgustovska ujma in predvsem odprava njenih posledic sta na plan potisnili tudi razprave o izdanih gradbenih dovoljenjih na poplavnih območjih. Marsikdo je s prstom pokazal tudi na upravne enote, ki jih izdajajo. Toda upravne enote nimajo vpliva na gradnjo na tveganih območjih, saj občine sprejemajo občinske prostorske načrte, ki opredeljujejo, kje lahko ljudje gradijo in kje ne smejo. Država ima sicer nekaj vpliva pri tem, predvsem mnenjedajalci, kot je Direkcija RS za vode, ne pa upravne enote. Tudi ne drži, da ljudje na gradbeno dovoljenje na upravni enoti čakajo več let. Tisto, na kar dolgo čakajo, so priprava in sprejetje prostorskega akta občine, priprava dokumentacije ter soglasja mnenjedajalcev, da lahko novogradnjo postavijo. In med temi ni upravnih enot.

SIMONA ŠOLINIČ

Gradbeno dovoljenje tudi ne stane več tisoč evrov, kot pravijo nekateri. Stanejo stroški, ki jih morajo investitorji plačati za pripravo projektne dokumentacije in komunalni prispevek, ki ga plačajo občini. Ljudje pogosto sploh ne vedo, kakšne so pristojnosti upravne enote in kakšne so pristojnosti občin. In zato so upravne enote pogosto neupravičeno tarča kritik, pravi vodja Oddelka za okolje, prostor, kmetijstvo in gospodarstvo v Upravi enoti Celje Boštjan Rezar. Zadnje kritike so na upravne enote »letele« predvsem zaradi izdanih gradbenih dovoljenj za hiše, ki so v zadnjih letih zrasle na poplavnih območjih. »Ne gre le za gradbeno dovoljenje kot upravni akt, ki je ključen za začetek gradnje. Gradbeno dovoljenje izda upravna enota, a da investitor pride do točke, da lahko sploh začne graditi, potrebuje projektno dokumentacijo in vsa strokovna mnenja mnenjedajalcev, torej od direkcije za vodo, občine, komunalnih, elektro- in telekomunikacijskih služb. Našteti so le najpogostejši mnenjedajalci. Ko pogledamo širše, vidimo, da je upravna enota v tej vrsti čisto na koncu in ki šele na podlagi vseh pozitivnih predhodnih mnenj za gradnjo izda gradbeno dovoljenje. Upravna enota – svetovalec v prvi vrsti preverja pravico graditi (t. i. ustrezno stvarnopravno upravičenje na parceli) in skladnost s prostorskim aktom, ki ga sprejemajo lokalne skupnosti, torej občine. Upravna enota je v tem kolesju zadnja, a je res, da na gradbenih dovoljenjih ljudje vidijo naše podpise. Ali me posplošeno mnenje, da smo upravne enote »krive«, jezi? Niti ne. Ko imajo investitorji zbrano vso gradbeno dokumentacijo, lahko vidijo, kdo je izdal kakšno mnenje. In če je v dokumentaciji izdano pozitivno mnenje direkcije za vode, to pomeni, da je ta presodila, da na območju gradnje poplava naj ne bi bila grožnja ...

Ali imate kot upravna enota sploh možnost odstopati od mnenj mnenjedajalcev?

Ne. Naša naloga je, da vsa strokovna mnenja upoštevamo in vpišemo v gradbeno dovoljenje. Lahko pa v primeru nejasnosti v mnenju mnenjedajalca pozovemo k dodatni obrazložitvi. Na splošno zaposleni v upravni enoti objektivno ne moremo imeti vseh potrebnih strokovnih znanj, da bi lahko preverjali strokovnost mnenjedajalcev, denimo strokovnost vodne stroke, zato so njena mnenja za nas merodajna. Kot je bilo že navedeno, osredotočimo se na pravico graditi oziroma lastninsko ali drugo stvarno pravico v teh postopkih ter preverimo, da je dokumentacija skladna s prostorskim aktom. Preprosto povedano, ali so podane vse služnosti, ki so potrebne za postopek ter upoštevane zahteve prostorskih aktov v dokumentaciji. Ali je stavba, ki bo zgrajena na določenem območju, varna pred poplavami in drugimi naravnimi nesrečami, morajo presoditi ravno mnenjedajalci.

Seveda pa prihaja tudi do primerov, ko zaradi razjasnitve postopka, četudi je občina podala mnenje o skladnosti s prostorskim aktom, pozovemo občino, da svoje mnenje dodatno obrazloži. Občinski del je v procesu pridobivanja dokumentacije več kot očitno zelo pomemben. Pogosto slišimo, da je »gradnjo na teh območjih dovoljevala država, ampak to ni res. Država je resda legalizirala stavbe, ki so bile črne gradnje in so bile že dlje časa na teh območjih, ampak se je treba zavedati, da

»Država je res legalizirala stavbe, ki so bile črna gradnja in so bile že dlje na poplavnih območjih, ampak se je treba zavedati, da je to želela urediti zaradi ljudi.«

je država to želela urediti zaradi ljudi. Ko pa govorimo, da so bile na poplavnih območjih novogradnje, pa je treba vedeti, da je bila dokumentacija skladna s prostorskim aktom, ki je na teh območjih dovoljeval gradnjo. Prostorske akte pa pripravljajo in potrjuje lokalne skupnosti – občine.

Bodo imeli ljudje, ki morajo hiše na novo postaviti ali obnoviti, težave pri pridobivanju gradbenih dovoljenj?

V novi gradbeni zakonodaji obstaja določilo o dovoljenju za obnovo, ki je nujna za odpravo posledic naravnih in drugih nesreč, za katero ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja ...

To je zelo pomembna informacija za prizadete v poplavih.

Da. Četudi bi naravna nesreča hišo uničila do temeljev, lahko lastnik brez gradbenega dovoljenja novo gradi v enaki obliki z možnimi odstopanji zaradi boljših gradbenih materialov. Za tako zgrajene stavbe bo možno pridobiti tudi uporabno dovoljenje. Težava, ki jo vidim, je, ali vsi ljudje, ki so bili prizadeti v ujmi, želijo graditi na istem območju in živeti v strahu pred vodo. Kajti ta člen iz gradbene zakonodaje velja samo za to območje, ni pa možno brez gradbenega dovoljenja graditi nadomestne hiše, ki je bila poškodovana, drugje.

Menite, da se bo morala gradbena zakonodaja še dodatno spremeniti v ta namen? V Braslovčah naj bi preselili več kot sto družin. To je več kot sto novih stavb?

Mislím, da na ravni države sprejembe že pripravljajo, predvsem v povezavi s postopki, da bi bili v tovrstnih primerih hitrejši. Tudi sam vidim možnost, da

»Lani je bilo gradbenih dovoljenj nekoliko več, letos pa povišanja števila ne pričakujemo, saj bo izdanih gradbenih dovoljenj verjetno nekoliko manj. Število gradbenih dovoljenj je pogosto odvisno tudi od kreditne sposobnosti investorjev. Ko so imele banke nizke obrestne mere, so se ljudje več odločali za gradnjo.«

bi se to dalo narediti, torej pospešiti zadeve predvsem na tistih območjih, kjer so že zdaj stavbna zemljišča. Vprašanje, ki se mi zastavlja, je, kako bo z lastništvom zemljišča. Če bodo gradnjo neke hiše prestavili na drugo območje, bo lastništvo zemljišča verjetno težava. Hkrati si ne znam predstavljati primera, ko je bila neka stavba več desetletij črna gradnja, nato jo je lastnik legaliziral, zdaj, po ujmi, pa si bo stavbo postavil na drugi lokaciji.

Kako to mislite? Da je treba gledati vsak primer posebej?

Nekje na poplavnem območju je nekdo pred desetletji postavil počitniško hiško na črno. Nato jo je dozidal v stanovanjski vikend in legaliziral. Na drugi strani imamo poplavljenih več novogradenj, kjer so lastniki pridobili vsa dovoljenja. Torej ti primeri – skozi vidik, da je nekdo uredil vsa dovoljenja pravočasno, neko do pa ne – ne morejo biti obravnavani enako, vsaj moje mnenje je takšno. Bomo pa videli, kako bodo to uredili na državni ravni.

Ali ste se v svojih strokovnih krogih pogovarjali o situaciji po ujmi?

Da, pogovori z različnimi mnenjedajalci so bili tudi pred ujmo. Predvsem o legalizaciji črnih gradenj. Namreč, na območjih, kjer prostorskih aktov ni sprejetih, zakonodaja daje možnost legalizacije stavb, ki so bile na črno zgrajene pred letom 2005 – torej brez skladnosti s prostorskim aktom. Zato prihaja tudi do tega, da so nekatere zdaj legalizirane stavbe na območjih, ki so tvegane zaradi plazov, poplav in drugih naravnih nesreč.

Kaj je težava pri sprejemanju prostorskih aktov z vašega vidika?

Sprejem le-teh je v domeni občin, tukaj upravne enote nimamo nobenih pristojnosti in v te postopke nismo vključene. Sprejemanje prostorskih aktov je dolgotrajen postopek, v katerem sodeluje veliko strokovnjakov z različnih področij. V te postopke so vključeni tudi vsi mnenjedajalci ter prostorski odločevalci. Noben občinski svet ne potrdi prostorskega akta brez predhodnih pozitivnih mnenj

mnenjedajalcev ter prostorskih odločevalcev. To pomeni, da bi morala v občinskih prostorskih načrtih biti območja, ki so poplavna, iz območij za gradnjo izločena, vendar pa je Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, v prejšnji obliki in tudi zdaj dopuščala nekatere izjeme. Kot rečeno, to je stvar lokalnih skupnosti in strokovnjakov, ki te predloge prostorskih aktov pripravljajo.

Bi bilo dobro, da bi se upravne enote glede na svoje znanje v to vključevale?

Ne. Mi sicer z občinami odlično sodelujemo, se pogovarjamo in medsebojno usklajujemo, predvsem na področju našega dela, da bi za stranke našli najboljše rešitve. Glede sprejemanja prostorskih aktov pa so občine samostojne, gre za izvorno pristojnost občin, ki same določajo rešitve, saj občinski prostorski načrtovalci skupaj z županom oblikujejo prostor tako, kot

»V novi gradbeni zakonodaji obstaja določilo o dovoljenju za obnovo, ki je nujna za odpravo posledic naravnih in drugih nesreč. Za to obnovo ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja. Četudi bi naravna nesreča hišo uničila do temeljev, lahko lastnik brez gradbenega dovoljenja novo gradi v enaki obliki z možnimi odstopanji zaradi boljših gradbenih materialov. Vendar to določilo velja le za isto lokacijo hiše.«

so si zastavili, in želijo, da so v čim večji meri upoštevani predlogi njihovih občanov. Stroka pa je tista, ki mora možnost gradnje nekje dovoliti ali ne.

V zadnjih desetletjih je vidna zelo velika želja nekaterih občin, da bi na svoja območja privabile mlade družine, zato tudi širijo območja gradnje. Ljudje danes gradijo več kot pred leti?

Glede na število izdanih gradbenih dovoljenj lahko rečem, da ljudje na območjih, ki jih pokriva celjska upravna enota, gradijo nekoliko več. Letno to pomeni v primerjavi s prej od tri- do petodstotno povečanje. V nekaterih obdobjih se število gradenj tudi poveča, a je to odvisno od gospodarskih kazalnikov v družbi. Število izdanih gradbenih dovoljenj je

metrov, kar je popolnoma dovolj za štiričlansko družino.

Katero območje je najbolj zanimivo za investitorje?

Za novogradnje so zanimiva nekatera blokovska naselja, na primer ob Stari Dečkovi cesti. Eno od privlačnih območij je tudi del Vojnika, območje na Poti v Konjsko in Poti v Dobrotin. V Celju je za novogradnje še vedno privlačno tudi Ostrožno, vsaj tam, kjer je še kakšna parcela na voljo. Je pa za gradnjo v naseljih na Celjskem značilno, da ljudje stare hiše porušijo in na tistih lokacijah gradijo nove.

So nekatera naselja v Celju še vedno urbanistično neurejena in je v njih še veliko črnih gradenj?

»Za svoje sodelavce na oddelku za okolje, prostor, kmetijstvo in gospodarstvo Upravne enote Celje z gotovostjo trdim, da so zelo strokovni. Svoje delo opravljajo strokovno in hitro, če je treba tudi zunaj delovnega časa. Bi si pa seveda želeli, da bi nas bilo več, da bi lahko svoje delo opravljali z manj pritiska in stresa.«

pokazatelj, ali prihaja recesija oziroma kriza oziroma ali se gospodarska situacija izboljšuje.

Glede na rahlo povečanje števila izdanih gradbenih dovoljenj se torej gospodarska situacija izboljšuje?

Lani je bilo gradbenih dovoljenj nekoliko več, letos pa povišanja števila ne pričakujemo, saj bo izdanih gradbenih dovoljenj verjetno nekoliko manj. Število gradbenih dovoljenj je pogosto odvisno tudi od kreditne sposobnosti investitorjev. Ko so imele banke nizke obrestne mere, so se ljudje več odločali za gradnjo.

Se ljudje vedno bolj zavedajo, kako je pomembno, kje in kako graditi?

Mislim, da se ljudje res vedno bolj zavedajo tega. Morda ne toliko na poplavnih območjih kot na plazovitih. Če gledava Celje, kjer so bili izvedeni protipoplavni ukrepi, ljudje še vedno prihajajo z željami po gradnji znotraj območja teh ukrepov. Hkrati menim, da se ob tem vedno bolj zavedajo, da je treba dela, ki so navedena v projektih novogradnje, tudi res izvesti. Marsikdaj je namreč izdano gradbeno dovoljenje na podlagi projekta, kjer je jasno zapisano, da je treba ob novogradnji izvesti določene ukrepe za zaščito v primeru visokih voda in podobno. To je v projektu torej točno navedeno, a včasih ljudje tega ne izvedejo. Ob izdaji uporabnega dovoljenja sta projektant in nadzornik tista, ki s podpisom zagotavljata in s tem prevzemata odgovornost, da so izvedena dela v skladu z dokumentacijo.

Kaj trenutno na našem območju ljudje najbolj gradijo?

Samostojne stanovanjske hiše, kjer gre za zasebne investitorje. Zelo priljubljeni so ta čas dvojčki, večkrat tudi dvostanovanjske hiše. Teh je kar veliko.

Se kaže zahodni razvoj – gradnja majhnih hiš?

Da. Opažamo, da ljudje gradijo hiše z manjšimi kvadraturami in da ne potrebujejo hiš s 400 kvadratnimi metri bivalnih površin, saj to pomeni več stroškov. Najbolj privlačne so stanovanjske hiše od 150 do 160 kvadratnih

Da. Kar veliko je še črnih gradenj v zaselkih, ki so bili v celoti zgrajeni na črno. Gre za območja, kjer so ljudje gradili hiše pred letom 2005. Vsi ti imajo zdaj vse možnosti legalizacije. Glede na novo gradbeno zakonodajo lahko ljudje namreč zdaj lažje legalizirajo marsikatero črno gradnjo. To področje je sicer v zadnjih letih precej urejeno. Novejših črnih gradenj ne zaznavamo, čeprav se občasno še kje pojavijo, načeloma pa imajo vse novogradnje urejeno dokumentacijo. Spremembe gradbene zakonodaje iz let 2018 in 2021 so olajšale legalizacijo. Omogočile so, da ljudje lažje legalizirajo nekatere obnove, kot so zunanja stopnišča ali frčade na strehah. Slednje po novi zakonodaji pomenijo manjšo obnovo, kar pomeni, da ni nujno pridobiti gradbenega dovoljenja, ampak je treba konstrukcijo le statično preveriti. Če imamo primer hiše, ki je črna gradnja izpred leta 2005, je pri legalizaciji treba plačati komunalni prispevek in nadomestilo za uzurpacijo ter degradacijo. Ob tem je treba priložiti še izris stavbe, s katerega je razvidno, kako je hiša zgrajena in izvedena, ter stavbo vrisati v kataster stavb.

Mnoge je še vedno strah legalizacije.

Lastniki vseh stavb, ki so bile zgrajene pred letom 1967 in jih lastniki v tem času niso spreminjali, le redno vzdrževali, imajo možnost urediti legalizacijo z zahtevo za izdajo odločbe o domnevi izdanega gradbenega in uporabnega dovoljenja in to z minimalnimi stroški. To je bilo možno urediti tudi po stari zakonodaji. Res pa je, da je večina ljudi hiše nadgrajevala in dozidavala in to je tisto, kar je ljudi strah. Če gre torej za stavbe, zgrajene pred letom 2005 in da so bile dozidane do tega leta, lahko zaradi tega nastane strošek zaradi komunalnega prispevka in prej omenjenega nadomestila za uzurpacijo in degradacijo. Razumem pa, da je to starejšim težko, saj ti stroški niso vedno nizki. Se pa stvari dajo urediti. Dogaja se, da te dokumente zdaj urejajo potomci, torej otroci ali vnuki. Imajo pa kar nekaj težav z dokazili, saj včasih manjkajo dokumenti. Te lahko poiščejo tudi v Zgodo-

vinskem arhivu Celje, kjer je dokumentacija izpred leta 1994.

Marsikdo nepoznavalsko pravi, da gradbeno dovoljenje stane več tisoč evrov in da nanj čaka več kot leto. Vas jezijo takšne izjave?

Seveda nas »pogrejejo«. Na oddelku, kjer obravnavamo vloge za gradbena dovoljenja, imamo resnično strokoven kader, ki je učinkovit in hiter. In če kdo reče, da na dovoljenje čaka leto, nam resnično ni vseeno. Ker ljudje čakajo dolgo na drugo dokumentacijo, ki ni stvar upravne enote. Sicer pa, odločba o gradbenem dovoljenju ima določeno upravno takso po Zakonu o upravnih taksah. Ta se za enostanovanjsko hišo giblje od 270 do največ 500 evrov, odvisno od velikosti stavbe. Postopek za izdajo gradbenega dovoljenja investitor začne z nakupom parcele, ki je zazidljiva. Če je namenska raba kmetijska, je treba spremeniti namembnost zemljišča. Pripraviti je treba projektno dokumentacijo, pridobiti potrebna mnenja za gradnjo, o čemer sva govorila že prej. Te zadeve za investitorja ponavadi ureja projektant. To je tudi faza projekta, kjer je doba čakanja največja.

In kaj ima ta čakalna doba z upravno enoto?

Nič. Upravne enote v tej fazi sploh nismo vključene, ker izrisa projektne dokumentacije in mnenj za gradnjo ne podajamo mi, ampak projektant in vsi mnenjedajalci. Šele ko investitor oziroma projektant mnenja pridobi, poda vlogo za gradbeno dovoljenje na upravno enoto.

Torej kup stroškov, ki jih ljudje povezujejo z gradbenimi dovoljenji, z upravnimi enotami ni povezanih.

Tako je. Eden takšnih večjih stroškov je komunalni prispevek, ki ga stranke plačajo občin, ne upravnim enotam.

Ali plačilo komunalnega prispevka, ki je včasih zelo visok, zamakne izdajo gradbenega dovoljenja? Glede na to, da ga lahko oseba plačuje občini tudi po obrokih.

»Če sem iskren, lahko rečem, da smo Slovenci še kar dobri sosedje. Pri dvesto in več izdanih gradbenih dovoljenjih sta oziroma so dva ali trije primeri, kjer se zadeva vleče pri soglasjih zaradi sosedskih sporov. V resnici v Sloveniji ni toliko tega, kot se morda zdi.«

Da. Ker mora biti komunalni prispevek v celoti plačan občini, da je vloga za gradbeno dovoljenje popolna. Tako bo do začetka uporabe programa e-graditev, ki naj bi ga začeli uporabljati prihodnje leto. Glede roka izdaje gradbenega dovoljenja naj še dodam: v Celju gradbena dovoljenja izdajamo v predpisanem roku. To pomeni, da v 5 dneh investitorju pošljemo obvestilo o dopolnitvi vloge, če je potrebna. Denimo, če manjka v spisu kakšno soglasje sosedov ali neka služnost in podobno. Ko je to urejeno in ko je komunalni prispevek plačan, imamo 60 dni časa za izdajo dovoljenja. V Upravnih enoti Celje je to časovno povprečje od 15 do 30 dni. Torej gradbeno dovoljenje ljudje čakajo od 15 do 30 dni, če je vloga popolna.

Omenili ste program e-graditev.

Gre za aplikacijo, ki bo nudila večji in hitrejši pregled nad celotnim postopkom gradnje.

Tako bodo vanjo vključeni vsi udeleženci pri graditvi, torej investitor, projektant, mnenjedajalci, občine in upravne enote. Tako bo na enem mestu razvidno, v kateri fazi je projekt. Ker bo vse digitalizirano, bo tudi investitor imel večji pregled nad vso zadevo.

Se je ta digitalizacija razmahnila tudi v upravnih zadevah? Res olajša postopke in delo?

E-uprava tistim, ki jo uporabljajo, olajša postopke in krajša čakalne dobe. Tisti, ki je zdaj še ne uporabljajo, mislim, da se bodo nanjo počasi vendarle navadili. Kot smo se navadili na sistem e-zdravja. To, da ne potrebujejo osebno prevzemati dokumentacije ali na podlagi povratnice, je dobro. Menim, da je digitalizacija dobra stvar, vsi pa potrebujemo le nekaj časa, da jo osvojimo. Tudi nam olajša delo. Čeprav v sistemu še ni vse digitalizirano. Gradbena dokumentacija do leta 2014 je še vedno v papirnati obliki, kar nam otežuje iskanje podatkov, če jih stranka nima pri sebi. Upravni akti, vezani na gradnjo (gradbeno dovoljenje in uporabno dovoljenje), so pomembni in le-te morajo imeti tudi stranke varno shranjene ves čas obstoja objekta.

Poznate primere gradnje. Prihaja pogosto do prijav? Smo Slovenci dobri sosedje, ki si ne nagajamo, ko kdo gradi?

Če sem čisto iskren, lahko rečem, da smo Slovenci še kar dobri sosedje. Pri 200 in več izdanih gradbenih dovoljenjih sta oziroma so dva ali trije primeri, kjer se zadeva vleče pri soglasjih zaradi sosedskih sporov. V resnici v Sloveniji ni toliko tega, kot se morda zdi. Morda se sliši o primerih, ki so nekako najbolj problematični ali izstopajoči, na primer o sporih zaradi odmika od meje in podobno, nikjer pa ne piše o številnih primerih, kjer se sosedje popolnoma mirno in brez težav dogovorijo. In teh primerov je največ. Moram reči, da sem kar ponosen na Slovence, da smo takšni, kot smo. In smo korektni.

So nekateri, ki želijo legalizirati stavbe, z vsemi »žavbami namazani«?

Ena najbolj zanimivih situacij se je zgodila, ko je lastnik stavbe, zgrajene pred letom 1967, želel pridobiti uporabno dovoljenje. Ko smo prišli na kraj, smo opazili, da iz hiše raste drevo in da je del strehe porušen. To seveda ni hiša, ki bi se jo dalo uporabljati. Ljudje kdaj pa kdaj poskušajo marsikaj, da. V upravni enoti ne želimo biti policisti in iskati napak pri ljudeh. Naj se nas ljudje ne bojijo, tudi mi želimo, da si uredijo gradbeno dokumentacijo, če je še nimajo urejene, in da to storijo čim prej. Pogosto se zgodi, da bi otroci prodali hiše, vendar dokumenti niso urejeni in imajo težave z njihovim iskanjem oziroma iskanjem podatkov, kdaj je bila hiša dograjena ali kdaj je bila urejena prizidava. Če le lahko, poskušamo strankam pomagati in rešiti zadeve tako, da je prav zanje. Nismo takšen »bav bav«.

Foto: Andraž Purg

Pri delu si na začetku pomaga z brusilko, nato prideta na vrsto njegova glavna pripomočka – kladivo in dleto oz. »majzl«.

Franci Černelč – že skoraj 70 let predan ustvarjalnosti

Življenje v dihanju pesmi, steklu, lesu in kamnu

»Marsikdo meni, da so delavci v tovarni sužnji. Jaz pa sem imel veliko ustvarjalno svobodo. To, da sem se vsak dan srečal z novo zahtevo ali idejo, mi je bilo pisano na kožo. Verjetno tudi zaradi mojega prepričanja, da noben izziv ni pretežek.« Tako pravi Franci Černelč iz Bistrice ob Sotli, ki je velik del poklicne poti posvetil unikatnemu oblikovanju stekla. Ker ima zelo rad glasbo, je doštudiral glasbeno pedagogiko in je glasbo pet let celo poučeval v osnovni šoli. Zadnji dve desetletji s pomočjo svoje ustvarjalne žilice spreminja kose kamna ali lesa v skulpture z novo zgodbo.

TINA STRMČNIK

Njegovo zadnje delo je kip Antona Martina Slomška, ki od julija stoji v bližini kapele sv. Ane v Rogaški Slatini. Surov kos kamna je najprej imel kar tri tone in pol. Černelč, ki pravi, da nima atletske postave, a je spreten kot koza, mu je nato, da je prišel do želene oblike, s svojimi rokami odvzel poldrugetono.

Ustvarjalni je bil že kot otrok. Takrat ga je navduševala predvsem glasba. Še posebej rad je prisluhnil svojima stricema – eden od njiju je igral harmoniko, drugi klarinet. Nad njunim igranjem je bil povsem očaran in sanjal je o tem, da bi igral kakšno glasbilo. »Starša sta to opazila. Čeprav nismo imeli veliko denarja, sta mi ob koncu drugega razreda osnovne šole kupila harmoniko. Počutil sem se, kot da so se mi odprla vrata v raj na Zemlji,« opisuje.

S tipkami harmonike se je najprej spoprijateljil kar sam, nato je obiskoval glasbeno šolo. H glasbi se je vrnil, ko je že bil zaposlen v Steklarni Rogaška. Diplomiral je iz glasbene pedagogike in pet let celo učil glasbo v osnovni šoli. A čeprav so se z učenci imeli zelo lepo in je tudi med poučevanjem imel nekaj prostora za ustvarjalnost, je prevladala ljubezen do likovne umetnosti.

»Znani kiparji, ki so ustvarjali nekoč, na primer Michelangelo, niso uporabljali brusilke. Imeli so ekipo pomočnikov, med katere so razdelili delo. Kot avtorji so prepoznani, ker so delo vodili po svojih zamislih. Če bi živeli danes, bi zagotovo uporabljali sodobno orodje.«

Na tem področju je čutil večji izziv. Ker mu je bilo rokodelstvo močno pri srcu, je z veseljem sprejel povabilo in se vrnil v steklarstvo. »Delo je bilo težko, vendar je bilo dobro plačano. Učitelji so imeli takrat slabše plače od steklarjev. Kasneje se je to spremenilo,« se spominja.

Za državniški vrh

Steklo je zanj zelo skrivnostno, a hkrati neizmerno zanimiv material. Prepričan je, da bi s tem materialom rad ustvarjal marsikateri likovni ustvarjalec, če tehnologija dela ne bi bila tako zahtevna. Černelč je imel ob sebi ekipo, s sodelavci je obvladal vroče oblikovanje, brušenje, graviranje in še kaj.

Glede likovne podobe so sodelovali z arhitekti, oblikovalci in drugimi akademskimi strokovnjaki. Tako so nastala številna protokolarna darila za Republiko Slovenijo, še prej pa za nekdanjo skupno državo Jugoslavijo. Černelč je tudi dal pobudo za izdelavo nekaterih protokolarnih daril. Oblikoval je Slomškov mašni kelih, darilo za papeža Janeza Pavla II. Med drugim je prodrl še s svojo zamisljo, primerno za prvo srečanje ameriškega predsednika Busha in ruskega predsednika Putina, ki je bilo v Sloveniji.

»Po pripovedovanju naj bi ruski zunanji minister pri izbiri kraja srečanja zavrtel globus. Slednji se

Je človek, ki mu ni nikoli dolgčas. Posveča se literarnemu ustvarjanju, skrbi za vinograd s 500 trsi. Po samorodni vinski trti je poimenoval Etno skupino Nojek, katere ustanovitelj je. Vodi Pihhalno godbo Orlica, sklada pesmi, piše priredbe. Je tudi organizator kulturnih dogodkov.

Černelč ob svojem zadnjem delu – kipu Antona Martina Slomška ob kapeli sv. Ane v Rogaški Slatini.

»Napake so del ustvarjanja. Včasih se mi zdi, da kamna še nisem dovolj izklesal, in naredim še kakšno potezo, nato je naenkrat lahko poseg prevelik. A koraka nazaj ne morem narediti. Morda malo posežem še kje druge, da lovim ravnotežje.«

je ustavil tako, da je bil ministrov prst točno nad Slovenijo. Zato sem se domislil, da bi izdelali steklen vrtljiv globus. Ideja je bila takoj sprejeta. Obris zemljevida Slovenije smo pozlatili in tako je naša država tudi s tem izdelkom pridobila več prepoznavnosti.«

Od krhkosti do mogočnosti

Od nekdanjega rad spremljal delo kiparjev, a je v različnih življenjskih obdobjih prednost dajal službi, družini, gradnji hiše, izobraževanju. Sošolka iz študijskih let ga je spodbudila, da se je prijavil na natečaj Forma viva Makole. Želel je namreč videti, kako mojstri obdelujejo kamnite kose. »Takrat sem ugotovil, da znam kar veliko, saj je brušenje stekla podobno klesanju. Tudi kamen lahko režemo, gladimo, končni rezultat pa je seveda povsem druga zgodba kot pri steklu.« Nekaj skulptur je izdelal tudi iz lesa. A poudarja, da mu je kamen, ki je bolj trajen in čist, še bolj pri srcu.

Ko dobi idejo za vsebino, išče primeren kos kamnine. Material največkrat najde v enem od kamnolomov v Sežani, kjer lahko izbira med ogromnimi bloki. Kakšen primeren kos najde tudi v domači okolici, iz enega bo na primer izdelal kip medveda za sosedo, ki je čebelar.

Natančno podobo ima v mislih

Od leta 2005 je ustvaril 55 večjih del. Veliko jih je v Ma-

kolah, nekaj v Majšperku, sicer pa njegova dela najdemo tudi v Slovenski Bistrici, Bistrici ob Sotli, Kozjem, Sežani in še drugje po državi. V nekem obdobju je s kamnom prijateljeval tudi deset ur dnevno, v zadnjem času ima bistriški upokojenec nekoliko skrajšan »delavnik«. Doma ima dobre pogoje za kiparjenje, a si zna vzeti čas za počitek, za kavo s prijatelji, za obiske, košnjo in delo v vinogradu. Še najbolj se lahko novemu delu posveti, kadar ustvarja na terenu, stran od doma.

O vsebini, ki jo želi vdihniti kamnu, veliko prebere in nato o tem razmišlja. Najbolj natančno podobo si predstavlja v mislih. Skica, ki jo ustvari na papirju, je le v začetno oporo. »Velikokrat zajadram še predalet stran,« je dejal.

Marsikateri kipar pravi, da je najtežje izklesati obraz. Tudi Černelču se zdi slednji bistven za podobo nekega človeka. Najprej se loti le grobih potez, podrobnosti se loti na koncu. »Izklesati obraz se meni ne zdi tako zelo težko. Ogromno garaškega dela naredim, še preden pridem do tega dela telesa. Bistveno, da kamen pred očmi gledalca oživi, pa je najbrž v božjih rokah.«

Doslej se je spopadal tudi s kamnitim blokom, težkim približno devet ton. Nanj je celo plezal, saj ga s pomočjo gradbenega odra ni mogel obdelovati tako, kot je želel. Še tako velika skala mu doslej ni uspela vzeti veselja do ustvarjanja. Pravzaprav ga vsaka nova naloga še dodatno navduši, čeprav bo kmalu dopolnil sedemdeset let. »Ker sem pozno začel, moram zdaj pridno migati,« pravi v svoji šaljivi maniri.

Foto: Nik Jarh

»Tudi če v delo dobim še tako velik kamen, si mislim, da to ni taka reč. To je moja pomanjkljivost, saj se nato velikokrat izkaže, da vse le ni čisto preprosto. A malodušje me nikoli ne prevzame. Vztrajam, dokler še imam moč.«

Hoja za srce in boljše počutje

Devetindvajseti september je svetovni dan srca. K zdravemu načinu življenja je treba spodbujati že od prvega življenjskega obdobja, saj bo to vodilo k zmanjšanju bremena zaradi bolezni srca in ožilja v prihodnosti. Raziskava Svetovne zveze za srce je pokazala, da je večina ljudi prepričana, da je dovolj, če šele pri starosti 30 let ali celo kasneje začnejo skrbeti za zdravje srca in tako preprečevati možnosti za srčni infarkt ali možgansko kap. A statistični podatki o boleznih kažejo, da je zdrav življenjski slog pomemben že od rojstva. Sleherni dan življenja.

SIMONA ŠOLINIČ

Ljudje v sodobni družbi živimo hitro, kar se pozna tudi na zdravju. Preventivna skrb za zdravje posameznika mora obsegati štiri področja: prehrano, telesno vadbo, področje, ki ga pokriva psihologija, ter področje, ki ga pokriva medi-

cina. Le celovita dejavnost in preventivno delovanje na vseh teh področjih življenja pomenita večje možnosti za boljše zdravje. Ena od izjemnih možnosti za dobro počutje je telesna dejavnost. Hoja je osnovna oblika

gibanja in preprosta dejavnost, ki ne zahteva posebnih pripomočkov in se lahko izvaja v zaprtih prostorih ali naravi. Priporočljiva je tudi za ljudi z mišično-skeletnimi težavami.

Kako hoditi?

V primeru vadbe ločimo zmerno ter visoko intenzivno hojo ali trening. Pri prvi vrsti hoje dosežemo med 50 in 70 odstotkov maksimalnega srčnega utripa, takšen način koristi zdravju in preprečuje različne kronične nenalezljive bolezni. Izvajajo jo lahko dobro in nekoliko slabše telesno pripravljene osebe. Pri bolj intenzivni hoji dosežemo med 70 in 85 odstotki maksimalnega srčnega utripa.

Zmerno intenzivno hojo za učinke na zdravje lahko uporabljamo petkrat na teden po 30 minut, medtem ko je pri visoki intenzivni hitrosti hoje za namene treninga dovolj trikrat na teden po 20 do 25 minut, pojasnjujejo zdravstveni strokovnjaki.

Nordijska hoja

Zaradi želje po bolj intenzivni vadbi se lahko odločimo tudi za nordijsko hojo, pri kateri se uporabljata palice, zato je vanjo vključenih več mišičnih skupin. Takšna vadba je bolj intenzivna, če palice uporabljamo kot pripomoček pri odpiranju za telesom in ne kot pripomoček za razbremenitev sklepov.

Po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije naj bi odrasle osebe opravile 150 minut zmerno intenzivne telesne dejavnosti ali 75 minut visoko intenzivne telesne dejavnosti tedensko. Za otroke priporočajo najmanj uro zmerne do visoko intenzivne telesne dejavnosti na dan.

Hoja spada med razbremenilne vrste telesne dejavnosti. Izvajajo jo lahko tudi tisti, ki so slabše telesno pripravljene, starejši, kronični bolniki, prekomerno težke osebe in srčno-

-žilni bolniki. Nekoliko previdni morajo biti pri intenzivnosti in trajanju hoje pljučni bolniki, ker se bistveno hitreje utrudijo kot drugi.

Foto: Pexels

Imate svojca, ki čaka na prosto mesto v domu za starejše ali potrebuje pomoč pri negi?

V Thermani Laško je na voljo oskrba, ki je v pomoč med čakanjem na prosto mesto v domu. Je tudi dobrodošel namig, kadar potrebujete oskrbo za svojca v času daljše odsotnosti, kot so službene poti ali letovanja.

Oddelek za rehabilitacijsko zdravstveno nego v Thermani Laško

Zdravje je naše največje bogastvo. Je vir energije za kakovostno življenje, dobro počutje in zadovoljstvo. Dokler ga imamo, smo srečni in bi ga radi imeli večno. Vendar nas življenje vodi skozi mnoge ovire in preizkušnje, leta minevajo in z njimi pridejo tudi težave z zdravjem. Nihče ne želi

v teh trenutkih ostati sam. Tukaj pogosto v vlogo pomočnikov vstopajo naši svojci, večkrat delovno aktivni. Veliko jih nima možnosti pomoči svojcev ali je njihova nega za svojce prezahtevna. Na tej poti bomo z veseljem vaši spremljevalci. Zato je prav, da se vam predstavimo in pokažemo, kaj vam lahko ponudimo v času krepitve vašega zdravja, pri pomoči pri lajšanju bolečin in seveda na poti čakanja do vstopa v institucionalno varstvo.

V Thermani Laško izvajamo **zdravstveno nego na oddelku za rehabilitacijsko zdravstveno nego**, ki je namenjen bolnikom, ki potrebujejo zdravstveno nego in pomoč pri vsakodnevni dejavnosti, bodisi pri okrevanju po poškodbah, operativnih posegih, ter tudi bolnikom s funkcijsko prizadetostjo in z revmatičnimi boleznimi gibalnega sistema. Na oddelku je številna ekipa visoko usposobljenega zdravstvenega kadra, ki zagotavlja **kontinuirano 24-urno zdravstveno nego**. Za vas bo skrbela strokovno usposobljena ekipa diplomiranih medicinskih sester, zdravstvenih tehnikov, bolničarjev, negovalcev in bolniških strežnikov. Seveda

to ekipo nadgrajujejo tudi naši zdravniki fizioterapevti, nevrologinja in zdravnica splošne medicine ter vključeni zunanji sodelavci iz univerzitetnih kliničnih centrov ter bolnišnic, s področja logopedije in klinične prehrane. Z roko v roki in s cilji integrativne medicine, holističnega k bolniku naravnane pristopa in multidisciplinarnem delovanju želimo svojim varovancem/bolnikom omogočiti prijetno bivanje in pomoč. Naš oddelek, ki se razprostira v dveh nadstropjih Zdravilišča Laško, ima 140 ležišč, v prvem nadstropju so sobe prilagojene težjemu statusu bolnika, v drugem nadstropju so sobe prilagojene bolnikom, ki so gibalno v močnejši kondiciji. Seveda v vseh teh kapacitetah nudimo nego in terapije. Sobe so standardno urejene, klimatizirane, opremljene z mehaniziranimi bolniškimi posteljami, prilagojenimi gibalno oviranim osebam, povezane s centralnim klicnim sistemom. Kopalnice v sobah so brez arhitektonskih ovir, opremljene in prilagojene invalidnim osebam. Gostje se lahko prehranjujejo v sobah ali v jedilnici z drugimi gosti. Poskrbimo za pisano in ustrezno prehrano ter z veseljem izpolnimo tudi gostove želje. Za vas imamo pripravljene **programe za starostnike oz. starejšo populacijo**, ki jih bomo prilagodili vašim potrebam. Poleg nastanitve v standardni sobi in polnega penziona na oddelku za rehabilitacijsko zdravstveno nego uredimo pregled pri specialistu fizikalne in rehabilitacijske medicine in na osnovi njegovega priporočila

ustrezne terapije. Naša strokovno podkovana ekipa fizioterapevtov in delovnih terapevtov bo z različnimi metodami in tehnikami poskrbela za vas in vas motivirala pri opravljanju predpisanih terapij. Ekipa zdravstvenih delavcev na oddelku vam bo glede na vaše stanje ponudila ustrezne zdravstvene storitve z oddelčnimi zdravniki. Programi so prilagojeni glede na čas bivanja, na vse storitve terapij, zdravstvene nege in dodatne storitve zunaj paketa/programa pa vam nudimo tudi popuste. **Za vse podrobnejše informacije se lahko obrnete na sledeče kontakte:**

- medical@thermana.si;
- 03 734 5130
ali 03 734 5772.

Marinka Hrnčič, direktorica Doma Lipa iz Štor

»Marsikdo v domu bolje zaživi«

»Stanovalcem vedno poudarjam, da se morajo v domu počutiti kot doma. Ne želim si, da dom starejših dojemajo kot ustanovo, kamor so bili poslani, ker ne morejo več živeti sami. Življenje se z vstopom v dom ne konča, marsikdo med nami tudi bolje zaživi,« pravi Marinka Hrnčič, direktorica Doma Lipa v Štorah. V omenjenem domu, ki letos praznuje 15 let delovanja, biva 206 stanovalcev, na voljo je tudi 16 oskrbovanih stanovanj.

TINA STRMČNIK

V Domu Lipa skušajo ustvariti takšen utrip, ki so ga bili ljudje vajeni doma, ko so počeli marsikaj. Med vsakodnevne dejavnosti sodijo kuhanje, pečenje, telovadba, delavnice ročnih spretnosti. Pri številnih dogodkih sodelujejo učenci Osnovne šole Štore, predstavniki različnih društev, pevskih skupin. Marinka Hrnčič je dobrega sodelovanja z lokalnim okoljem zelo vesela. »Prav se mi zdi, da je vsaka ustanova povezana s krajem, kjer deluje. Osnovna šola Štore in tamkajšnji vrtec se vedno odzove našim vabilom. Ko naši stanovalci praznujejo rojstni dan, jim pridejo otroci iz vrta zapet nekaj pesmi. S šolo se dogovorimo za srečanja v različnih letnih časih, učenci pripravijo krasen program. Stanovalci so vedno veseli, ko otroci obišejo našo hišo. Ponosni smo tudi na medgeneracijska druženja, ko starejši in otroci skupaj kaj ustvarjajo, se družijo in pogovarjajo.«

Kako pomembno je, da stanovalci ob prihodu v dom, kar je zanje zagotovo precejšnja prelomnica, ostanejo dejavni?

Ko se človek odloči, da bo odšel v dom, je to zanj zagotovo stresno. Nekateri se hitreje prilagodijo tej spremembi in se lažje vključijo v

»Ljudje skušajo kar najdlje ostati v domačem okolju. Preselitev v dom je za mnoge skrajna odločitev. Takšno odločitev starejši sprejmejo takrat, ko ne zmorejo več bivati sami in postane skrb zanje preveč naporna tudi za njihove družinske člane.«

dejavnosti. Marsikdo v domu živi bolj pestro kot doma. Na starost se namreč socialni krog v domačem okolju oži, medtem ko ljudje v domu dobijo nove znance in prijatelje. Zelo pomembno je, da je življenje pri nas pestro in da so stanovalci čim bolj dejavni.

Morda zaradi vaše spodbude kdo na jesen življenja

poskusi kakšno novo dejavnost?

Naše fizioterapevte in delovne terapevte stanovalce zelo spodbujajo, da se pridružijo dejavnostim. Dejavnost, ki jo imajo na primer skoraj vsi domovi, je pevski zbor, pa miselne igre, igre za krepitev spomina. Vsako leto imamo športne igre. Konec septembra smo imeli Septemberfest, piknik za stanovalce, svojce in zaposlene, s katerim smo obeležili 15 let delovanja. Imamo pa pod našo streho tudi malo drugačne dejavnosti – takšen je na primer »žoga bend«, pod okriljem katerega starejši igrajo na fitnes žoge. Zagotovo marsikdo najde ka-

kšno dejavnost, ki je prej še ni poznal.

Kako je s povpraševanji oz. prošnjami za dom? Pred leti je bilo treba na sprejem čakati, kako je zdaj?

Za sprejem v dom so še vedno čakalne vrste. Kako hitro bo nekdo sprejet v dom, je odvisno od spola, zdravstvenega stanja posameznika in

Marinka Hrnčič je na čelu Doma Lipa iz Štor enajst let.

njegovih potreb ter od zahtevnosti nege, ki jo potrebuje. Čakalna doba se na primer razlikuje glede na to, ali gre za sprejem na negovalni oddelek ali na varovani oddelek, ki je namenjen osebam z demenco. Ljudem lahko ponudimo točno takšno namestitev, ki si jo želijo, a so čakalne dobe posledično lahko daljše. V nekaterih domovih kljub prostim mestom ne sprejemajo stanovalcev, saj nimajo na voljo dovolj ustreznega kadra. Zaradi pomanjkanja zaposlenih je v domovih po državi nezasedenih približno tisoč postelj. Tudi zato je pomembno, da ljudje prošnjo za sprejem v dom vložijo čim prej, torej ko so še pri močeh oz. ko zaznavajo tegobe staranja oz. zdravstvene težave.

Se stanje današnjih stanovalcev doma močno razlikuje od tistih izpred let? Prihajajo v dom ljudje v »drugačni koži«?

Starostniki, ki imajo le manjše zdravstvene težave, se redko odločijo za selitev v dom, razen če res nimajo nikogar, ki bi skrbel zanje. Za to, da se preselijo k nam, se večinoma odločijo takšni, ki res že ne morejo več skrbeti sami zase. Največkrat so to nepomični ljudje oz. ljudje z demenco. Zdravstveno stanje stanovalcev je v primerjavi z

desetletjem nazaj veliko težje.

Ključni za dobro počutje stanovalcev so gotovo zaposleni. Kako je pri vas z iskanjem sodelavcev?

V našem domu je zaposlenih 115 sodelavcev, veliko je tudi dijakov in študentov. Ves čas potrebujemo nove delavce, primanjkuje predvsem zdravstvenega kadra. V zadnjem času, ko je pri nas veliko porodniških odsotnosti, potrebujemo srednje medicinske sestre za določen čas, a jih je zelo težko zaposliti. Ljudje bežijo iz zdravstva, saj je delo zelo naporno, plače so takšne, kot so. Še posebej težke razmere so bile med epidemijo koronavirusa, zato so se mnogi s področja zdravstva preusmerili drugam, tudi na čisto druga področja, med drugim v trgovinsko panogo. Razpise ves čas ponavljamo, velikokrat se na prosto delovno mesto ne prijavi nihče.

Skrb za starejše gre na prejšnjem. Kako nova strokovna dognanja uvajate v svoje delo?

Menim, da je skrb za starejše v socialnovarstvenih zavodih oz. domovih za starejše danes na bistveno višji ravni kot nekaj desetletij nazaj. Temu v domovih namenimo veliko pozornosti. Izobražujemo zaposlene,

močno se trudimo, da bi se stanovalci res počutili kot doma, da bi v domu imeli kakovostno življenje. Velik poudarek dajemo čistoči in urejenosti doma. Ker je naš dom novejši, so sobe velike in svetle. Kakovost bivanja pri nas je tako po vsebini kot po namestitvah na zelo visoki ravni.

Dom je svoja vrata odprl leta 2008. Ste morda v zadnjem času poskrbeli za kakšno večjo vlaganja?

Letos smo obnovili streho in strelovod. Zaradi energetske krize smo na streho namestili sončno elektrarno, zdaj čakamo na njen zagon. Ob odprtju doma smo imeli na voljo 136 prostih mest, pred dvema letoma smo dobili odobrena dodatna koncesijska mesta. Zdaj imamo na voljo 206 mest, namenjenih domski namestitvi, in 16 oskrbovanih stanovanj. Ves čas razmišljamo o novih potrebnih izboljšavah. Manjka nam dodatnih zelenih površin, zato se z občino dogovarjamo o zemljišču, kjer bi uredili park, da bi imeli stanovalci več prostora za gibanje.

Slovenijo je pretresel primer nasilja najstnice nad stanovalko enega od domov. Direktorji popolnega nadzora nad ravnanjem zaposlenih verjetno nimate.

INFORMACIJE

Vse informacije in pojasnila dobite na telefon:

CENTRALA: 08 2009 200
OSKRBOVANA STANOVANJA: 08 2009 214, 041 645 166
e-pošta: info@domlipa.si

Biser skriva stara školjka...

Če želite preživeti jesen življenja aktivno, zadovoljno, v prijetnem bivanjskem okolju z vrhunskimi storitvami, med prijaznimi zaposlenimi, se odločite za DOM LIPA.

DOM Lipa

DOM LIPA d.o.o.,
Cesta Kozjanskega odreda 3
3220 Štore

www.domlipa.si

**DOM ZA
STAREJŠE OBČANE**

in

**OSKRBOVANA
STANOVANJA**

Kako se trudite, da preprečujete neprimerno ravnanje s stanovalci?

Vsi domovi se kar najbolj trudimo, da do takšnega ravnanja s stanovalci ne bi prišlo. Vodilo direktorjev je, da je celotna ekipa prijazna do ljudi. Slednji velikokrat bolj potrebujejo toplo besedo kot zdravnika. Potrebujejo nekoga za pogovor, potrebujejo lep ljubeč odnos. Že to, da jih primemo za roko, jim zelo veliko pomeni. Neprimerno ravnanje zaposlenih je po mojem mnenju ogledalo dogajanja v družbi. Kljub trudu, ki ga

domovi vlagamo v izobraževanje, v osveščanje zaposlenih, ne moremo biti nikoli stoodstotno prepričani, da se na razpis za delovno mesto ne bo prijavil kdo, ki bi s stanovalci ravnal neprimerno. Ob sprejemu v službo kandidata žal ne moremo spoznati tako dobro, da bi bili prepričani, da ni zmožen narediti kaj takega. Menim, da je epidemija koronavirusa vplivala na manj sočutja in empatije med ljudmi. Dokler se družba ne bo spremenila, so žal možni tudi takšni odkloni.

Foto: Andraž Purg

»V obdobju epidemije koronavirusa smo zelo pogrešali živahnejši utrip, saj so bile številne dejavnosti omejene. Zdaj ko se je življenje vrnilo v stare tirnice, je dogajanje v domu spet zelo pestro.«

»Moje vodilo je, da mora biti celotna ekipa zaposlenih prijazna do ljudi. Slednji velikokrat bolj potrebujejo toplo besedo kot zdravnika,« je poudarila sogovornica.

V Domu Lipa ves čas potrebujejo nove delavce, primanjkuje predvsem zdravstvenega kadra.

Kako spet do kakovostnega spanca?

Najbolj si odpočijemo in obnovimo življenjske moči v času globokega sna. A s staranjem postaja naše spanje vse bolj plitko in pretrgano. Žleza česarika (epifiza) namreč proizvaja vse manj melatonina, hormona spanja.

Kaj je dobro spanje?

Budni smo, ko je frekvenca možganskega valovanja 7,5 Hz ali več (alfa in beta valovi). Ko se zniža pod to mejo, zaspimo – najprej plitko (theta valovi – od 4 do 7 Hz) in nato globoko (delta valovi – od 1 do 3 Hz). Prav v globokem snu se moči najučinkoviteje obnovljajo. Poglejmo, kako nastaja globoki sen.

Ko dnevna svetloba pojema, se začne v glavi iz žleze česarike (epifize) izločati hormon melatonin. Ta povzroči, da se možgansko valovanje umirja, telesna temperatura zniža, utrip srca upočasni in telo se potopi v spanje. Po približno 45 minutah dosežemo globok spanec (valovi delta). Iz takega spanca nas je težko zbuditi. Kakih 30 do 40 minut vztrajamo v tem stanju, ko je regeneracija najintenzivnejša. Nato se začnemo dvigati v plitko spanje in v polsen REM, v katerem se pojavijo sanje; v tej fazi spanja slišimo zvoke iz okolja, s čimer nam narava omogoča, da nezavedno preverjamo, ali je okolje varno. V prvi polovici spanja se potem še približno dvakrat spustimo do globokega sna, ki pa je iz cikla v cikel krajše. Tak ritem omogoča, da se v razmerah, ko ni možnosti za dovolj spanja, že v prvih urah spanja najhitreje obnovljamo. A ni vseeno, kdaj gremo spat. Najgloblje je spanje pred pol-

nočjo. Stara modrost pravi, da ure spanja pred polnočjo »štejejo dvojno«.

Dobro spanje je tudi količinsko zadostno. Večina ljudi potrebuje od 6,5 do 8,5 ure spanja na dan. Sicer pa dobro spanje prepoznamo po tem, kako se po spanju počutimo. Če se zbudimo spočiti in imamo dovolj energije tudi podnevi (ni potrebe po popoldanskem spanju), je bilo spanje dobro.

Kako priključimo globok spanec?

Z raziskovanjem spanja smo se ukvarjali predvsem v drugi polovici devetdesetih let preteklega stoletja. V knjigi Ko zdravila odpovedo (2001) smo predstavili tri glavne strategije za priključ globokega spanca:

- Razbremenimo organizem pred spanjem. Melatonin ni le hormon, pač pa tudi močan antioksidant, kar je celo njegova prvotna vloga. Če je telo pred spanjem polno strupov, se bo melatonin porabil za razstrupljanje in ga bo zmanjkalo za spodbuditev globokega spanja. Pred spanjem naj zato ne bo psihičnih in fizičnih naporov, ne jejmo težke hrane in ne pijmo alkohola (spanje je potem plitko). Če ves dan nismo izpraznili črevesja, je zvečer zadnji čas, da to opravimo.

- Spodbudimo ustvarjanje melatonina. Naše telo v temi ustvarja melatonin iz serotonina, hormona sreče, ki ga je večinoma ustvarilo čez dan ob uživanju dovolj sončne svetlobe skozi oči. Naravna formula za pridobivanje melatonina je: bivajmo vsaj eno uro na dan zunaj ob dnevni svetlobi (brez očal), ponoči pa bodimo v temi. Zvečer torej pritajimo svetlobo, v spalnici preprečimo vdor svetlobe od zunaj, spimo brez prižganih luči in če moramo ponoči na stranišče, to storimo v temi ali kvečjemu ob brlivki.

- Pred spanjem vzemimo melatonin. Prva dva ukrepa marsikateremu starejšemu žal ne pomagata do globokega spanja. S staranjem je namreč česarika nagnjena na kalcifikacijo in ni več sposobna ustvariti dovolj melatonina. Potrebno je vnesti v organizem dodatni melatonin. Ta hormon je leta 1958 odkrila skupina raziskovalcev z univerze Yale pod vodstvom dr. Aarona Lernerja. Za potrebe znanstvenih poskusov so ga sprva pridobivali iz češarike goveda, a se je kasneje izkazalo, da ga je možno preprosto in poceni sintetizirati. Desetletja testiranje so dokazala, da je uživanje takega melatonina varno – brez negativnih stranskih učinkov. V prodaji je kot prehransko dopolnilo predvsem za izboljšanje spanja in za premoščanje časovnih razlik pri letalskih poletih.

Dr. Russel Reiter, starosta raziskovalcev melatonina, priporo-

MELATONINAMED FAST

Rahel in nekovosten spanec?

Pogosta nočna bujenja?

Nespečnost?

Naročila in prodajna mesta:
www.institut-o.com
tel: 040 277 857

INSTITUT. O

ča uživanje čistega melatonina, saj razni zeliščni in drugi dodatki bolj povečujejo ceno kot pa njegovo učinkovitost. Po Evropski komisiji za varno prehrano (EFSA) že miligramska tabletkita melatonina pred spanjem učinkovito priključ globok spanec. V Evropski uniji je v nekaterih deželah dovoljena prosta prodaja melatonina v dnevnem odmerku (tabletkita) do 2 mg (npr. Francija), v mnogih do 1 mg (npr. Italija, Hrvaška), v Sloveniji tabletkita prehranskega dopolnila melatonina ne smejo presegati 0,44 mg. Mnogi starejši si izboljšajo spanje že s tabletkito 0,4 melatonina pred spanjem. Če meniteo, da potrebujete večji odmerek, se posvetujte z zdravnikom. Priporočeni odmerki veljajo za zdrave odrasle. Pri boleznih, v času nosečnosti in dojenja,

pri otrocih, pri ženskah, ki želijo zanositi, se posvetujte z zdravnikom.

Melatonin ni droga, kot so uspavalne tablete, ne povzroča odvisnosti, le telo pripravi, da se pogrezne v spanje (znižata se utrip srca in telesna temperatura ...). Poleg tega ima melatonin sposobnost dekalcificirati češariko, ki tako sčasoma spet začne proizvajati dovolj melatonina. Naj ponazorim s primerom. Mnogi starejši izboljšajo spanje z dnevno priporočenim odmerkom melatonina že v nekaj dneh, a v nekaterih primerih je problem bolj trdovraten. Našega 86-letnega prijatelja je mučila nespečnost, poleg tega je vsako noč doživljal nočne more. Iz tujine (pred desetletji se ga v Sloveniji še ni dalo dobiti) smo mu priskrbeli nekaj škatlic melatona.

Začel ga je jemati po 3 mg pred spanjem. Po mesecu in pol rednega jemanja spanje še ni bilo boljše, a nam je navdušeno telefoniral, da ni več nočnih mor. Vztrajal je in po treh mesecih uživanja se je tudi spanje izboljšalo. V letih, ki so sledila, je melatonin jemal redno. Ob tem ni zaznal nobenih negativnih stranskih učinkov. Ker si melatonina v nekem obdobju ni mogel priskrbiti, ga tri mesece ni jemal. Ob tem ni čutil nobene abstinence krize. Še več, tudi brez dodatnega melatonina je bilo spanje dobro, nočne more pa se niso povrnila. Domnevamo, da je prehransko dopolnilo usposobilo češariko, da je spet začela proizvajati več melatonina.

Po besedilu dr. Iztoka Ostana za objavo pripravil Institut. O.

Pisarna – drugi dom, druga telovadnica

Pomanjkanje časa je slab izgovor

Ljudje imamo različen tempo življenja, urniki nekaterih so bolj utečeni, drugih bolj razgibani. A vsi se vsakodnevno znajdemo v situacijah, ko bi lahko nekaj dobrega naredili za svoje zdravje in

telo, le da se tega (še) ne zavedamo.

Tokrat predstavljamo, kako lahko v vsakdanjik vnesemo nekaj preprostih vaj, ki ob doslednem izvajanju ključno vplivajo na naše telo. Preproste, a pomemb-

ne vaje, ki jih vsakodnevno lahko izvajamo kar v pisarni, na spodnjih fotografijah predstavlja **Lucijan Cigale**, profesor športne vzgoje, osebni in kondicijski trener ter zagovornik zdravega načina življenja.

EP

Foto: arhiv NT/SHERPA

Lucijan Cigale

Michael Jordan, košarkarska legenda: »V svoji karieri sem zgrešil več kot devet tisoč košev. Izgubil sem več kot tristo tekem. Petindvajsetkrat so mi zaupali met, odločilen za zmago, in sem zgrešil. Znova in znova sem doživljal neuspehe v življenju. Ravno zato mi je uspelo. Lahko sprejemem neuspeh. Vsakemu lahko spodleti. Ne morem pa sprejeti, da kdo ne poskusi.«

TOP FIT

Top fit praznuje 32 let

Ekipa strokovnjakov že 32 let skrbi za zdravje in dobro počutje Celjanov!

Vsak, ki svoje delo opravlja v pisarni, ve, da osem ali več ur sedenja telesu ne ugaja. Čeprav sedimo, smo utrujeni, telo je večkrat »zaspano« in utrujeno. V nadaljevanju predstavljamo nekaj hitrih vaj, ki jih lahko izvajamo v pisarni. Takšne vsakodnevne vaje prebudijo naše zaspano telo, pospešijo srčni utrip, okrepijo mišice in nam pomagajo, da lažje prestanemo vsakodnevne napore.

Počep in potisk

Z vajo okrepimo stegenske mišice, mišice zadnjice, ramenskega obroča in mišice zadnje strani nadlahti.

Začetni položaj: Noge razkoračimo vsaj v širino bokov ali največ do širine ramen. Stopala obrnemo rahlo navzven, kolena usmerimo v isto smer kot stopala, pri čemer morajo biti kolena ves čas nad stopali. Trup vzravnamo, gledamo naprej, pomagamo si s torbico, z nahrbtnikom ali aktovko, ki jo držimo s pokrčenima rokama pred seboj v višini prsi.

Gibanje: Počep oziroma spuščanje telesa začnemo v kolčnem sklepu, boke in zadnjico potiskamo nazaj. Težišče telesa naj bo ves čas nad srednjim in zadnjim delom stopala, peti naj bosta ves čas v stiku s podlago. Med spuščanjem vdihnemo, trup ohranimo primerno napet, hrbet imamo ves čas vzravnano oziroma rahlo vbočen in prsni koš rahlo izbočen.

Kolena imamo ves čas usmerjena v isto smer kot stopala. Med dvigovanjem izdihnemo, ko se vrnemo v začetni položaj, začnemo potiskati nahrbtnik nad glavo.

Sklece v opori zadaj

Z vajo okrepimo mišice zadnje strani nadlahti, mišice sprednjega dela ramen in prsne mišice.

Začetni položaj

Z rokami se opremo na mizo za seboj, ohranimo vzravnani trup, glava naj bo v podaljšku trupa. Gledamo naprej, noge pomaknemo nekoliko predse. Če je vaja za začetek pretežka, jo opravimo s pokrčenimi nogami.

Gibanje

Počasi se spuščamo, pri čemer ohranjamo trup vzravnano, gledamo naprej, komolci morajo biti ves čas v širini ramen in obrnjeni nazaj. Spuščamo se vsaj tako dolgo, dokler naše nadlahti niso vzporedno s tlemi. Med spuščanjem vdihnemo, z izdihom in iztegnitvijo v komolčnem sklepu se vrnemo v začetni položaj;

Enoročno veslanje v predklonu z oporo

Z vajo okrepimo mišice srednjega in zgornjega dela hrbta ter mišice na sprednjem delu nadlahti.

Začetni položaj: Z eno nogo naredimo korak naprej, z roko se opremo na mizo pred seboj. Trup imamo vzravnano, glava naj bo v podaljšku trupa, v drugi roki, ki prosto visi, držimo nahrbtnik oziroma dodatno breme.

Gibanje: Začnemo potegovati lopatice nazaj, sledi iztegnitev v ramenskem sklepu, hkrati začnemo roko upogibati v komolčnem sklepu, nahrbtnik dvignemo, dokler naše zapestje ni v višini reber oziroma dokler ni naša nadlaket nad vodoravno linijo. Med tem delom giba izdihnemo, nato z vdihom nahrbtnik spustimo nazaj v začetni položaj. Med izvajanjem giba se izogibamo premikanju trupa.

Dušan Hus, mr.ph. koncesionar

Lekarna Apoteka pri teatru
Dušan Hus, mag. farm.
Zasebna lekarna od leta 1993.

Odpiralni čas:

Pon. – pet.: 7.30 do 19.00

Sob.: 7.30 do 12.00

Tel: 03 42 876 00

E-mail: apoteka-teater.hus@siol.net

Specialist dr. Roman Burdeniuk iz Celja

Ključ do uspešnega zdravljenja je prava diagnoza

Manualna medicina sodi na področje uradnega zdravstva in je osredotočena na zdravljenje gibalnega sistema: hrbtenice, sklepov, mišic, vezivnega in drugih mehkih tkiv. Obsega diagnostično in terapevtsko zdravljenje, kar pomeni, da preglede in terapije izvajajo zdravniki specialisti, ki so v osnovi nevrologi in ortopedi. Poznavanje strukture in delovanja človeškega telesa omogoča, da je zdravljenje z manualnimi tehnikami, za razliko od drugih vrst, bistveno bolj učinkovito in ponuja hitre rešitve.

Prvi in edini center za manualno medicino Mogy je znan po mreži sedmih ordinacij: v Celju, Trzinu, Novi Gorici, Kopru, Mariboru, Novem mestu in na Tišini. Ekipo sestavlja osem vrhunskih zdravnikov specialistov in številno strokovno osebje, ki opravlja pregled in terapije manualne medicine.

»Naši bolniki imajo večinoma težave s hrbtenico, z išijasom, bolečinami v sklepih, glavoboli in s težavami po poškodbah. Ob prvem pregledu je jasno, ali lahko pomagamo in kako uspešne bi lahko bile terapije. V večini primerov je treba opraviti od štiri do šest terapij, da odpravimo glavne simptome,« pojasni zdravnik Roman Burdeniuk iz ordinacije Mogy v Celju.

Prvi pregled obsega pogovor, klinični pregled in analizo medicinske dokumentacije, če jo bolnik prinese s seboj. Pravilna postavitev diagnoze je ključ do uspešnega zdravljenja. Ljudje z različnimi težavami že triintri-deset let obiskujejo Ordinacije Mogy, veliko jih prihaja zato, ker še niso našli ustreznega zdravljenja. Poglobljeno znanje in strokovnost ter predvsem terapije, ki jih izvajajo zdravniki specialisti, ponujajo hitre rezultate in v

večini primerov lahko težave, ki človeka pestijo dlje časa, odpravijo za vedno.

Najpogostejše težave, ki jih specialiti manualne medicine uspešno zdravijo:

- bolečine v hrbtenici (predvsem v vratnem in ledvenem delu),
- bolečine v sklepih (koleno, rama, kolk),
- bolečine v rokah ali nogah (tudi občutki otopelosti, nemoči in mravljinčenja),
- glavoboli, vrtoglavice in nespečnost,
- težave s hrbtenico (izravnana lordoza, kifoza, skolioza),
- spremembe medvretenčnih ploščic (protruzija, hernija diska),
- draženje vegetativnih ganglijev avtonomnega živčnega sistema,

- epikodilitis (teniški komolec),
- sindrom karpalnega kanala,
- tinitus (šumenje v ušesih),
- neprijetni občutki po obrazu, motnje vida,
- otroška skolioza I. in II. stopnje,
- obrabne spremembe na hrbtenici (hondroza, spondiloza, spondilartroza ...),
- posledica draženja živčnih ple- težev (lumbalgija, radikulopatija, išialgija, cervikalgija, cervikobra- hialgija ...).

V ordinacijah Mogy se zdravi ljudi vseh starosti. Največ tistih v srednjih letih, s težavami zaradi obrabnih sprememb, preobremenjenosti, prisilne drže in stresa, otroci in mladostniki s težavami zaradi neenakomerne rasti in poškodb ter starostniki z najrazličnejšimi težavami zaradi degeneracije ter s stanji po operativnih posegih.

»Bolnike poslušamo in tudi slišimo. Če gre za težave s področja gi-

balnega sistema, je manualna medicina zagotovo najbolj učinkovita konzervativna tehnika zdravljenja. Če težave segajo izven našega področja, bolnika ustrezno napotimo naprej. Tu smo, da pomagamo, in ljudje so nam iskreno hvaležni za to,« zaključuje dr. Burdeniuk.

V medicinskem centru Mogy so v več kot tridesetih letih uspešno obravnavali več kot deset tisoč ljudi.

Brezplačna številka

080 12 03

Naročila in informacije:

ordinacija Mogy Celje, Mariborska cesta 76 (Ludvig dental), T: 040 866 456

Roman Burdeniuk, dr. med., spec. ortoped, spec. manualne medicine

ordinacija Mogy Trzin, T: 01 561 25 21

Andrej Kotov, dr. med., spec. nevrolog, spec. manualne medicine

ordinacija Mogy Maribor in Tišina, T: 02 470 24 13

Sergej Fedorov, dr. med., spec. nevrolog, spec. manualne medicine

Vladimir Fedorov, dr. med., spec. nevrolog, spec. manualne medicine

ordinacija Mogy Nova Gorica in Koper, T: 05 300 23 77

Arkadij Januškevič, dr. med., spec. nevrolog, spec. manualne medicine

Genadij Filipov, dr. med., spec. nevrolog, spec. ortoped, spec. manualne medicine

Dimitrij Gaidukevich, dr. med., spec. ortoped, spec. manualne medicine

ordinacija Mogy Novo mesto, T: 040 56 56 65

Vasilij Banin, dr. med., spec. nevrolog, spec. manualne medicine

POSEBNA UGODNOST ZA BRALCE NOVEGA TEDNIKA

Brezplačna terapija ob prvem pregledu

Ugodnost velja za naročila do 30. 10. 2023.

Redna cena pregleda oziroma posamezne terapije je 45 evrov. Brezplačno terapijo izvedemo po presoji zdravnika v primeru indikacij za zdravljenje. Pregled je plačljiv.

Jesen v Domu ob Savinji Celje

Sprehod za spomin ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni, 21. september. Udeleženci uporabniki Dnevnega centra, stanovalci Doma, prostovoljci in zaposleni.

Narava barva jesensko listje in sprehod ob Savinji je v tem času res nekaj posebnega. Pogled mimoidočih seže proti domskemu parku in pogosto posameznik začne razmišljati o starosti. Življenje v skupnosti pride še posebej do izraza, ko se v Sončnem parku Doma ob Savinji Celje dogajajo družabni dogodki ali popoldanski klepeti med stanovalci na klopcih.

Naše poslanstvo oziroma odgovornost družbe je, da zagotovimo priložnost, da vsakega posameznika razumemo kot človeka, ki si v starosti zasluži biti slišan, upoštevan in cenjen.

Prepletenost storitev, ki jih v domu, dnevnem centru in zunaj njega s storitvijo pomoči na domu centra za pomoč na

domu, s povezanostjo z oskrbovanimi stanovanji in s centrom za krepitev spomina nudimo starejšim, nam omogoča, da se lahko širše povezujemo in prepoznavamo potrebe lokalne skupnosti ter načrtujemo nove projekte.

Nova storitev **začasnih namestitev**, ki jo v Domu ob Savinji Celje nudimo od decembra 2022, je dopolnitev in ena od oblik celostne podpore tako starostniku kot svojem in se dopolnjuje z našo storitvijo pomoč družini na domu centra za pomoč na domu in dnevne- ga centra.

Z nadzidavo 6. nadstropja v drugem delu doma, ki je potekala v letih 2021 in 2022, smo s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj pridobili 16 kapacitet, ki so namenjene

namestitvam za obdobje od najmanj 10 dni do 3 mesecev. Storitve začasnih namestitev uporabnikom in njihovim svojem predstavlja kratkotrajno pomoč in razbremenitev. S časovno določenim dogovorom in načrtovanjem vrnitve v domače okolje starejši in tudi svojci lažje sprejemajo tujo oskrbo. Svojem začasnemu namestitvi predstavlja razbremenitev in jim daje občutek varnosti, da bo za starejšega dobro poskrbljeno v obdobju, ko so na dopustu ali zaradi drugih razlogov začasno odsotni. Namen začasnih namestitev je čim več uporabnikom v domačem okolju zagotoviti tovrstno namestitev in lažji prehod oz. sprejemanje kasnejše stalne namestitve v institucionalno varstvo.

Trenutno dom zagotavlja stalno namestitev 249 stanovalcem stalnih sprejemov in 16 namestitev na začasnih sprejemih. Skušamo omogočiti kakovostno življenje ljudi v starosti z različnimi oviranostmi, kar pomeni nudenje socialne oskrbe, zdravstvene nege in rehabilitacije stanovalcem.

Dnevni center je namenjen vsem starejšim, ki želijo živeti doma, vendar potrebujejo občasno pomoč, pozornost in družbeno. Odprt je od ponedeljka do petka od 7. do 17. ure. Dnevno oskrbo lahko zagotavljamo do 30 uporabnikom, trenutno dnevni center obiskuje od 18 do 24 uporabnikov dnevno.

Ko gre za življenje starejšega človeka v domačem okolju, je celostna podpora tako staro-

stniku kot svojem ključnega pomena. Velika in dragocena je podpora storitve pomoči na domu v okviru **Centra za pomoč na domu** Doma ob Savinji Celje. Pomoči družini na domu ne razumemo le kot sklop opravil, gre za soustvarjanje skupnih zgodb, ki pripovedujejo o odnosu, skupnih doživetjih, sodelovanju, izzivih, vzajemnosti, naklonjenosti, človečnosti. Z vstopom v družine postavljamo na svojstven način del njih. Spoštljiv vzajemen odnos lahko prispeva k dobremu sodelovanju in skupnemu zadovoljstvu. Trenutno pomoč na domu zagotavljamo 408 uporabnikom, v Mestni občini Celje 343 uporabnikom, na Dobrni 8 uporabnikom, v Vojniku 42 uporabnikom in v Što-

rah 15 uporabnikom. Iz doma dnevno povprečno dostavimo 160 kosil.

Dom ob Savinji Celje je bil ustanovljen leta 1973 in se je skozi leta širil tako prostorsko s širjenjem kapacitet kot tudi razvijal v smislu novih storitev in kulture usklajenih odnosov, ki temeljijo na pozornosti, naklonjenosti in dosega pozitivne učinke pri stanovalcih in zaposlenih.

Na prelomu prvega stoletja delovanja s ponosom zremo nazaj in smo razvojno naravnani tudi v prihodnje. Zastavljene imamo že nove cilje.

Bojana Mazil Šolinc,
direktorica Doma ob Savinji Celje

www.domobsavinji.si

Lahko preprečimo demenco?

Razgibajte
svoje
možgane

September je svetovni mesec alzheimerjeve bolezni. Podaljševanje življenjske dobe pomeni tudi večjo pojavnost alzheimerjeve demence, ki je kronična napredujoča bolezen možganov in predstavlja dve tretjini vseh demenc ter močno prizadene posameznika, njegove svojce in širšo družbo. Glavni dejavnik tveganja za nastanek je starost. Med glavnimi preventivnimi dejavniki, ki preprečujejo pojav demence ali jo lahko ublažijo, sta psihofizična in telesna dejavnost.

SIMONA ŠOLINIČ

»Bodimo telesno dejavni, skrbimo za zdravo prehranjevanje, zadosten in kakovosten spanec, zdravje srca in ožilja, negujmo socialne stike, trenirajmo tudi z možgani, izogibajmo se onesnaženemu zraku in strupom,« pravi prim. doc. dr. **Mercedes Lovrečič**, dr. med., spec. psih., svetnica z Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Ob tem dodaja, da med preventivne dejavnike spada tudi preprečevanje povišane telesne teže, sladkorne bolezni in povišanega krvnega tlaka. Na to, da se demenca ne pojavi, vpliva tudi dobro psihično zdravje. »Kajenje, tvegana raba alkohola in

zloraba drugih psihoaktivnih snovi so prav tako pomembni dejavniki tveganja za demenco,« dodaja Lovrečičeva. »Dlje kot se izobražujemo, bolj smo zaščiteni pred demenco. Strokovnjaki poročajo, da dlje trajajoče izobraževanje pripomore h gradnji kognitivne rezerve ali k sposobnosti naših možganov, da nam omogočijo opravljanje kognitivnih nalog, čeprav prihaja do sprememb v možganih. Pomembno je, da smo aktivni v dejavnostih, ki so dejavne za naše možgane, družabnost, socialni stiki in umska dejavnost nas lahko ščitijo,« še pojasnjuje sogovornica.

Pozabljivost

Z leti vsi postajamo bolj pozabljivi, kar še ne pomeni, da imajo vse starejše osebe demenco. Slednja ni del normalnega staranja, vendar možnost, da zbolimo, s starostjo narašča. »Pri starosti več kot 65 let ima demenco že vsak peti človek, pri starosti več kot 80 let vsak tretji. V Sloveniji je obolelih verjetno že več kot 43 tisoč ljudi, v Evropi 10 milijonov, na svetu že več kot 49 milijonov. Število obolelih iz leta v leto narašča, do leta 2040 naj bi se v Evropi in ZDA celo podvojilo. Po podatkih svetovne organizacije za alzheimerjevo bolezen za osebe z demenco skrbi še trikrat toliko ljudi, pravijo v Spominčici, slovenskem združenju za pomoč pri demenci.

IMATE TEŽAVE S HOJO?

Fizioterapija, ki pomaga

THERAPIA
d.o.o., FIZIOTERAPIJA NA DOMU

Težko hodite? Imate slabo ravnotežje in se zato oprijemate sten ali pripomočkov? Hodite s kratkimi koraki? Hodite vedno slabše in manj stabilno ali celo sploh ne morete več hoditi?

Pri naštetih težavah vam lahko pomagajo fizioterapevti podjetja Therapia, ki pridejo na vaš dom. Svoje delo opravljajo v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Kranju, Radovljici in tudi v **Celju, Žalcu, Velenju, Šoštanju, Vojniku, Šentjurju, Petrovčah, Štorah in Laškem.**

97 odstotkov uspešnih rehabilitacij

Z leti so v podjetju Therapia ugotovili, da z že uveljavljenimi fizioterapevtskimi metodami in tehnikami ne morejo dosegati zadovoljivih rezultatov pri ljudeh, ki imajo težave s hojo. Zato so

diplomirani fizioterapevti tega podjetja pravzaprav razvili svojo tehniko fizioterapije, s katero dosegajo neverjetno dobre rezultate.

Kar 97 odstotkov bolnikov, ki jih prevzamejo, postavijo nazaj na noge, da hodijo vsaj tako dobro, kot so hodili, preden so opesali.

Večino pa rehabilitirajo v še boljšo formo.

Komu pomagajo?

Podjetje Therapia, d. o. o., se je kot prvo fizioterapevtsko podjetje v Sloveniji specializiralo za fizioterapijo na domu. Zato je danes

najstarejše takšno fizioterapevtsko podjetje z največ izkušnjami

s področja fizioterapije na domu. Pomaga ljudem **s slabim ravnotežjem, tistim, ki ne morejo več hoditi, nevrološkim bolnikom, kot so bolniki po možganski kapi, bolnikom s parkinsonovo boleznijo, z multiplo sklerozo, z manj znano amiotrofično lateralno sklerozo** in drugim. Prav

tako pomagajo **ljudem, ki opešajo zaradi starosti, vrtoglavice, poškodbe, degenerativnih sprememb, tumorjev in operacije.** Z večletnim delom so si nabrali veliko izkušenj, da lahko dvignejo kakovost življenja in samostojnost svojih strank, čeprav je njihova **povprečna starost od 70 do 100 let.** Hkrati preprečijo najhujše, kar bi sledilo, če bi bolnik še nazadoval in obležal – preležanine, pljučnice, depresijo, odvisnost od drugih ali celo smrt.

Primer bolnika

»Oče Lojze je preživel operacijo kolka in zatem močno bolnišnično infekcijo. Po nekaj mesecih se je stanje izboljšalo, zato so ga odpustili v domačo oskrbo. Priporočili so nam dom za ostarele, a smo se odločili, da bomo sami skrbeli zanj. Toda oče po prihodu iz bolnišnice ni mogel več hoditi niti sedeti. Sloves podjetja Therapia se hitro širi in tako je dobra beseda prišla tudi do mene, zato sem jih

poklical, ker imajo izjemne rezultate z bolniki, kot je moj oče. Na brezplačnem pregledu so ugotovili, da mu bodo lahko pomagali, in povedali, kako bo potekala rehabilitacija. Zato sem se tudi odločil za fizioterapijo. Najprej so bile terapije dvakrat na teden, sčasoma, ko je bil napredek vedno bolj viden, so jih skrčili na enkrat na teden, nato na enkrat na mesec. Delali smo takšne vaje kot nikjer drugje. Po pol leta, ko so končali s terapijami, je lahko moj oče živel celo bolje kot pred operacijo, kar se je kazalo z bolj stabilno hojo in daljšimi koraki ter z večjo samostojnostjo. Z očetom sva presrečna in navdušena nad fizioterapijo, ki so jo izvajali fizioterapevti podjetja Therapia. Bili so strokovni in človeški. Še posebej sva vesela, ker se je oče pred tem že skoraj vdal, da bo moral v dom za ostarele, od koder se verjetno ne bi več vrnil domov. Pomembno je, da s fizioterapijo začnete, dokler je še čas, kot smo to storili mi po nasvetu zdravnika.« (Boris Novak)

Tudi vas ali vaše najbližje lahko izkušeni diplomirani fizioterapevti **brezplačno neobvezujoče pregledajo** in brez nadaljnjih obveznosti strokovno svetujejo, kakšne so možnosti za izboljšanje hoje, stabilnosti, ravnotežja, bolečin, gibljivosti in podobno. Povedali bodo, kakšne izkušnje imajo z vam podobnimi in kako bi terapija potekala pri vas.

Na brezplačen pregled se lahko naročite na telefonski številki 080 44 66 ali na elektronskem naslovu info@therapia-dom.si. Več si lahko preberete na spletni strani www.therapia-dom.si.

DARILNI BON

(50% POPUSTA PRI PRVI FIZIOTERAPIJI + BREZPLAČEN PREGLED).

Bon je unovčljiv do vključno 12. oktobra 2023.

Ugodnost za bralce

V sodelovanju s podjetjem smo se dogovorili, da kljub velikemu povpraševanju in delu tudi vam, dragi bralci priloge Vedno aktivni, poleg brezplačnega pregleda ponudijo še **50-odstotni popust pri prvi fizioterapiji.** Pogoj je, da imate težavo, ki jo odpravljajo, ter da živite na njihovem območju dela. Kandidati se čim prej prijavite, ker boste le tako lahko unovčili bon. Če niste prepričani, ali ste primerni za obravnavo, jih pokličite in vprašajte. Pogoj je, da izrezan kupon, ki je priložen, unovčite do vključno 12. oktobra 2023.

Dobro je, da svojci vedo

Tako kot vsi ljudje tudi osebe z demenco potrebujejo socialno in dejavno življenje. Ko oseba z demenco postopoma izgublja sposobnost, da lahko poskrbi za svoje vsakodnevne potrebe, se ne zna več sama zaposliti in ne ve več, kako bi se lotila smiselnih nalog in dejavnosti.

Lahko se dolgočasi, cele ure sedi in gleda predse ali nenehno sprašuje, kaj naj počne in kako naj pomaga. Morda se česa loti in se ne spomni, kako naj to naredi, kar jo spravlja v stisko. »Zato potrebuje nekoga, ki načrtuje in vodi njen vsakdan. Ne osredotočajte se na to, česa oseba ne zmore, ampak na tisto, kar še zmore in razume,« pravijo pri Spominčici.

Osebi z demenco pomagamo, da se loti različnih vsakodnevni opravil in pri njih sodeluje. Skupaj načrtujemo dejavnosti, ki pomagajo zapolniti in pravilno organizirati dan.

Oseba z demenco lahko še dolgo sodeluje in pomaga pri različnih dejavnostih, čeprav je v poznejšem obdobju bolezni zelo težko poiskati takšne, ki jih še zmore. Čim dlje naj ostane dejavna na področjih, ki jih še obvlada in jo veseli.

Osebo z demenco vključujemo v vsakodnevna op

vila, kot so pospravljanje, kuhanje in skrb za osebno higieno. Potekajo naj v ustaljenem vrstnem redu in v okolju, ki ga poznajo, prilagojena naj bodo posameznikovim kognitivnim in fizičnim sposobnostim.

Na neki stopnji bolezni osebe z demenco vsakodnevnih opravil ne zmorejo več in takrat jih mora namesto njih prevzeti nekdo drug.

Če kljub temu vztrajamo, da oseba neko dejavnost opravlja sama, ji lahko vzbudimo občutek nesposobnosti in vznemirjenosti.

Za osebo z demenco je vse, kar počne, dejavnost: oblačenje, prehranjevanje, kopanje, brisanje prahu, sesanje, poslušanje glasbe, gledanje filma, igranje iger, igranje na glasbilo, ročna dela, sprehod in podobno. Nekomu so nekatere stvari bolj všeč kot druge, treba je upoštevati tudi stopnjo demence in to, da so za različne posameznike primerne različne dejavnosti.

Da jih lahko ustrezno načrtujemo, moramo dobro poznati zanimanja, veščine in vrednote osebe ter njene sposobnosti.

Osebe z demenco počnejo različne stvari in lahko uživajo v stvareh, ki niso dejavnosti v običajnem pomenu besede. Pogosto se lotevajo

tudi reči, ki jih prej niso nikoli počele.

Te dejavnosti sprejmemo in jim pustimo, da se z njimi ukvarjajo.

Izbira dejavnosti je uspešna, če oseba z demenco v njej uživa in se ji posveča dlje časa, če je ne spravlja v stisko in če je ob tem vsaj za kratek čas srečna in zadovoljna. Predvsem je pomembno, da se oseba z nečim zamoti in ostane čim dlje dejavna. Končni izdelek ni pomemben, pomembna sta predvsem sodelovanje in zadovoljstvo.

Za osebo z demenco je enako kot dejavnost pomemben tudi počitek. Če je oseba utrujena, lahko postane nemirna in celo agresivna.

Bolezen traja v povprečju od 10 do 15 let. Zaradi njenega napredovanja postajajo osebe z demenco vedno bolj odvisne od drugih in potrebujejo 24-urno pomoč, saj same zase ne morejo več skrbeti. Ob tem lahko postanejo svojci izpostavljeni hudi obremenitvam ter s tem izgorevan

Vzrok za nastanek demence še ni odkrit. Med pomembnejšimi dejavniki tveganja za demenco so še manjša miselna dejavnost, socialna izključenost in osamljenost. Tudi ljudje s ponavljajočimi se epizodami depresije naj bi imeli večjo možnost za razvoj demence, hkrati je depresija v poznih letih lahko eden od zgodnjih simptomov demence.

Oseba z demenco se bo neke dejavnosti lotila, če bo deležna začetne spodbude. Zato pred začetkom dejavnosti:

- podajte navodila oziroma razložite, kaj se bo dogajalo,
- pokažite, kako se naloge lotiti,
- pokažite končni izdelek,
- razložite namen,
- osebi pomagajte začeti,
- spodbujajte jo in vodite,
- pomagajte ji pri izvedbi.

Miti o demenci

Mit številka 1: »Pri demenci ne moremo ničesar storiti.« Ne drži.

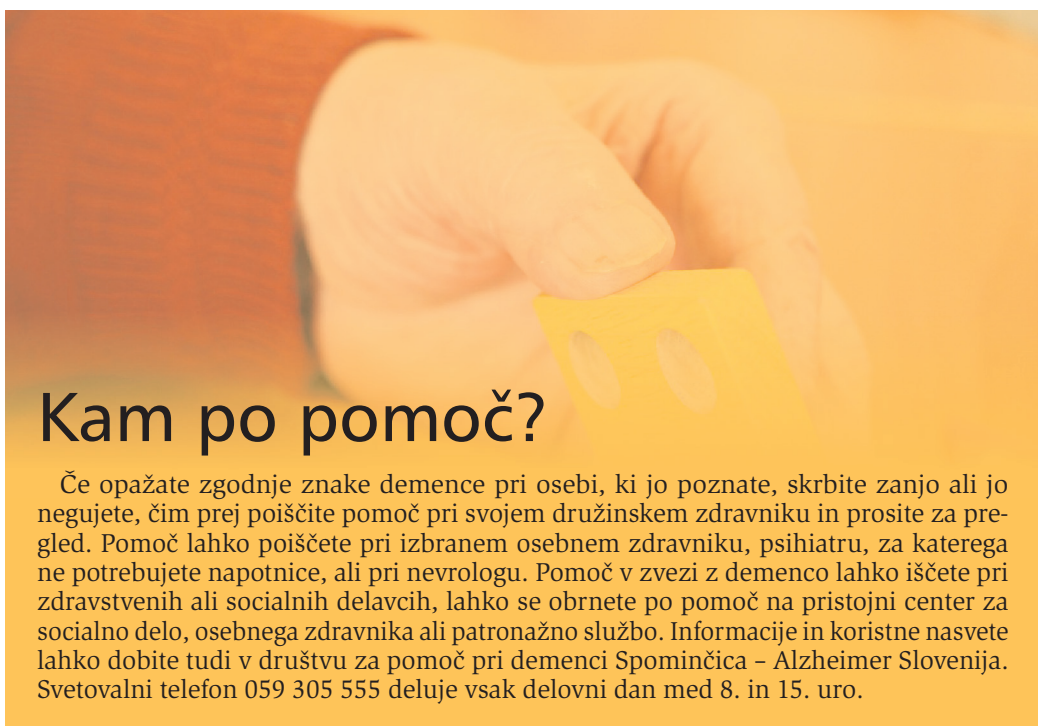
1 od 4 oseb v svetu je zmotno prepričana, da na demenco ne moremo vlivati in da ne moremo ničesar storiti. Teoretično kar 40 odstotkov vzrokov lahko zmanjšamo ali nanje vplivamo tako, da zamaknemo pojav demence. Danes je zelo pomembno spoznanje, da je zelo učinkovito in ključnega pomena za izboljšanje zdravja ljudi prav preprečevanje dejavnikov tveganja, predvsem vedenjskih in okoljskih dejavnikov.

Mit številka 2: »Demenca je normalen pojav pri staranju.« Ne drži.

Večina oseb je zmotno prepričanih, da je demenca normalen pojav staranja, kar ne drži. Demenca je bolezen možganov. Res pa je, da je starost največji dejavnik tveganja za demenco in da se vzporedno z daljšanjem življenjske dobe povečuje verjetnost zanj. Demenca prizadene približno dva odstotka prebivalcev, starih od 65 do 69 let, in kar 42 odstotkov prebivalcev, starih 90 let in več.

Mit številka 3: »Kako živim, ne vpliva na to, ali bom imel demenco.« Ne drži.

Številni dejavniki, ki povečujejo tveganje za bolezni srca in ožilja, so povezani tudi z večjim tveganjem za demenco. To sta npr. visok krvni tlak in sladkorna bolezen. Na zdravje naših možganov namreč vpliva tudi zdravje srca in krvnih žil. Naši možgani predstavljajo le dva odstotka telesne teže, a hkrati porabijo kar petino telesnih zalog kisika in energije. Zdravo srce zagotavlja, da se v možgane prečrpa dovolj krvi, medtem ko zdrave krvne žile omogočajo, da kri, bogata s kisikom in hranili, doseže možgane, da lahko delujejo normalno.

Kam po pomoč?

Če opazate zgodnje znake demence pri osebi, ki jo poznate, skrbite zanjo ali jo negujete, čim prej poiščite pomoč pri svojem družinskem zdravniku in prosite za pregled. Pomoč lahko poiščete pri izbranem osebnem zdravniku, psihiatru, za katerega ne potrebujete napotnice, ali pri nevrologu. Pomoč v zvezi z demenco lahko iščete pri zdravstvenih ali socialnih delavcih, lahko se obrnete po pomoč na pristojni center za socialno delo, osebnega zdravnika ali patronažno službo. Informacije in koristne nasvete lahko dobite tudi v društvu za pomoč pri demenci Spominčica – Alzheimer Slovenija. Svetovalni telefon 059 305 555 deluje vsak delovni dan med 8. in 15. uro.

Dom starejših Laško

Dom dobrega počutja

V Domu starejših Laško smo znani po kakovostnih storitvah, individualnem pristopu k stanovalcem in prijaznih zaposlenih.

Pri izvajanju storitev se skušamo v največji možni meri približati željam in potrebam posameznega stanovalca. V svoje delo uvajamo sodobne koncepte dela. Za stanovalce skrbijo pretežno enotne kadrovske ekipe, ki lažje prepoznavajo njihove individualne potrebe ter želje.

Storitve zagotavljamo **165 stanovalcem doma in 12 najemnikom oskrbovanih stanovanj**. Pridobili smo koncesijo za opravljanje osnovne zdravstvene dejavnosti, kar nam omogoča, da imamo **zaposleno zdravnico splošne medicine**, ki je prisotna vse delovne dni v tednu, kar je za stanovalce pomembna prednost.

V domu se zavzemamo, da se stanovalci vključujejo v **različne dejavnosti po svojih sposobnostih in željah**. Pridružijo se lahko skupinski telovadbi, vodenim sprehodom, kreativnim delavnicam, pogovornim skupinam, pevskeму zboru, molitveni skupini in drugim dejavnostim. Priključijo se lahko skrbi za zeliščni vrt, obdelujejo visoke gredice ter sodelujejo pri skrbi za

urejeno okolico. Dom ima izjemno lepo lokacijo, **obdaja ga velik park s sprehajalnimi potmi**, v atriju doma je tudi vadbeni park za seniorje.

Obolelim z demenco storitve s pomočjo usmerjanja, vodenja in osebnega spremljanja zagotavljamo v gospodinski skupini, imenovani Spominčica. Stanovalcem z močno napredovalo demenco lahko ponudimo **bivanje v negovalni oazi**. Slednja predstavlja prijazno in umirjeno okolje, kjer se storitve izvajajo skladno s sodobnimi koncepti dela. Pozitivni učinki tovrstne obravnave se kažejo v zmanjšanju nemira, boljšem zavedanju lastnega telesa in okolice ter splošnem zmanjšanju obolenj.

Ponosni smo, da kot eden redkih izvajalcev institucionalnega varstva starejših stanovalcem lahko ponudimo tovrstno storitev.

Cena osnovne oskrbe v Domu starejših Laško se začne že pri 716 evrih.

Več informacij: **03 73 45 246**,
e-pošta: dom.starejsih@thermana.si,
spletna stran: www.thermana.si.

Družabno-etnološka zabava letošnje jeseni

Žalec utripal v ritmu Oktoberfesta

Savinjski Oktoberfest nastaja v organizaciji istoimenskega društva in ob podpori Občine Žalec, tamkajšnjega zavoda za kulturo, šport in turizem ter Združenja hmeljarjev Slovenije.

Osrednja glashena gostja večera je bila Tanja Žagar.

Žalec je v soboto potrdil sloves hmeljarskega in pivovarskega središča Slovenije. Pivo, klobase in preste so na prizorišče ob fontani piva privabili številne ljubitelje tovrstne dediščine. Savinjski Oktoberfest, ki nastaja pod okriljem istoimenskega kulturnega društva, je poskrbel za zabavo letošnje jeseni. Uvod v družabno prireditev je bil sicer popoldanski Hmeljarski likof, dolgoletna etnološka prireditev Združenja hmeljarjev Slovenije, s katero potegnejo črto pod hmeljarsko sezono.

ŠPELA OŽIR

»Tri, dve, ena,« se je slišalo župan Janko Kos v soboto po odštevanje, preden je žalski bavarski tradiciji zabil pipo v

lesen pivski sod, iz katerega je priteklo pivo. Z njim je seveda kot prva nazdravila pobudnica prireditve, velika ljubiteljica in poznavalska bavarske tradicije Marija Petre, ki je obenem zaslužna, da ta praznik obele-

žujemo tudi v osrčju Spodnje Savinjske doline. »Oktober je tukaj. Hvala, ker prihajate v tako velikem številu. Obdržimo Savinjski Oktoberfest, ker je zagotovo nekaj posebnega. Velika zaslug gre tudi hme-

Mira Petre: »Hvala, ker prihajate v tako velikem številu. Obdržimo Savinjski Oktoberfest, ker je zagotovo nekaj posebnega. Velika zaslug gre tudi hmeljarjem in lokalni skupnosti, s katerimi sodelujemo.«

Z leve hmeljarski starešina Ciril Terglav, pobudnica Savinjskega Oktoberfesta Marija Petre, ambasadorka fontane piva Ani Frece, nemški hmeljarski princezi v družbi slovenske hmeljarske princeze Špela Razboršek, predsednik Združenja hmeljarjev Savinje Janez Oset in župan Janko Kos

Ekipa Novega tednika in Radia Celje v družbi kolegov z Radia tednik Ptuj

Pomočnica direktorice podjetja Petre in koordinatorka prireditve Sabina Palir z izvršno direktorico Ane Mari Petre Aubrecht

Hmeljarski likof je bil dolga leta za zaprtimi vrati hmeljarskega doma v Petrovčah. Sočasno s Savinjskim Oktoberfestom so ga približali širši javnosti.

ne bi takšne kulturne, družabne in etnološke prireditve naredili tudi v Žalcu. In smo jo. Zakaj zdaj ne bi šli po poti Münchenskega Oktoberfesta, ki letos praznuje že 188 let. Treba je imeti samo voljo.«

Organizacija v mlajših rokah

Zadnja leta je glavnino organizacije prevzela Marijina hči Ane Mari Petre Aubreht z ekipo, ki poskrbi, da je vse točno tako, a seveda v bistveno manjši različici kot na pravem Oktoberfestu v Münchnu. Organizacija seveda ni mačji kašelj. Petretovi imajo še najmanj skrbi s postavitvijo šotora, po čemer je njihovo podjetje v prvi vrsti znano.

Popoldne Hmeljarski likof

Tradicije Savinčanom zagotovo ne manjka. Že 61 let hmeljarji vsako leto razglasijo hmeljarski par. Letošnja hmeljarska princesa Špela in hmeljarski starešina Ciril nista manjkala niti v soboto. Kot se za predsednika združenja spodobi, je zbrano društvo nagovoril tudi Janez Oset, ki je sicer glavno besedo imel že v popoldanskem delu programa, na Hmeljarskem likofu. Ta je bil dolga leta za zaprtimi vrati hmeljarskega doma v Petrovčah. Sočasno s Savinjskim Oktoberfestom so ga približali širši javnosti.

Foto: Andraž Purg

Glavni organizatorki Savinjskega Oktoberfesta Marija in Ane Mari Petre Aubreht ter Kristina Gražl iz Novega tednika in Radia Celje

ljarem in lokalni skupnosti, s katerimi sodelujemo. Se vidimo še naslednjih deset let,« je znana savinjska podjetnica povedala na prireditvi.

Po poti 188-letne tradicije

»Tako kot München potrebuje svoj Oktoberfest, tako Žalec potrebuje svojega, savinjskega. Pivo je najbolj žlahtna in najstarejša alkoholna pijača na svetu. Med alkoholnimi pijačami se ga popije največ. Te statistike zagotovo nismo pokvari-

li niti nocoj,« je izpostavil žalski župan Janko Kos in dodal, da savinjske različice Oktoberfesta zagotovo ne bi bilo, če pred sedmimi leti ne bi prišla do njega Marija Petre. »Predlagala mi je, zakaj

»Tako kot München potrebuje svoj Oktoberfest, tako Žalec potrebuje svojega, savinjskega. Pivo je najbolj žlahtna in najstarejša alkoholna pijača na svetu. Med alkoholnimi pijačami se ga popije največ. Te statistike zagotovo nismo pokvarili niti nocoj,« je izpostavil Janko Kos.

Z naj dirndlom in najštevilnejšo »lederhosen« skupino

Za prijetno popestritev sta z organizacijo izbora za naj dirndl in najštevilnejšo »lederhosen« skupino poskrbela Novi tednik in Radio Celje, osrednja medijska partnerja Savinjskega Oktoberfesta. Nagrade zmagovalcem je podelila naša medijska hiša.

Komisija v družbi zmagovalcev iznosa naj dirndl in najštevilnejše »lederhosen« skupine

www.novitednik.si

novi tednik

Vedno z menoj!

POSTANITE NAROČNIK NOVEGA TEDNIKA IN PRIDOBITE UGODNOSTI:

- vsak teden brezplačno prilogo STOP SPORED
- vse posebne priloge Novega tednika
- 4 brezplačne oglase v Novem tedniku (do 10 besed)
- 2 čestitki s 50-odstotnim popustom na Radiu Celje
- 15-odstotni popust pri objavi osmrtnic in zahval v Novem tedniku
- izbrani izleti po ugodnejših cenah z avtobusom zvestobe
- praktična darila za nove in obstoječe naročnike
- druge ugodnosti

Več informacij: narocnine@nt-rc.si, 03/422-51-71

Ines Murečehajić:
»S tem projektom smo želeli dvigniti raven kulturnega ustvarjanja v šoli in povezati otroke. Res so se neverjetno povezali in spletili prijateljske vezi ter nadgradili svoje sposobnosti.«

V I. OŠ Celje so ustvarili muzikal Popolni načrt

Čarobna ura petja, plesa in igre

Po letu in pol vaj, skrbi in neprespanih noči je na odru Celjskega doma zablestela skupina skoraj tridesetih osnovnošolcev iz I. OŠ Celje. Toliko nadarjenih mladih pevcev, igralcev in plesalcev ne vidimo vsak dan na odru, kot tudi ni čisto samoumevno, da v osnovni šoli ustvarijo tako zahtevno predstavo. A otrokom je uspelo s pomočjo mentoric, zunanjih sodelavcev, tehnične ekipe in ob veliki podpori vodstva šole, da je nastal otroški muzikal Popolni načrt.

TATJANA CVIRN

Premiera je bila v torek zvečer, jutri, v petek, bo ob 18. uri ponovitev predstave, medtem ko so bile štiri dopoldanske uprizoritve namenjene učencem celjskih osnovnih šol. Škoda bi bilo, če predstave ne bi videli še drugje, saj je vredna ogleda in dokaz, kaj vse se da ob zagnanih učiteljih, ki znajo navdušiti otroke.

V prihodnje tudi avtorska izvedba?

Režijo sta imeli v svojih rokah učiteljici Ines Murečehajić in Mojca Kamenšek, obe ljubiteljici muzikala. Po prvi uspešni uprizoritvi se jima je kamen odvalil od srca in ves trud je bil poplačan. »To je zvrst, ki zahteva ogromno

dela, in že izbira učencev je bila precej težka, saj smo bili pozorni tako na njihov smisel za petje kot na smisel za igro in ples. Vaje so nam vzele kar precej časa, trikrat na teden smo se srečevali in tudi kakšna delovna sobota je bila vmes,« je povzela Ines Murečehajić, ki je najprej prevedla besedilo originalnega angleškega muzikala The Grunch. Sodelavka Mojca Kamenšek je nato poskrbela, da je šola dobila dovoljenje, da je lahko priredila izvirni scenarij. »Za začetek se nismo upali lotiti avtorskega muzikala, ampak smo izbrali že znanega, takšnega, ki je otrokom blizu, s pesmimi, ki gredo v uho,« je povedala Kamenškova, ki je z mentorjem

Muzikal Popolni načrt so ustvarili učenci I. OŠ Celje s pomočjo mentorjev

za petje Maticem Doklerjem priredila tudi besedila pesmi. Zgodba govori o šolski gledališki skupini, ki se po počitnicah veseli ponovnega srečanja in ustvarjanja novega muzikala, a jo razočara novica, da je ostala brez učitelja in finančne podpore. Zato se sami lotijo priprave muzikala, v zgodbi pa izhajajo iz okolja, kjer živijo, torej Celja in njegove preteklosti v povezavi s Celjskimi grofi. Kako se vmes vpletejo marsovci in ali se uresniči načrt sošolca Rudija Gruncha, ki bi rad uničil dramsko skupino, boste videli, če si boste ogledali muzikal.

S skupnimi močmi

Vsak ne zmore zapeti pred polno dvorano in ob tem še plesati, a Matic Dokler je kot zunanji sodelavec in poznavalec muzikala otrokom pomagal, da so bili pri izvedbi skladb odlični. »Otroci so se hitro navadili na mikrofone na glavi, čeprav je bilo prvič, da so počeli kaj takega. Res so opravili veliko dela. Čeprav gre za otroški muzikal, smo ga pripravili tako resno, kot bi šlo za uprizoritve na velikih odrih.«

»V muzikalu učenci pojejo in igrajo, zato plesne koreografije ne smejo biti pretežke,« je povedala Alja Pliberšek Kuntarič, ki jih je sestavila. »V šoli poučujem šport in kot interesno dejavnost tudi ples. Že lani smo pri plesnih koreografijah skušali s pomočjo plesa povedati zgodbo. Tokrat smo se mentorice povezale in ustvarile

V predstavi so morali otroci pokazati številne talente, od pevskih, plesnih do igralskih.

skupni projekt. Mislim, da so učenci pokazali izjemno delo.«

Da je scena nastala tudi s pomočjo umetne inteligence, je povedal učitelj Žan Močivnik, ki je z Lenartom Fajfarjem poskrbel za grafično in tehnično podporo predstave. »Najprej smo fotografirali šolo in Celjski dom, nato smo s pomočjo generatorjev umetne inteligence dobili štiri možnosti in fotografije popravili glede na to, s čimer nismo bili zadovoljni. Za sceno z vesoljci smo uporabili program Power point, ozadje je prav tako narejeno s pomočjo umetne inteligence. V šoli podpiramo predvsem njeno pametno uporabo, saj nam lahko pomaga pri projektih in do boljšega izdelka, a še vedno ne more narediti ti-stega, kar znamo mi.«

In mladi znajo res veliko, če z njimi delajo tisti, ki jih podpirajo in navdušujejo. Ravnatelj šole Črt Močivnik je pohvalil

zagnanost mentorjev in otrok, da so v letu in pol ohranili motivacijo, saj so bili vmes tudi trenutki, ko so naleteli na prepreke. »Tudi brez podpore vodstva ne bi šlo, saj je to finančno kar precej velik zalogaj za osnovo

šolo,« se je strinjal ravnatelj, ki je to mesto prevzel pred kratkim. Računa, da bi še lahko izvedli kakšno ponovitev in da tudi gostovanje predstave ne bi smelo biti pretrd oreh.

Foto: Andraž Purg

»Lahko bi nastopala vsak dan!«

Tia Prah, ena od nastopajočih, je bila žalostna, ker predstav ne bo več, saj bi lahko nastopala vsak dan. »Ko sem v šoli videla, da naj bi pripravili muzikal, sem bila res vesela, saj mi je ta zvrst zelo všeč. Na začetku mi je bilo nerodno peti pred drugimi, zdaj pa smo prijatelji. Doma so razumeli, da imam še dodatne obveznosti, in so komaj čakali, da so videli predstavo.«

Angelina Cink je že prej sodelovala v gledališkem krožku in se je za muzikal navdušila tudi zato, ker dobro poje. »Na koncu predstave mi je bilo najtežje, ko sem morala objeti fanta,« je priznala in dodala, da ji je bila zgodba zelo všeč tudi zato, ker jo lahko vsi mladi razumejo.

»Učitelji so nas znali navdušiti in cenijo naše sposobnosti. To, da smo manjkale kdaj pri pouku, je bilo super,« je povedala Ema Sevšek, sicer odličnjakinja, ki nima težav v šoli. »Všeč mi je, ko gre za zgodbo v zgodbi in tudi v tem primeru je podobno, saj gre za muzikal v muzikalu.«

Pokrajinski muzej Celje vabi na predstavitev knjige

Celeia Cilli Celje

Celje. Knežje mesto. Biser na Savinji. Mesto z večtisoletno zgodovino, polno velikih in izjemnih zgodb. Zbrane so na enem mestu in obogatene z množico doslej še neobjavljenega slikovnega gradiva.

Dvanajst let po izidu knjige Celeia Cilli Celje smo v Pokrajinskem muzeju Celje izdali novo in vsebinsko razširjeno knjigo, s katero bomo počastili 700-letnico prve pisne omembe Celja kot trške naselbine.

Knjigo bo predstavil avtor mag. Damir Žerič.

DOGODEK BO POTEKAL
V TOREK, 10. OKTOBRA 2023, OB 17. URI
V DVORANI BARBARE CELJSKE V KNEŽJEM DVORU
(TRG CELJSKIH KNEZOV 8).

Podžupan sprejel mlade iz Singna in z Gimnazije Lava

Sprejem dijakov v Narodnem domu

V Celju se je mudila skupina 23 dijakov tehniške gimnazije Hohentwiel Gewerbeschule iz nemškega mesta Singen. V okviru dijaških izmenjav so se družili z dijaki Gimnazije Lava, sklepali nova prijateljstva, se učili drug od drugega in spoznavali naše lepo knežje mesto. Dopoldne jih je v Narodnem domu sprejel podžupan Uroš Lesjak, ki jim je izrekel iskreno dobrodošlico, popoldne so si ogledali Stari grad Celje.

Izmenjava dijakov je dobra priložnost, da se mladi

poglobijo v raznolikost sveta okoli nas, se učijo tuje jezike, spoznavajo drugačne kulture, tradicije in načine življenja. Izkušnje, ki jih pridobijo, gradijo mostove med mesti in prispevajo k širjenju mednarodnega razumevanja ter strpnosti.

V Celju smo vzpostavili sodelovanje z mnogimi mesti po Evropi in svetu. Sodelovanje oziroma prijateljstvo s Singnom, ki leži ob Bodenskem jezeru, je še posebej trdno in traja že od leta 1989, ko sta mesti prvič podpisali partnersko pogodbo. Singen-

čani in Celjani sodelujejo na različnih področjih, še posebej na področju kulture, šolstva, gasilstva in Rdečega križa.

Dijake iz Singna sta letos spremljala profesorja Stephan Glunk in Karl Laber, ki Celje dobro poznata. Gimnazija Lava in tehniška gimnazija Hohentwiel Gewerbeschule sodelujeta že 29 let. V tem času se je mednarodnih izmenjav udeležilo več kot tisoč mladih.

MOJCA GRUŠOVNIK
ANDRIČ

Na Vranskem tekli nasmejani

Skupina vrtčevskih otrok s starši med tekom

V petek, 22. septembra, so na Nogometnem igrišču Vransko slavnostno obeležili praznik, posvečen slovenskemu športu.

Dan slovenskega športa je namenjen vsem državljanom Slovenije, predvsem pa nas opominja, da šport združuje in povezuje. Na to so jih na začetku prireditve v poz-

dravnem nagovoru opomnili županja Občine Vransko Nataša Juhart, ravnateljica OŠ Vransko-Tabor Majda Pikel in pomočnica ravnateljice Mojca Brglez.

Na povabilo sta se odzvala Matic Ian Guček, aktualni mladinski svetovni podprvak v teku na 400 m z ovirami, in Jolanda Čepelak s svojimi va-

rovankami, ki so vse tekače pred začetkom dobro ogreli.

Več kot 60 vrtčevskih otrok s starši in 16 vzgojiteljic se je podalo na 300 m dolg tek. Za vrtčevskim otroci je sledil tradicionalni tek na 300 m in 600 m, kjer je nastopilo več kot 200 osnovnošolcev. Na 5-kilometrsko razdaljo se je podalo 56 tekačev in na 10-kilometrsko 7. TT

Vgrajene kleti naložba, vredna zlatega sejemskega priznanja

Na Mosu se je predstavilo tudi podjetje LKM & A, strojni in gradbeni inženiring iz Ločice ob Savinji. Vodja projekta Aljaž Košec je predstavil njegovo novo blagovno znamko bazenikleti.si, ki pod eno streho združuje bazene in kleti.

Na sejmu je obiskovalce presenetil z vgradnimi vrtnimi kletmi, ki so glede na odziv zagotovo novost na slovenskem tržišču. Gre za

rešitev, ki rešuje probleme novejših zgradb, ki so praviloma brez kleti za ozimnico oziroma ustreznih prostorov za shranjevanje živil. Izdelek, ki 100-odstotno tesni, ne potrebuje dodatne hidroizolacije, na notranjih stenah se zaradi umetne mase, primerne za stik z živili, ne nabirajo plesni. Zaradi prepričanja v dobro in hkrati inovativno rešitev so se prijaviili na ocenjevanje za sejmska pri-

znanja Celjskega sejma. Med prijavljenimi podjetji oziroma izdelki so osvojili zlato priznanje sejma Mos. Aljaž Košec pravi, da sta udeležba in predstavitev na sejmu zagotovo prava rešitev, saj gre za nov izdelek, ki ga morebitni uporabniki še ne poznajo. Na razstavnem prostoru je najpogostejše slišal: »No, to pa je res nekaj novega in uporabnega.«

TT

Zlato priznanje je Aljažu Košču podelil mag. Robert Otorepec.

Celjski dijakinji uspešni v Bruslju

Na fotografiji so med drugimi Julia Pristovnik in Neža Cvetković (tekmovalki iz Slovenije) ter Tim Prezelj (mentor).

V Bruslju je bilo septembra tekmovanje mladih znanstvenikov EUCYS 2023, ki sta se ga udeležili tudi dijakinji Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije Šolskega centra Celje.

Dijakinji Neža Cvetković in Julia Pristovnik sta tam predstavili raziskovalno nalogo Pomen grafičnih simbolov in pripadnost blagovni znamki, ki je lani prejela zlato priznanje na državnem tekmovanju in jo je Zveza za tehnično kulturo Slovenije spoznala kot zanimivo in vredno predstavitve. Njun mentor v srednji šoli je bil mag. Peter Arlič, na

evropskem tekmovanju pa Tim Prezelj.

Tekmovanje je trajalo šest dni, na njem je sodelovalo 85 nalog in kar 150 mladih znanstvenikov z vsega sveta. Stojnico sta prvi dan opremili s plakati, z ležalniki SMM in drugimi promocijskimi izdelki. Druge dni sta nalogo predstavljali s kratkimi in z dolgimi pripravljenimi govori. Tekmovalce je ocenjevalo pet sodnikov z različnih področij.

»Seveda je bila že sama misel, da je bila najina naloga izbrana za takšno tekmovanje, za naju velika pohvala in dobili sva nov zagon za delo. Na

tekmovanje sva se pripravljali več kot pol leta. Pisali sva kratke in dolge govore, povzetke naloge, pripravili plakate in posneli kratek video o nalogi. Na tekmovanje sva odšli nekoliko nemirni, a v prepričanju, da sva dobro pripravljene na vsa vprašanja,« nam je zaupala Neža Cvetković.

Udeležba na EUCYS je bila za dijakinji zanimiva izkušnja in dobra referenca za nadaljnje delo in življenje. Spoznavali sta prihodnje znanstvenike z zelo zanimivimi in zahtevnimi nalogami ter tkali nova prijateljstva.

TADEJA KOLMAN

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Brezplačno na 12. Smeškov lutkovni maraton

Kulturno društvo Smeško bo v petek, 13. oktobra, v Celjski kulturnici pripravilo že 12. Smeškov lutkovni maraton. Tudi letos bodo predstave namenjene tako otrokom kot odraslim. Petkov program bo razdeljen na dva dela.

V dopoldanskem programu, ki bo namenjen organiziranim vrtčevskim in šolskim skupinam, se bosta predstavili dve lutkovni skupini. Člani Zohn teatra, ki deluje v sklopu Literarnega društva LlvRA Vransko, bodo odigrali predstavo Štrikec v Sloveniji. V njej nastopa čisto navadna vrv (»štrik«), ki jo animatorji oblikujejo v obliko lutke s človeško podobo in jo animirajo. Ta vrsta lutkovne animacije je bolj znana kot metoda bunraku in izvira iz Japonske. Z omenjeno predstavo so nastopili na državnem srečanju ljubiteljskih lutkovnih

skupin na Ptuj in prejeli zlato priznanje.

Na Smeškovem lutkovnem maratonu bo letos prvič nastopila tudi lutkovna skupina iz tujine. Na odru Celjske kulturnice se bo z dvema izvedbama predstave Volk in sedmi kozliček predstavila gledališka družina Ivana Brlić Mažuranić iz Slavonskega Broda. Slavonški Brod je od leta 2010 pobrateno mesto z Mestno občino Celje.

Petkov popoldanski in večerni program bo ponudil tako predstavo za otroke in družine kot za odrasle. 13. oktobra ob

17. uri bodo člani Škratovega lutkovnega gledališča odigrali predstavo Alma, ki pripoveduje o celjski svetovni popotnici Almi M. Karlin. S predstavo so sodelovali na državnem srečanju ljubiteljskih lutkovnih skupin na Ptuj in prejeli zlato priznanje. To je od leta 2014 zanje že peto priznanje z državnega srečanja. Za lutkovno predstavo Čisto majhna račka ter za Velikega dobrodušnega velikana so v letih 2014 in 2017 prejeli srebrno plaketo, za predstave Veronika in Friderik, Trije Čiči Junačiči in Alma pa v letih 2019, 2022 in 2023 zlato plaketo.

Petkova večerna predstava ob 19. uri bo zmes animacije lutke, ventrilokvistike (govor-

Lucija Čirović v Celje prihaja z lutko Coco Ch.Adel

jenja iz trebuha) in stand upa. Celjskemu občinstvu se bosta predstavila Lucija Čirović in petelinček Coco Ch.Adel.

Letošnji Smeškov lutkovni maraton ponuja kakovostne predstave tako za otroke kot za odrasle, zato vas člani Kul-

turnega društva Smeško, ki deluje 16 let, vabijo, da izkoristite možnost brezplačnega ogleda predstav.

Škratovo lutkovno gledališče bo nastopilo s predstavo Alma.

12. SMEŠKOV LUTKOVNI MARATON

13. oktober - Celjska kulturnica **KD SMEŠKO**

17.00 predstava za otroke Alma - Škratovo lutkovno gledališče
19.00 predstava za odrasle Coco Ch.Adel - Lucija Čirović

 Kulturno društvo Smeško
kdsmesko@gmail.com
031 448 027

an-nika

BALMODON - naravna krema za suhe in razpokane pete

Vsebuje inovativno formulo, ki globinsko neguje suho in razpokano kožo na petah, vendar pri tem ne pušča neprijetnega in mastnega občutka.

15% popust s kodo: ZDRAVJE15

Balmodon najdeš na www.annika.si/shop, v vseh centrih AN.NIKA in izbranih lekarnah.

*popust se ne upošteva na že znižane izdelke/pakete.
**koda je veljavna do 22.10.2023.

RAZSTAVA MAČK

CELJE | SLOVENIA

14. in 15. OKTOBER

OD 10h DO 18h

CELJSKI SEJEM - HALA E

INFORMACIJE
WWW.FDCELJE.SI

VPIŠI CELO SEZONO!

PLEŠNA ŠOLA katon

CELJE
Dvorana Golovec,
Dečkova cesta 1
(glavni vhod nad bazenom)

ŠTORE
OŠ Štore,
Ulica Cvetke Jerin 5
(mala plesna dvorana)

VPIŠI TUDI
1. SEPTEMBRA
OD 18:00 - 20:00
V PLESNI ŠOLI CELJE

PLEŠEMO OD 4. SEPTEMBRA

novi tednik

www.novitednik.si

Vedno z menoj!

www.radiocelje.si

radio celje

BiRO bit

VSE ZA PISARNO

- Prodaja, najem in servis multifunkcijskih naprav
- Celovita ponudba pisarniškega materiala

W: birobot.si
T: (03) 425 6100

Utelešenja velenjske Kunigunde (1)

Portret Kunigunde (Neznani avtor, podpisan z inicialkama KR)

V utelešenjih Kunigunde sem želela osvetliti okoliščine nastanka izmišljene konstrukcije legende o grajski gospodični Kunigundi. Sodobni velenjski 'graščaki', njeni idejni očetje, so arhetipsko grajsko čarovnico ustvarili na osnovi dejanskih materialnih označevalcev – napisala imena in datuma na pečnici, steklene krogle v vodnjaku in najdenega šopa las.

Z brkljarijo dejstev in izmišljij so sprožili promocijske učinke in ostenzijske reakcije, Kunigundo pa so nato velikodušno podelili z mladimi iz mladinskega centra, ki so lepo čarovnico preoblikovali po svoje. Skrivnostna in izmuzljiva igra fantazem ohranja Kunigundo večno lepo in mlado, ker pa je neizbrisen pečat vtisnila v identiteto mladinskih kultur, pooseblja tudi

vrednote ustvarjalnega in odprtega mesta.

Zgodba o legendarni grajski gospodični Kunigundi je zaščitni znak velenjskega muzeja. V okviru pedagoškega programa jo posredujejo grajski kustosi in učitelji na velenjskih osnovnih šolah. Pozna jo večina prebivalcev Velenja, močno pa se je vtisnila tudi v identiteto Velenjčanov, saj sta po njej poimenovana regionalni multimedijski center in mednarodni festival mladinskih kultur. Je pomemben del ustvarjanja identitete muzeja in Velenja, sicer pa ima značilnosti izmišljene tradicije. [1] Tudi različice zgodbe se razlikujejo zgolj v podrobnostih, v nadaljevanju pa bom povzela dve, ki sta najbolj različni.

Se nadaljuje.

Andreja Ažber,
Knjižnica Velenje

[1] Koncept izmišljene tradicije je razvil britanski zgodovinar Eric Hobsbawn (Hobsbawn in Ranger 1983). Po njegovem smo si velik del pojavov, ki jih danes razumemo kot del tradicije, v resnici izmislili ali vsaj sestavili v nekem (na kolektivni ravni nedoločenem) zgodovinskem in družbenem kontekstu.

televizija celje

KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

DOGODKI DNEVA

od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

kanal 673 kanal 306 kanal 271 kanal 152

ALBUM S CELJSKEGA

8. b-razred OŠ Šmarje pri Jelšah, junij 1968

Osemletko smo obiskovali v dveh šolskih stavbah. Od 1. do 4. razreda smo imeli pouk v »spodnji« šoli, ki so jo porušili leta 1981 in na njem mestu zgradili pošto. Od 5. do 8. razreda pa v »zgornji« šoli, nekdanjem sodišču, od leta 1948 do 1958 pa je bila tu nižja gimnazija. Zato smo stavbi v času našega šolanja tudi rekli gimnazija. Stavba iz leta 1870 še stoji in je zelo lepo obnovljena. Šmarje je dobilo novo veliko šolo leta 1974.

Prispeval: Jožef Čakš

Na portalu www.kamra.si objavila
Knjižnica Šmarje pri Jelšah.

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelek
Osrednje knjižnice Celje
INFO: srecko.macek@knjiznica-celje.si

Medijski pokrovitelj: Novi tednik

Od leve sedijo: Srečko Šilec, Marija Vodusek (Mary Kelly), Majda Cerovšek, razredničarka Marija Fras, Olga Krivec, Cvetka Mestinšek in Milan Rebernik; v drugi vrsti: Vinko Lubej, Jože Čakš, Jože Drofenik, Alojz Škorjanec, Stanko Jesenko, Vinko Peperko, Frida Polšak, Sonja Kojterer, Danica Vrbovšek, Valčka Lorgar; v zadnji vrsti: Janko Romih, Anton Lorenčak, Mišo Čoh, Slavka Romih, Darinka Lebeničnik. Manjkajo: Marjan Hribernik, Janko Koritnik in Marija Vrešak.

SUBSTRATI ZA VAŠ VRT

za rastline hit

**IZ NARAVE
ZA RASTLINE
ZDRAVE**

CINKARNA

www.cinkarna.si

Angleščina

Franci pride v trafiko in vpraša prodajalko: »Do you speak English?« (Govorite angleško?)

Prodajalka: »Ne.«

Razočaran se obrne in gre v drugo trafiko. Spet vpraša: »Do you speak English?« (Govorite angleško?) Odgovor prodajalke je enak.

Ko vpraša v tretji trafiki, prodajalka odgovori: »Yes.« (Da)

Franci ves vesel naroči: »Marlboro!«

Na busu

Zjutraj je bila gneča na Celebusu in dve ženski sta se prepirali, katera bo sedla na prazen sedež. Nekdo ju je skušal pomiriti, a mu ni uspelo. Po 15 minutah se je šofer zadril: »Nehajta že. Naj grda sede, pametna pa naj stoji.«

Prepir se je nehal, obe sta stali, dokler nista izstopili.

Mož: »Povej mi torej, kaj ima on, česar nimam jaz.«
Žena: »Hočeš v centimetrih ali v evrih?«

Za poroko so prava leta med 70. in 75. letom: on ne sliši dobro, ona pa komaj govori.

Pri sosedih slišim prepir. On jo je prevaral, ona pa pravi, da bo zato spala z vsemi sosedi.
Zdaj sedim in čakam.

Kako se imenuje človek, ki se je večkrat poročil?
Gospodar prstanov.

PRVI ZMENEK

2 LETI V RAZMERJU

Oven

Preživite urice v tem tednu po ustaljenih normah in poslušajte svoj intuitivni glas. Delovni boste in polni novih idej, kar je odlično za napredovanje. V naslednjem tednu se lahko obeta kakšen nepričakovan preobrat. Vaš vladar prehaja v mogočnega škorpijona, zato vam idej in nenavadnih zamisli ne bo primanjkovalo. Čas bo za načrte, ki lahko spreminjajo vaš način življenja.

Bik

Vpliv planetov bo prijeten, veliko opravil in nalog lahko uspešno opravite. V začetku tedna bodite pazljivi, saj bo prisoten aspekt, ki lahko prinaša nepričakovane dogodke, ki so povezani s preteklostjo. Vaša vladarica v devici ne bo polovičarska, zato boste prodorni in za resnico pripravljeni iti do konca sveta. Bodite umirjeni, saj tako močna energija škodi odnosom, predvsem zaradi neobzirnosti.

Dvojčka

Močno obarvana zračna energija bo povzročala, da boste zasanjani, vaša domišljija bo delovala z vso močjo. Pazite se slepega optimizma. Ne prezrite lepe priložnosti, ki se vam kaže na poti na poslovnem področju. Zbrati morate vse svoje moči, da boste dosegli kompromis med tistim, kar želite, in tistim, kar je dobro za vas. Vpliv tujine bo nekoliko močnejše prisoten, zato se vam lahko obeta pot, ki je lahko nepričakovana.

Rak

Jupiter še vedno biva v zemeljskem biku, z njegovimi vibracijami obrnite življenje v svoje dobro. Premišljeno in spretno se boste lotili nove naloge, zato uspeh ne more izostati. Nostalgčno se boste spominjali dogodkov, ki so pustili sledi v vašem življenju. Povsem nepričakovano lahko pride do večjega preobrata v vašem ljubezenskem življenju. Prepustite se, življenje piše najlepše zgodbe, tudi če niso predvidene.

Lev

Čustvena energija bo še vedno povečana, povečan bo tudi notranji nemir, zato boste več energije usmerjali v ljubezensko razmerje. Zelo dejami boste tudi na ustvarjalnem področju, naredite lahko nekaj zares dobrega. Vaš vladar v zračni tehničari bo pripomoč, da boste v naslednjem in tem obdobju usklajevali nasprotja, ki izhajajo predvsem s partnerskega področja. Pomembno je, da uskladite razum in čustva, šele nato sprejemajte odločitve, ki lahko zelo spremenijo vaše življenje.

Devica

Ustavljali se boste ob malenkostih, zato lahko zamudite dobro priložnost. Notranji nemir lahko sprostite z rekreacijo in večjo telesno dejavnostjo. Urice konec tedna bodo presenetljive, doživite lahko posebno preseženežje. Vaš vladar v znamenju tehničari zelo močno vpliva na vsa področja življenja. Analizirali boste in se odločali, kako spreminjati zadeve, ki vam jemljejo energijo in moč. V zdravstvenem smislu se boste odločili za preventivo.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265** in na Facebookovi strani **Dolores Astro.**

Tehnica

Iskali boste notranje ravnotežje in veliko misli posvečali ljubezenskemu življenju. Ugotovili boste, da ste nehote nekoga zanemarili, zato bodo naslednji dnevi nekoliko bolj romantični, kar bo v veliko veselje vašemu partnerju. Vaša vladarica biva v zemeljskem znamenju, ne bo vam manjkalo poguma, da uresničite res drzno in predrzno potezo. Čaka vas krajša pot.

Škorpion

Veliko energije boste usmerjali v delo in finance. Z veseljem boste ugotovili, da se vam obeta idealna priložnost za zaslužek, ki je nikakor ne smete zamuditi. Venera biva v zemeljskem znamenju, zato rjuno energijo obrnite v svoje dobro tudi na ljubezenskem področju. Prenehali se boste ukvarjati s preteklostjo, saj vam prinaša samo razočaranje in izgubo. Pogumno se boste lotili novih projektov in se pri tem počutili odlično.

Strelec

Veliko energije boste vložili v nek projekt, ki izhaja iz preteklosti. V naslednjem obdobju lahko dobi epilogo, vendar še malce stisnite zobe in usmerite energijo v zmago. Vaša energija bo močna, zato lahko končno naredite velik korak naprej. Z lahkoto boste usklajevali nasprotja, prisotna v vsakdanjem življenju. V ljubezni zaenkrat ne bo večjih premikov, počakati bo treba, da Jupiter vstopi v zračna dvojčka.

Kozorog

Veliko veselja in sreče se vam obeta v teh dneh. Nepričakovana odločitev za neko krajšo pot vam lahko prinese veliko dobrega. Počutje bo zaradi vpliva planetov nekoliko slabše, zato več energije usmerite v prehrano in rekreacijo. Stres, ki ste ga doživljali v zadnjem obdobju, močnejše vpliva na vsa področja življenja. Umirite se in z novim zanosom nadaljujte svojo pot.

Vodnar

Potrudili se boste in končno dosegli zmago. Nič kaj obetavno se vam ne kaže v odnosih. Lahko se vam zadeve še poslabšajo, če ne boste popustili in zadev rešili z diplomacijo. Mars biva v zračnem znamenju, izkoristite njegovo moč za napredovanje, imeli boste priložnost, da obrnete nov list v življenju. Vpliv preteklosti bo močan na ljubezenskem področju.

Ribi

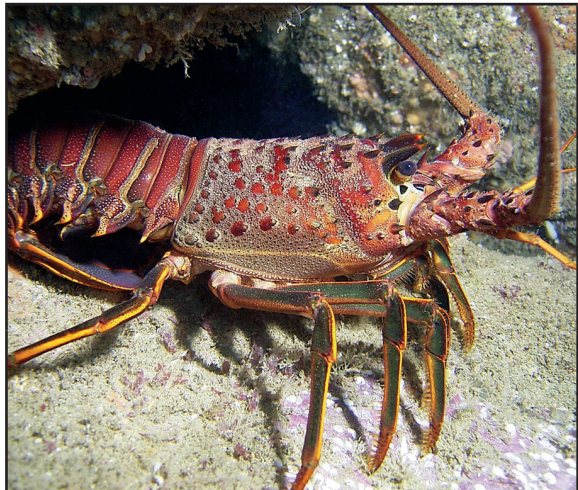
Veliko moči in energije boste usmerili v finančno področje in delo, zato uspeh ne more izostati. V ljubezni boste previdni, saj so vam pretekli dogodki omajali zaupanje in prižgali v glavi alarm, ki še vedno gori. Vpliv Venere bo dobro deloval na vsa področja vašega življenja, prodorni boste in polni novih domislic. Vaša prodornost lahko obrodi sadove, o katerih lahko samo sanjate.

HOROSKOP JE TOKRAT PRIPRAVILA
ASTROLOGINJA **GORDANA.**

novi tednik

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana.**

Nagradna križanka

3K

... METLO SE ŠTIL NAJDE

JAMES JOYCE JE NAPISAL ...

OŠABEN

STROKOV-
NJAK ZA
ANATOMIJO

NAKLADA,
NATOVARJA

JURE BREZ
VOKALOV

NERODNOST,
NEPRI-
PRAVNOST

GORA V
EGIPTU

KLADA ZA
SEKANJE

ZUNANJA
STRAN

AMERIŠKI
IGRALEC

AMERIŠKI
PISATELJ
(GORE)

MLEČNI
IZDELEK

... IN JANG

AM. GLASB.
TURNER

VRSTA TELE-
KOMUNIKAC.
POVEZAVE

VRSTA
BOMBAŽA

TELEVIZIJA

ARABSKI
PLEMIČ

SIR. PRED-
S. (BAŠAR AL)
JADRANSKI
OTOK

9

NE VERJA-
MEJO V
BOGA

VETROVKA
S KAPUČO

EVROPSKI
MONETARNI
SISTEM

... ZUPAN:
LEVITAN

POPOLN
NEUSPEH

2

REVEŽ

ISKREN,
NEPOSRE-
DEN

TEOLOŠKA
FAKULTETA

POGUMNO
SRCE JE FILM
... GIBSONA

KITA
UBIALCA

FRANCOSKA
NIKALNICA

PLUTOVINA
JE ... HRASTA
PLUTOVCA

SUH KOT ...

LADJA ZA
PREVOZ
NAFTE

OSAMITEV
DRŽAVE

RAZGLAS

DIAPOZITIVI

ISTEGA KOVA

TAKSNA
ZNAMKA
PRISTANIŠČE
V JEMNU

GLAVNO
MESTO
LIBERIJE

BRSKATI

12

GLAVNO
MESTO
EGIPTA

AKTIVNA
UDELEŽENKA
DOGODKA
VČRTANJE

7

RIBONU-
KLEINSKA
KISLINA
(ANG.)

AVLA V ANG.
OKOLJU

AVSTRALSKI
DOLAR

PREDPONA,
KI POMENI
NOV

NANOJOLE

4

AMERIŠKI
MODNI OB-
LIKOVALEC
(CALVIN)

AGAVI
PODOBNI
RASTLINI

MAUNA ... JE
VULKAN NA
HAVAJIH

ŠE PES IMA
RAD PRI ...
MIR

GRŠKI BOG
VOJNE

TANGENS

SLOVENSKA
BANKA

STALINOVA
TAJNA
POLICIJA

POČELO
TAOIZMA

VRSTA
PAPIGE

SVETOJNI
REKORD

11

PAPEŽEV
ODPO-
SLANEC

FRANCOSKA
IGRALKA
(ISABELLE)

5

PISATELJ
PAHOR

KRIŽANKA
&
UGANKA

METALEC
DISKA ČEH

OBNAVLIAN-
JE UMETNIN

MAČKON JE
... MAČEK

HRIB PRI
BEOGRADU

VIJA, VAJA, ...

AM. GLASB.
TURNER

VRSTA TELE-
KOMUNIKAC.
POVEZAVE

VRSTA
BOMBAŽA

TELEVIZIJA

ARABSKI
PLEMIČ

SIR. PRED-
S. (BAŠAR AL)
JADRANSKI
OTOK

9

NE VERJA-
MEJO V
BOGA

VETROVKA
S KAPUČO

EVROPSKI
MONETARNI
SISTEM

... ZUPAN:
LEVITAN

POPOLN
NEUSPEH

2

REVEŽ

ISKREN,
NEPOSRE-
DEN

TEOLOŠKA
FAKULTETA

POGUMNO
SRCE JE FILM
... GIBSONA

KITA
UBIALCA

FRANCOSKA
NIKALNICA

PLUTOVINA
JE ... HRASTA
PLUTOVCA

SUH KOT ...

LADJA ZA
PREVOZ
NAFTE

OSAMITEV
DRŽAVE

RAZGLAS

DIAPOZITIVI

ISTEGA KOVA

TAKSNA
ZNAMKA
PRISTANIŠČE
V JEMNU

GLAVNO
MESTO
LIBERIJE

BRSKATI

12

GLAVNO
MESTO
EGIPTA

AKTIVNA
UDELEŽENKA
DOGODKA
VČRTANJE

7

RIBONU-
KLEINSKA
KISLINA
(ANG.)

AVLA V ANG.
OKOLJU

AVSTRALSKI
DOLAR

PREDPONA,
KI POMENI
NOV

NANOJOLE

4

AMERIŠKI
MODNI OB-
LIKOVALEC
(CALVIN)

AGAVI
PODOBNI
RASTLINI

MAUNA ... JE
VULKAN NA
HAVAJIH

ŠE PES IMA
RAD PRI ...
MIR

GRŠKI BOG
VOJNE

TANGENS

SLOVENSKA
BANKA

STALINOVA
TAJNA
POLICIJA

POČELO
TAOIZMA

VRSTA
PAPIGE

SVETOJNI
REKORD

11

PAPEŽEV
ODPO-
SLANEC

FRANCOSKA
IGRALKA
(ISABELLE)

5

PISATELJ
PAHOR

SUDOKU 590															
7	1	5													
					4	8									
									9	3					
	2			8											
				3	2	7				6					
		1		6					7	5					
4		6												5	
		8												9	
				2	7	6								4	

SUDOKU 281															
		3	4												
										7				3	
		8			2			6							
											6	4			
2			9				7								
					8			9							
6											3	1			
			1	9	4										
4					2						8				

REŠITEV SUDOKU 589

3	9	7	4	6	1	8	5	2
8	4	6	9	5	2	1	7	3
1	2	5	3	8	7	9	4	6
7	3	4	1	2	6	5	8	9
2	8	9	5	7	3	4	6	1
5	6	1	8	4	9	2	3	7
4	7	3	2	9	5	6	1	8
9	1	8	6	3	4	7	2	5
6	5	2	7	1	8	3	9	4

REŠITEV SUDOKU 280

7	2	4	6	5	3	9	1	8
5	9	6	4	1	8	2	7	3
8	3	1	9	2	7	6	5	4
1	6	3	7	9	5	8	4	2
4	8	9	2	3	1	5	6	7
2	5	7	8	6	4	1	3	9
6	4	8	1	7	2	3	9	5
9	7	5	3	8	6	4	2	1
3	1	2	5	4	9	7	8	6

Nagradni razpis:

- 1. nagrada:** družinska vstopnica za Mednarodno razstavo mačk, ki bo na ogled na Celjskem sejmu
- 2. in 3 nagrada:** dve vstopnici za Mednarodno razstavo mačk

Pri žrebanju bomo upoštevali kupone s pravilnim geslom, ki ga dobite iz oštevilčenih polj. Rešite nam pošljite na naslov: NT&RC, Prešernova ulica 19, 3000 Celje, **do torka, 10. oktobra.**

Geslo iz številke 39: Vedno z menoj

Izid žrebanja:

- 1. nagrado:** brisačo in knjigo Kuharske bukve - vlaganje, shranjevanje in zamrzovanje živil prejme **Peter Kovač iz Celja,**

KUPON

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12				

S podpisom tega kupona dovoljujem, da upravljalec podatkov, podjetje NT&RC, uporablja in shranjuje posredovane osebne podatke v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Sodelujoči dovoljuje, da NT&RC navedene podatke obdeluje v svojih zbirkah za namen pridobivanja novih naročnikov. Sodelujoči v primeru, da je izžreban, dovoljuje objavo svojega imena, priimka in kraja bivanja v Novem tedniku. Navedene osebne podatke lahko NT&RC hrani in obdeluje do pisnega preklica privolitve sodelujočega. Na podlagi veljavne uredbe lahko posameznik kadarkoli prekliche soglasje za obdelavo podatkov, zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: NT&RC, Prešernova 19, 3000 Celje ali na tednik@nt-rc.si.

Ime in priimek:

Naslov:

Telefon:

E-naslov:

Obkrožite: a) sem naročnik

b) občasni bralec Novega tednika

Podpis:

Upoštevali bomo samo rešitve na kuponu, ki ga lahko pošljete po pošti ali prinesete v uredništvo.

Geslo lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov

tajnistvo@nt-rc.si.

RAZSTAVA MAČK

CELJE | SLOVENIA

14. in 15. OKTOBER

OD 10h DO 18h

CELJSKI SEJEM - HALA E

INFORMACIJE

WWW.FDCELJE.SI

- 2. nagrado:** predpasnik in Kuharske bukve - vlaganje, shranjevanje in zamrzovanje živil prejme **Berta Knez iz Levca,**
 - 3. nagrado:** kuhinjsko krpo in Kuharske bukve - vlaganje, shranjevanje in zamrzovanje živil prejme **Simona Kodrič z Dobrne.**
- Tokratnim nagrajencem čestitamo. Nagrade jim bomo poslali po pošti.

V naših križankah

je tudi v dvojje lepo.

Križanke po meri reševalcev.

Ker si zaslužite najboljše.

www.trik.si

3K

S »kostolomcem« premagal 200-kilometrsko pot

Članu sekcije starodobnih kolesarjev z Dobrne in strastnemu zbiratelju starin Petru Habetu iz Lokovine pri Dobrni je uspel izjemen podvig. S približno 140 let starim velocipedom (velikim kolesom) se je 25. septembra odpravil na 200 kilometrov dolgo pot v Hrvaško.

Izjemna spretnost je potrebna že, da obvladaš takšno kolo. Velociped je namreč višji od običajnega kolesa in je tudi bolj okoren. Ker je imel Peter nanj pripeto še prikolico s prtljago, je bila vožnja še bolj zahtevna in nevarna. Kolo slovi tudi kot »kostolomac«, saj so njegovi uporabniki pri vožnji z njim že večkrat doslej utrpeli hude poškodbe.

»Zavzemam se za ohranjanje čistega okolja, zato sem se na pot odpravil s starim kolesom. Ob tem sem želel opozoriti tudi na potrebo po gradnji čim več kolesarskih stez,« je namen svojega podviga pojasnil **Peter Habe**. Njegovo potovanje je trajalo štiri dni, k sreči brez večjih težav. Enkrat se mu je s kolesa odpela prikolica in se

Pot je Petra Habetu iz Lokovine do hrvaške Krapine vodila tudi skozi Vojnik. (Foto: TD Vojnik)

zapeljala v dolino, enkrat je moral zakrpati predrto pnevmatiko. Tudi vreme mu je služilo, pravi. Le prvi dan ga je v Šentjurju ujelo nekaj kapelj dežja. Večji problem je bila hrana. Ker ima Peter celiakijo, si kosila ali večerje med potjo ni upal naročiti v

gostilni, zato je dva dni kolesaril skoraj brez hrane. A je kljub temu zmogel.

Kaj vse ga je še spremljalo na poti iz domače Lokovine do hrvaške Krapine, boste lahko prebrali v reportaži v prihodnji številki Novega tednika. BA

Dobitniki občinskih priznanj (Foto: TT)

Podelili občinska priznanja

Občina Polzela praznuje 2. oktobra, in sicer v spomin desetih Polzelanov, ki so umrli 2. oktobra 1942. Že tradicionalno je slavnostna akademija na večer pred praznikom. Tudi letos je bilo tako.

Občinska grba sta ob tej priložnosti prejela dolgoletna pediatrinja Vlasta Mrhar Matjaž in kulturni ustvarjalec Marko Slokar. Plaket sta se razveselila Beti Mlakar in Emilijan Zabuikovnik. Tudi letos je župan Jože Kužnik podelil priznanja

najzaslužnejšim. Županovo priznanje so prejeli Drago Jamnikar, Boris Turk, Civilna zaščita Polzela, PGD Andraž nad Polzelo, PGD Ločica ob Savinji, PGD Polzela, Rdeči križ Polzela in Župnijska Karitas Polzela. ŠO

Tokrat le za odrasle

V Osrednji knjižnici Celje so zadnji ponedeljek v septembru v goste povabili Deso Muck, pisateljico, dramatičarko, igralko, scenaristko in publicistko.

V študijski čitalnici se je srečala z vsemi, ki radi spremljajo njo in njeno delo. Čeprav velja tudi za odlično mladinsko pisateljico, je bilo tokrat srečanje namenjeno le odraslim. ER

Pogovor z Deso Muck je vodil Kristian Koželj, sicer gledališki pedagog, igralec in pesnik. (Foto: Andraž Purg)

O proračunu in letošnji letini

Si lahko obetamo še kakšno večje sofinanciranje, ki bo oplemenitilo občinsko malho? Bomo tudi v Šmarju pri Jelšah kdaj kot v sosednji Rogaški Slatini morda prejeli davek od kakšne igre na srečo? In kakšna bo jesen, kar se pridelka tiče, za domačo kmetijo?

Takšna vprašanja je verjetno na srednjeveškem dnevu v Lembergu v mislih imel šmarski župan **Matija Čakš**, tudi uspešen veterinar in predan kmetovalec, ko je sedel pred vedeževalko. Kot je hudomušno namignil, ga prav napovedovanje prihodnosti vsako leto privabi na dogodek, ki obuja preteklost. Ob

Se bodo napovedi vedeževalke šmarskemu županu uresničile? (Foto: Andraž Purg)

tem ni skrival zadovoljstva, da je v tem majhnem kraju toliko zanesenjakov, ki skrbijo

za to, da spomin na vznemirljivo obdobje srednjega veka ne utone v pozabo. TS

Ste jih srečali v gozdu?

V celjskih gozdovih ste minuli konec tedna lahko srečali 16 posameznikov, ki so preizkušali svoje sposobnosti preživetja v naravi. V tridnevem izizzivu z imenom Call of Duty so se pomerili v kurjenju ognja, spanju na prostem ter v najzahtevnejših situacijah po različnih vojaških scenarijih.

Tridnevni izziv Call of Duty predstavlja misijo elitnega vojaka. Posameznik pri tem preizkuša svojo vzdržljivost in krepki pozitivne vrednote, kot sta sodelovanje in pripadnost skupini. Dolga trasa po Celju in okolici je vodila mimo Hudičevega grabna proti Celjski koči in bližnji okolici.

Kako so se odrezali, zaenkrat še ne vedo. Call of Duty je namreč sestavljen iz petih takšnih izzivov po Sloveniji, najboljših šest posameznikov iz celotne države se bo pomerilo na finalnem izboru novembra v Novem mestu.

ER

Zmagovalec finalnega izziva v Novem mestu ne bo prejel posebne nagrade, saj so sodelovanje in izkušnje tisti, ki veljajo za svojevrstno nagrado. (Foto: Jure Mikelj – Mors)

Veseli dan brez glutena

Celjska podružnica Slovenskega društva za celiakijo (SDC) je v soboto v Braslovčah pripravila vseslovensko srečanje bolnikov s to kronično avtoimuno boleznijo, ki je posledica preobčutljivosti na gluten.

Organizatorji so v tem duhu pripravili vrsto aktiv-

nosti. Udeleženci so se pomerili v kuhanju brezglutenskega golaža. Med osmimi ekipa je zmagala ekipa Slovenskega društva za celiakijo (SDC) Ljubljana, druga je bila ekipa Slovenskega društva za celiakijo Celje. Najboljšo doma pripravljeno slaščico brez glutena – torto z

malinami – je pripravila Neža Sevnčnikar iz SDC Celje, za kar je prejela zlato kuhalnico. Manjkalo ni niti pohod na žovneški grad in v okolico Braslovškega jezera. Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah je poskrbel za teoretičen prikaz prve pomoči.

ŠO

Ekipa pri kuhanju brezglutenskega golaža (Foto: TT)